

Talousarvio 2026
ja
taloussuunnitelma 2027–2028

Kunnanjohtajan katsaus

Taivalkosken kunta laati talousarvionsa vuodelle 2026 ja suunnitelmavuosille 2027–2028 vahvasti tulevaisuuteen suuntautuen. Taloussuunnittelun lähtökohtana on ollut kunnan lakisääteisten palvelujen turvaaminen sekä strategisten kehittämistoimenpiteiden edistäminen. Tavoitteena on säilyttää kunnan talous vakaana ja kantokyky investointeihin riittävänä. Talousarvion valmistelussa on huomioitu valtuuston asettamat reunaehdot käyttötaloudelle, tuloveroprosentin korotus, verotulojen kehitys, kunta-alan palkkakustannusten nousu, Sote-kiinteistöjen yhtiöittämiseen liittyvät vuokratulojen menetykset, kunnan investointikyky ja korjausvelan hallinta. Tärkeänä strategisena tavoitteena on ollut jatkaa kunnan kehittämistä rohkeasti, mutta hallitusti etsien aktiivisesti uusia ratkaisuja kunnan tulovirran parantamiseksi.

Taivalkosken kunta on tehnyt ylijäämäisen tuloksen aikaisempina vuosina. Vuoden 2026 talousarvio on -1.7 Meur alijäämäinen. Kunnan talouteen vaikuttavat talousarviovuoden investoinnit, jotka ovat toiminnan- ja työympäristön kehittämiseksi tärkeitä. Näiden lisäksi verotulojen ja valtionosuuksien heikennykset, sote-kiinteistöjen vuokratulojen menetykset ja kunta-alan palkankorotukset.

Kuntakenttä elää keskellä jatkuvaa muutosta tällä hetkellä. Vuoden 2026 ja suunnitelmavuosien 2027-2028 aikana kuntien tulee valmistautua hankintalain muutoksiin, valtionosuusuudistukseen, mutta myös lukuisiin muihin lain muutoksiin, jotka lisäävät kuntien kustannuksia, vaikuttavat kuntien valtionosuuksiin ja muuttavat kunnan toimintaympäristöä. Kuntien toimintaympäristön muutoksen seurauksena kunnat joutuvat yhä tarkemmin pohtimaan omaa toimintarakennettaan ja talouttaan, jotta lakisääteiset ja hyvinvoinnin edistämisen tehtävät pystytään hoitamaan jatkossakin hyvin.

Kuntastrategian painopisteet – elinvoima, elämänvoima ja luonnonvoima – ohjaavat tavoitteita ja toimenpiteitä. Näiden avulla kehitetään kunnan palveluja, vahvistetaan osallisuutta ja parannetaan elinvoimaa. Erityisenä kärkeä on yritys yhteistyön tiivistäminen ja uusien investointien houkuttelu, jotka lisäävät työpaikkoja ja asukkaita.

Vuoden 2026 talousarvion keskeisenä tavoitteena on työttömyyden vähentäminen ja työllisyyttä tukevien hankkeiden käynnistäminen, yritysten työllisyystarpeiden huomioiminen ja koulutusprosessien kehittäminen, uusien yritysten perustamisen edistäminen yhteistyössä Naturpolis Oy:n kanssa, sähkön kantaverkon kehittäminen, edunvalvonnan jatkaminen tuulivoimarakentamisen mahdollistamiseksi ja uusien investointien hankinta uusien työpaikkojen ja asukkaiden lisäämiseksi, kunnan kaavoituksen kehittäminen tulevaisuuden kehitystarpeet huomioiden sekä yritysten toimintaedellytysten parantaminen.

Vuonna 2026 kunta investoi noin 6.5 milj. €, suurimpana hankkeena on uudet työtilat kunnan henkilöstölle. Lisäksi päiväkodin rakentaminen saatetaan loppuun. Kiinteistöjen korjausvelka on edelleen merkittävä taloudellinen haaste kunnalle, jonka vähentämiseksi jatketaan toimitilojien edistämistä, jotta tarpeeton kiinteistömassa pienenee ja kiinteistöjen ylläpitokustannukset laskevat. Kunnan tulevissa investoinneissa huomioidaan uusiutuvan energian käytön mahdollisuudet ja energiatehokkuus.

Tuloveroprosentiksi valtuusto määritteli 2026 vuodelle 8.5 %, ja verotulojen ennuste vuodelle 2026 on noin 7.7 milj. €. Kiinteistöveroprosentteihin ei tehty muutoksia.

Suunnitelmavuosina 2027–2028 Taivalkosken kunta jatkaa elinvoiman vahvistamista ja muuttotappion kääntämistä muuttovoitoksi. Tavoitteena on kehittää matkailua kuntastrategian ja matkailustrategian mukaisesti lisäten kotimaisen ja kansainvälisten matkailijoiden määrää, mutta myös parantaa kunnan näkyvyyttä. Kunta kehittää valmiustoimintaa ja riskienhallintaa turvallisuuden parantamiseksi ja varautuu etupainotteisesti kuntiin kohdistuviin kansallisiin muutostekijöihin.

Taivalkosken kunta varautuu asuntokannan ja asuinympäristön kehittämiseen. Tavoitteena on rakentaa tulevaisuuden asuin ympäristöjä, joissa eri ikäisten tarpeet elämisen ja liikkumisen osalta on huomioitu monipuolisesti.

Maailman epävakaus heijastuu edelleen myös Taivalkoskelle ja kuntalaisiin. Yritysten tulevaisuususkko on mennyt parempaan suuntaan, ja yritykset uskaltavat suunnitella myös uusia investointeja. Vaikka kuntalaisten ostokyvykyys on parantunut, niin edelleen tulevaisuuteen kohdistuva epävarmuus heijastuu ostovoimaan, mikä näkyy myös yritysten palvelujen käytössä.

Taivalkosken kunnan katse on tulevaisuudessa unohtamatta nykyhetkeä ja olemassa olevia kuntalaisia. Taivalkoskelle syntyy vuosittain uusia kuntalaisia, jotka ovat meille elämänlahja ja antavat uskoa huomiseen. Kehitämme heille ja täällä jo oleville turvallista, vakaata ja arvostavaa kasvu- ja asuinpaikkaa, jossa voit elää sellaisena kuin olet ja jonne voit rakentaa myös tulevaisuutesi, joka tarjoaa sinulle eri mahdollisuuksia.

Taivalkosken kunta on suurin työnantaja kunnassa, jonka henkilöstö on tärkein voimavara. Taivalkosken kunta jatkaa henkilöstöasioiden ja työhyvinvoinnin kehittämistä myös talousarviovuonna 2026 ja suunnitelmavuosina 2027-2028.

Haluan kiittää kunnan viranhaltijoita ja henkilöstöä sekä luottamushenkilöstöä hyvästä talousarvion 2026 valmistelusta.

kunnanjohtaja

Mirva Haataja

Sisällys

.....	1
1 YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ	5
1.1 Yleinen taloudellinen tilanne.....	5
1.2 Kuntatalouden kehitysnäkymät	6
1.3 Taivalkosken kunnan kehitysnäkymät.....	8
1.3.1 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset	8
1.3.2 Elinvoima ja työllisyys.....	10
1.3.3 Taivalkosken kunnan talous	11
1.4 Taivalkoski-konserni ja muutokset konsernirakenteessa.....	14
1.5 Taivalkosken kunnan organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa.....	15
1.6 Hyvinvointikertomus	17
2 KUNTAKONSERNIN STRATEGIA.....	18
2.1 Kuntastrategia Taivalkoski.....	18
2.2 Sitovat tavoitteet vuodelle 2026	19
2.3 Tavoitteiden asettaminen konsernijohdolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä.....	26
3 TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS	28
3.1 Talousarvion rakenne	28
3.2 Talousarvion sitovuus.....	29
3.3 Tilivelvollisuus.....	30
4 KÄYTTÖTALOUSOSA.....	31
4.1 Käyttötalous lautakunnittain	31
4.2 Keskusvaalilautakunta	31
4.3 Tarkastuslautakunta	32
4.4 Valtuusto	35
4.5 Kunnanhallitus.....	36
4.6 Sivistyslautakunta.....	38
4.7 Tekninen lautakunta.....	72
5 TULOSLASKELMAOSA	78
5.1 Kunnan tuloslaskelma.....	78
6 Investointiosa	80
7 Rahoitusosa	83
8 KUNNAN KONSERNIYHTIÖIDEN TOIMINTA JA TALOUS	84
8.1 Kiinteistö Oy Siikataival	84
8.2 Kiinteistö Oy Koillismaakeskus	85
8.4 Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit	86
Liitteet	87

1 YLEISPERUSTELUT JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

1.1 Yleinen taloudellinen tilanne

Maailmantalous

Yhdysvaltojen aiheuttamat kaupan jännitteet vaikuttavat maailmantalouden näkymiin. Epävarmuus maailmantaloudessa on hieman vähentynyt ja näkymät ovat varovaisen myönteiset, johtuen alustavista tullisopimuksista. Epävarmuus on kuitenkin edelleen korkealla tasolla. Epävarmuus ja aiempaa korkeammat tullimaksut jarruttavat reaalitylojen nousua ja investointien aikaansaamaa kasvua. Tullimaksut haittaavat maailman tavarakauppaa ja aiheuttavat kustannusten ja samalla hintojen nousua. Samaan aikaan geopolittiset jännitteet aiheuttavat levottomuutta, mutta niiden markkinavaikutukset ovat olleet viime aikoina vähäisempiä. Maailmantalouden kasvu jatkuu 2026 ollen kolmen prosentin tasolla. Maailmankaupan kehitykseen liittyy merkittävää epävarmuutta Yhdysvaltojen kauppapolitiikasta johtuen mm. neuvoteltujen sopimusten pitävyyden suhteen. Euroalueen kasvu on kiihtynyt alkuvuodesta 2025 reaalitylojen kasvaessa ja yksityisen kulutuksen elpyessä. Venäjän hyökkäyssodan päättyminen ja sen jälkeinen Ukrainan jälleenrakentamisen alkaminen parantaisi talousnäkyviä Euroopassa.

Tilanne rahoitusmarkkinoilla on suhteellisen vakaa. Energian ja teollisuuden raaka-aineiden hintojen kehitys on ollut maltillista, eikä merkittäviä nousupaineita ole näkyvissä. Ruoanhinnan noususuunta maailmanmarkkinoilla viittaa maltillisesti kohoaviin vähittäishintoihin. Dollarin valuuttakurssi suhteessa euroon on ollut laskusuunnassa ja ennusteen mukaan heikkenee yhä.

Kotimaan talous

Talouden toipuminen jatkuu kotimaassa. Inflaation hidastuminen, korkojen lasku ja tuloveronalennukset lisäävät kulutusta. Talouden kasvua hidastaa Yhdysvaltojen tullien korotukset ja yleinen epävarmuus. Kotitalouksien ostovoima kasvaa hitaasti heikon työllisyystilanteen, sosiaalietuuksien leikkauksien ja arvonlisäverokantojen nousun seurauksena. Vuonna 2026 ostovoimaa kasvattaa työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset ja ansiotuloverotuksen aleneminen. Reaalipalkkojen odotetaan olevan vuoden 2021 tasolla vuonna 2027. Yksityinen kulutus kasvaa vuonna 2025 alle prosentin, kasvu nopeutuu 2026 työllisyystilanteen parantuessa ja reaalitylojen kasvaessa. Bruttokansantuotteen odotetaan kasvavan 1,4 prosenttia vuonna 2026. Investointien vähentyminen on pysähtynyt jo syksyllä 2024, mutta edelleenkin ne eivät ole kasvaneet. Pirstymisen merkkejä näkyy kone- ja laiteinvestoinneissa sekä aineettomissa investoinneissa. Asuinrakentamisessa kasvua ei ole näkyvissä, mutta muun talonrakentamisen osalta kasvu on alkanut. Investointien kasvua ennustetaan tuleville vuosille energiasiirtymän, puolustusinvestointien ja asuntomarkkinoiden toipumisen myötä. Investointien ennustetaan kasvavan vuonna 2025 6 prosenttia ja vuonna 2026 3,9 prosenttia.

Julkinen talous

Vuosi 2024 oli heikko julkisyhteisöille. Vuonna 2025 alijäämä paranee hieman sopeutustoimien ja suhdanteen vaikutuksesta, suuret puolustusmenot kasvattavat kuitenkin menoja. Alijäämän ennustetaan pienenevän viime vuoden 4,5 prosentin tasosta 3,6 prosenttiin vuonna 2026 ja velkaantumisen hidastuvan. Julkisen talouden tilanne alkaa parantua 2025 sopeutustoimien vaikutuksista. Verotulojen kasvu on vaisua tämän vuoden veronkorotuksista huolimatta. Menojen kasvu paikallishallinnossa on edelleen maltillista. Vuonna 2026 julkisten menojen kasvun ennustetaan olevan vähäistä aiemmin sekä nyt syksyllä päätettyjen sopeutustoimien johdosta. Vuoden 2026 alijäämää parantaa myös työttömyysvakuutusmaksun korotus. Verokertymän ennustetaan kasvavan veronalennuksista huolimatta.

Valtionhallinto on julkisen talouden alasektoreista alijäämäisin ja sen alijäämä heikkenee tänä vuonna 4,2 prosenttiin. Alijäämää parantavat hallituksen sopeutustoimet, mutta puolustus- ja korkomenojen kasvu vaikuttaa siihen heikentävästi. Hyvinvointialueilla sopeutustoimet jatkuvat tavoitteena saada katettua edellisten vuosien kerntyneet alijäämät.

Lähde: Taloudellinen katsaus - Syksy 2025 – Talousnäköymät. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2025:49.

1.2 Kuntatalouden kehitysnäkymät

Kuntatalouden tilinpäätökset vuonna 2023

Kuntien taloustilanne heikkeni odotetusti vuonna 2024 edelliseen vuoteen verrattuna. Kuntien tilinpäätökset olivat kuitenkin talousarvioita parempia. Kuntien tulos oli positiivinen +1,1 miljardia euroa, mutta toiminnan ja investointien rahavirta jäi alijäämäiseksi. Kertaluontoiset erät, kuten energiayhtiöiden osuuksien myynti ja yhtiöittäminen paransivat tulosta 320 miljoonalla eurolla. Yli 70 % vuoden 2024 tuloksesta syntyi neljässä kaupungissa (Helsinki, Tampere, Mikkeli ja Espoo). Toimintakate kasvoi +1,4 prosenttia, mikä oli ennakoitua vähemmän. Kuntien yhteenlaskettu vuosikate heikkeni lähes miljardilla, ollen n. 3,26 miljardia euroa. Vuosikate kattoi poistot, mutta ei riittänyt kattamaan poistonalaisia investointeja. Kuntien velkamäärä nousi 600 miljoonaa euroa, joka on +3,1 % edelliseen vuoteen verraten. Asukaskohtainen lainamäärä oli keskimäärin 3 450 euroa. Valtiovarainministeriö on päättänyt käynnistää arviointimenettelyn syksyllä 2025 Ähtärin kaupungissa ja Multian sekä Virolahden kunnissa. Ähtärin kunta on ollut arviointimenettelyssä vuosien 2006 ja 2016 tilinpäätösten perusteella. Multia ja Virolahti eivät ole olleet aiemmin arviointimenettelyssä.

Kuntatalouden tilannekuva ja kehitysarviot

Kuntien taloustilanteen heikkeneminen edelliseen vuoteen verraten selittyy pääosin sillä, että vuonna 2023 tuloon vaikuttivat merkittävästi soteuudistuksen kertaluontoiset erät. Kuntien alijäämä kasvaa edelleen kuluvana vuonna, mikä aiheutuu kulutusmenojen ja investointien kasvusta, vähäisestä verotulojen kasvusta ja valtionosuuksien tehtävistä leikkauksista. Kuntien verotulojen kasvu kiihtyy vuonna 2026, mutta alijäämä pienenee vain hieman, johtuen kustannuksia kasvattavista sopimuskorotuksista ja valtionosuuden leikkauksista. Valtionosuusleikkausten päätyttyä kuntien alijäämät pienenevät hieman. Vuonna 2026 verotulojen arvioidaan kasvavan kokonaisuudessaan 5,2 prosenttia. Kunnallisveron tuotto kasvaisi n. 5,9 prosenttia. Kunnallisveron tuottoon vaikuttavat veropohjan kehitys ja hallitusohjelmaan sisältyvät vuosien 2024–2025 kehysriihessä tehdyt päätökset. Yhteisöveron tuoton arvioidaan kasvavan keskimäärin 1,5 prosenttia vuodessa. Kiinteistöveron arvioidaan kasvavan keskimäärin 2,3 prosenttia vuodessa.

Verotulojen kasvusta huolimatta kuntien tuloja uhkaavat heikentää sote-kiinteistöjen määräaikaisten vuokrasopimusten päättyminen ja uudelleen neuvottelut. Vuokratulojen on arvioitu vähentyvän 150 miljoonalla eurolla alkaen vuodesta 2026. Tulojen ja menojen epätasapaino syvenee ja vuosikatteet eivät riitä kattamaan nettoinvestointeja sekä toiminnan ja investointien rahavirta heikentyy edelleen. Tilanne helpottaa hieman vuonna 2028, kun hallitusohjelman mukainen indeksijarru peruspalvelujen valtionosuuteen ja soteuudistuksen määräaikaisten vähennykset vuoden 2023 valtionosuuksia koskien poistuvat. Toiminnan ja investointien rahavirta jää tämänkin jälkeen edelleen negatiiviseksi ja vaikutus näkyy kuntien lainakannan kasvamisena.

Kuntatalouden näkymät pysyvät heikkoina myös vuonna 2026. Keväällä 2025 saavutettu kolmevuotinen palkkasopimus kasvattaa kustannuksia. Työvoimakustannukset nousevat vuonna 2025 noin 2,8 prosenttia ja vuonna 2026 noin 3,2 prosenttia. Kulutusmenot kasvavat ennustejaksolla pääasiassa hintojen nousun vuoksi. Kuntien kustannuskehitystä kuvaava peruspalvelujen hintaindeksiennuste vuodelle 2026 on 3,5 prosenttia ja vuosille 2027–2029 keskimääri 3,3 prosenttia vuodessa. TE-palvelu uudistuksesta johtuen kuntahallinto on entistä suhdanneherkempi, sillä tulojen lisäksi myös menot reagoivat työllisyyskehitykseen. TE-palvelu-uudistuksesta huolimatta kuntien peruspalvelutuotannon painopiste säilyy koulutus- ja sivistyssektorilla, jonka kokonaispalvelutarve on laskeva syntyvyyden laskun vuoksi. Palvelutarpeen lasku ja palveluiden järjestämisen kustannusten lasku eivät kuitenkaan alene samassa suhteessa.

Kuntien investoinnit pysyvät edelleen korkealla tasolla, kuntakohtaiset erot ovat huomattavia. Osassa kuntia näkymät ovat laskevia ja etenkin kasvukeskuksissa muuttoliike ylläpitää kuntien investointipaineita. Kuntien tulojen ja menojen epätasapaino merkitsee veronkorotuksia ja tiukkoja säästötoimia tulevina vuosina. Kunnan palvelut ja palveluverkko on sopeutettava käytettävissä oleviin tuloihin. Kuntien alijäämät kasvattavat kuntien velkamäärää, joka kasvaa tulevina vuosina. Kuntatalouden kestävyys vaikuttaa jatkossa entistä enemmän kyky hallita työvoimakustannuksia, sopeuttaa investointeja ja hyödyntää digitalisaatiota ja uusia teknologioita palvelutuotannossa.

Valtion kuntatalouteen vaikuttavat toimenpiteet vuonna 2024

Hallituksen linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutus heikentää kuntataloutta noin 170 miljoonalla eurolla vuonna 2026 verraten vuoteen 2025. Kuntataloutta heikentävät erilaiset valtiontalouden sopeutustoimet. Valtionosuuteen esitetään 75 miljoonan euron pysyvä vähennys. Myös soteuudistuksen siirtolaskelmien tarkentumiseen liittyvä väliaikainen vähennys ja hallitusohjelman mukainen indeksikorotuksen 1 %-yksikköä vastaava vähennys pienentävät vuoden 2026 valtionosuutta. Opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuudet ovat vuonna 2026 samalla tasolla kuin 2025. Kuntien kotouttamistehtävien lainsäädännöllisiä velvoitteita puretaan ja vastaavasti määrärahaa leikataan 30 miljoonaa euroa vuoden 2027 tasolla.

Valtion talousarvioesitys sisältää lukuisia toimenpiteitä, joiden nettovaikutus kuntatalouteen vaihtelee. Uusiin tai laajentuviin tehtäviin ja velvoitteisiin osoitetaan 100 prosentin valtionosuus. Valtion päättämien veroperustemuutosten vaikutukset kunnille kompensoidaan. Joitain kuntien tehtäviä ja velvoitteita poistetaan edelleen osana keväällä 2024 linjattuja säästöpäätöksiä. Hallituksen linjaamien toimenpiteiden yhteisvaikutus koko vaalikauden ajalla vahvistaa kuntataloutta n. 200 miljoonalla eurolla vuonna 2026.

Kuntatalousohjelmassa kuntien rahoituksen tasapainotilaa mitataan toiminnan ja investointien rahavirtaan perustuen. Toiminnan ja investointien rahavirta -käsite ilmaisee negatiivisena kunnan paineen lainakannan kasvattamiseen tai veroprosentin korottamiseen. Positiivinen toiminnan ja investointien rahavirta heijastaa mahdollisuutta lainojen lyhentämiseen tai veroprosentin laskemiseen.

Toiminnan ja investointien rahavirran ennustetaan heikkenevän vuonna 2026. Toimintakate heikkenee 4,7 prosenttia toimintakulujen kasvaessa ja toimintatuottojen vähentyessä. Toimintakulujen kasvu johtuu etenkin henkilöstökulujen kasvusta. Toimintatuottoja pienentää sotekiinteistöjen vuokratuottojen päättymisen. Verotulot muodostavat suurimman osan kuntien tuloista ja verotulojen kasvu vahvistuu vuonna 2026, mutta tasaantuu vuosina 2027–2029 hieman alle 4 prosenttiin vuodessa.

Kunnallisveroprosenttiin kohdistuu laskennallinen korotuspaine kaikissa kuntakokoryhmissä vuosina 2026–2028 ja paine laskee hieman vuoteen 2029. Korotuspaineen kasvu on merkittävä yksittäisinä vuosina pienimmissä kuntakokoryhmissä alle 5000 asukkaan kunnissa. Näiden kuntien kunnallisveroprosentit ovat jo nykyisin pääsääntöisesti korkeampia kuin suuremmilla kunnilla ja samalla asukaskohtaiset verotuotot ovat usein keskimääräistä matalampia.

Vuonna 2025 negatiivisen vuosikatteen kuntia on arvion mukaan 7, mikä on hieman vähemmän kuin edellisellä vuonna. Negatiivisen vuosikatteen kuntien määrä kasvaa merkittävästi tarkastelukauden loppua kohden ja suurin osa näistä on alle 2000 asukkaan kuntia. Eniten negatiivisen vuosikatteen kuntia arvioidaan olevan vuosina 2026 ja 2027, jolloin vuosikate olisi negatiivinen painelaskelman mukaan 32 kunnalla. Negatiivinen vuosikate kertoo kunnan käyttötalouden rakenteellisista ongelmista, jotka vaativat korjaamista.

Suunnitelmavuosien 2027–2028 muutoksia

Hallitusohjelman mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote- ja TE-uudistusten jälkeistä tilannetta. Uudistuksen lähtökohdaksi otetaan tavoite varmistaa erikokoisten kuntien edellytykset järjestää lakisääteiset peruspalvelut kaikkialla Suomessa, ottaa huomioon muuttotappiokuntien tarpeet ja eri alueiden demografisen kehityksen sekä vahvistaa kasvavien kuntien ja kaupunkien edellytyksiä investoida kasvuun ja hoitaa sosiaalisia ongelmia. Alkuperäisenä tavoitteena oli, että uusi lainsäädäntö tulisi voimaan 1.1.2026 ja myöhemmin ajankohtaa siirrettiin 1.1.2027. Hallituspuolueet eivät kuitenkaan löytäneet sopua valtionosuus uudistuksesta ja uudistus kaatui loppusyksyllä, eikä kokonaisuudistus etene enää tällä istuntokaudella. Uudistuksen todetaan kuitenkin olevan kunnille välttämätön ja valmistelutyötä jatketaan.

Kiinteistöverouudistusta on valmisteltu pitkään ja hallituksen esityksen on tarkoitus olla eduskunnassa esittelyssä syksyllä 2025.

In-house-yhtiöitä koskeva hankintalain uudistusta koskeva lakiesitys on tulossa käsittelyyn tämän hetken arvion mukaan keväällä 2026 ja toteutuessaan sillä on merkittäviä kustannusvaikutuksia kuntatalouteen. Lain siirtymäajaksi on esitetty 30.6.2027 saakka.

Lähde:

Kuntaliitto: Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätökset 2024.

Kuntatalousohjelma vuodelle 2026 - Syksy 2025 – Kunta-asiat. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2025:53.

Taloudellinen katsaus - Syksy 2025 – Talousnäkymät. Valtiovarainministeriön julkaisuja 2025:49.

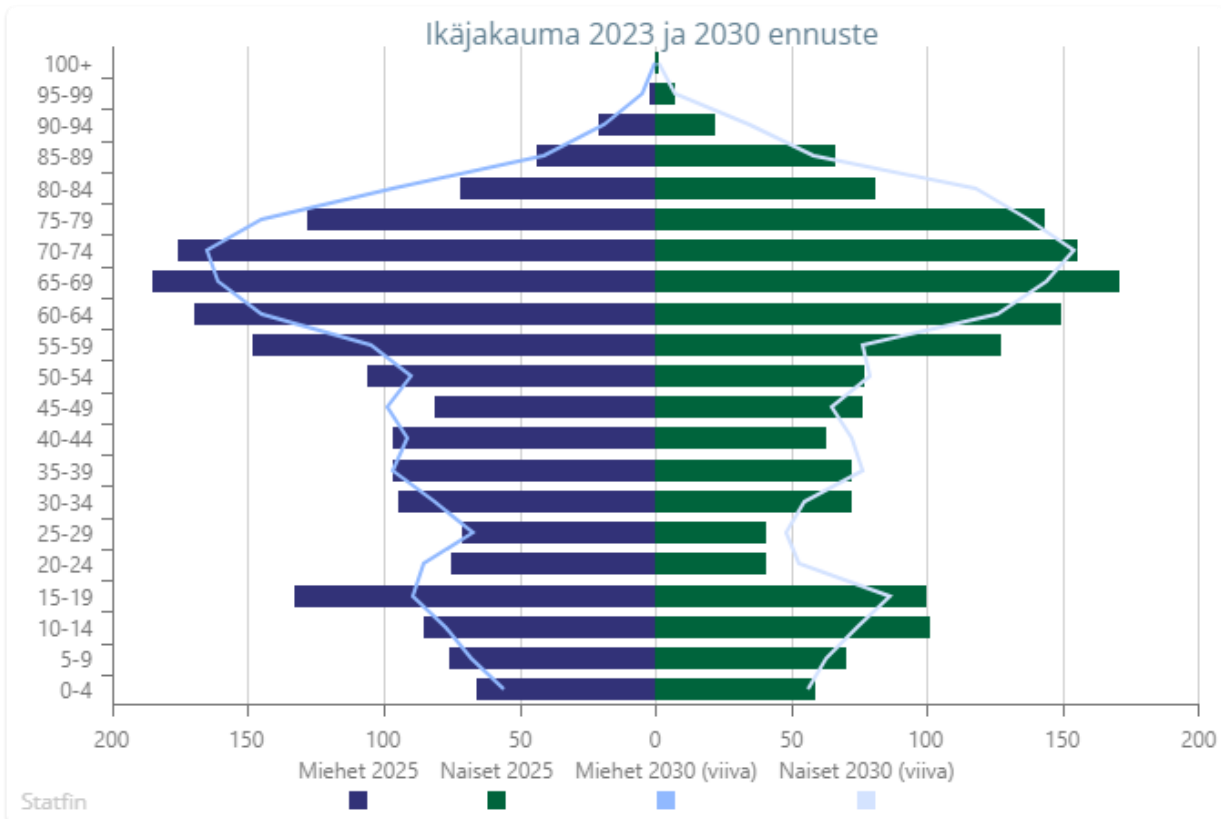
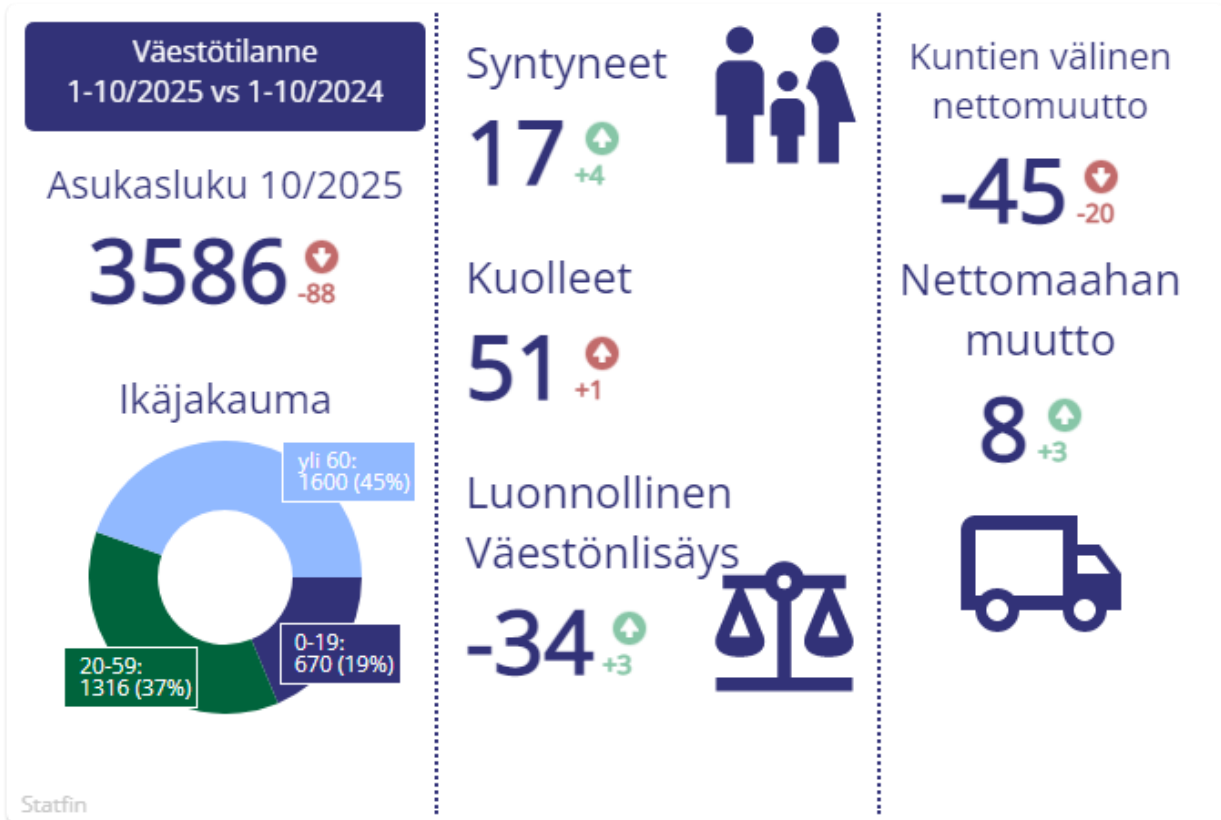
1.3 Taivalkosken kunnan kehitysnäkymät

1.3.1 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

Vuonna 1879 perustettu Taivalkoski kuuluu Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan. Naapurikuntia ovat Suomussalmi, Pudasjärvi, Posio ja Kuusamo.

Taivalkosken pinta-ala on 2.651 km², josta vesipinta-alaa on 213 km² eli 8,0 %. Taivalkosken asukasluku edellisvuoden lopussa 31.12.2024 oli 3657. Kunnan väkiluvun ennakkotieto oli 31.10.2025 oli 3586 asukasta. Talousarviovuoden 2026 laskelmissa on asukaslukuna käytetty 3580.

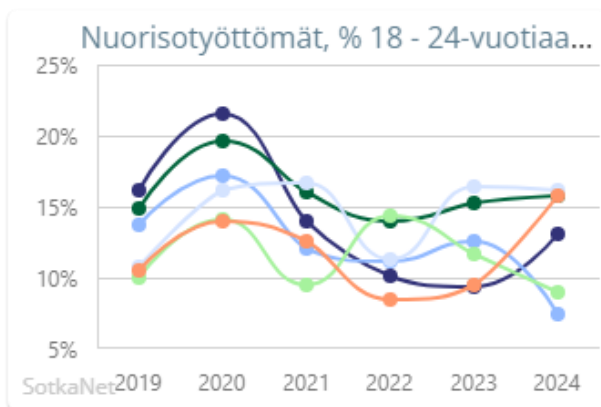
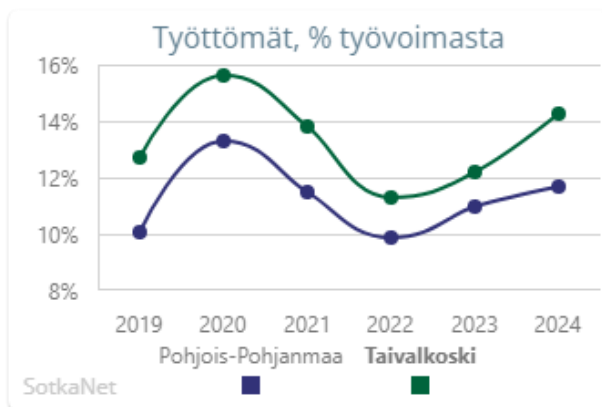
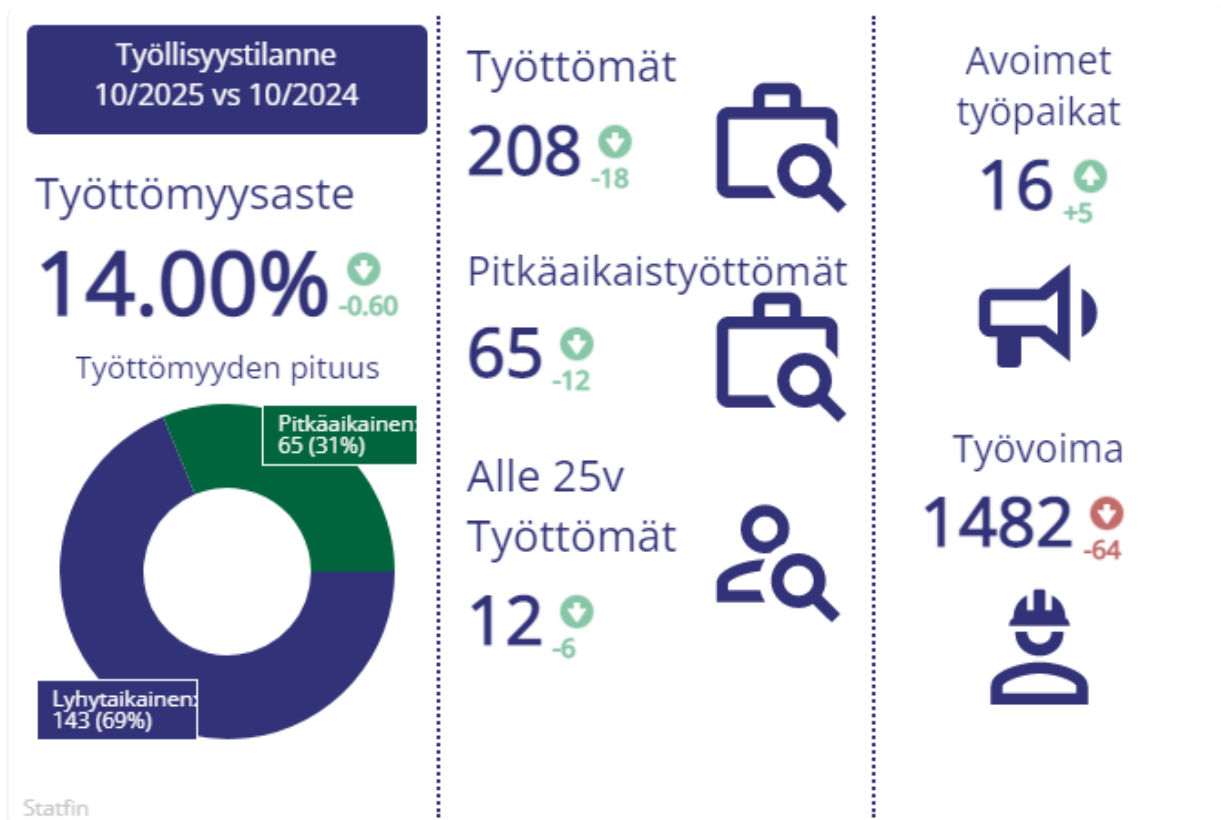
Kunnan väestöennuste on aleneva. Väestömäärää vähentää syntyvyyden aleneminen ja muualle pois muutto. Nuorten ikäluokkien osuus tulee entisestään laskemaan ja vanhojen ikäluokkien kasvamaan. Taivalkosken kunnan väestön ikärakenteessa yli 65-vuotiaiden osuus nousee vuosittain.

1.3.2 Elinvoima ja työllisyys

Pohjois-Pohjanmaalla oli lokakuun lopussa 23 100 työtöntä työnhakijaa, mikä on 700 työtöntä enemmän kuin vuosi sitten. Taivalkosken kunnassa lokakuussa 2025 työttömiä työnhakijoita oli yhteensä 208, joista pitkäaikais-työttömiä 65.

Lokakuun aikana Pohjois-Pohjanmaan alueella ilmoitettiin avoimeksi 1880 uutta työpaikkaa. Uusien työpaikkojen määrä oli 110 vähemmän kuin vuosi sitten lokakuussa. Määrällisesti eniten uusia työpaikkoja oli avoinna palvelu- ja myyntityöntekijöille, rakennus-, korjaus-, ja valmistustyöntekijöille ja muille työntekijöille.

1.3.3 Taivalkosken kunnan talous

Taivalkosken kunnan vuoden 2024 tilinpäätös oli 1,6 milj. euroa ylijäämäinen. Positiiviseen tulokseen vaikuttivat suurilta osin ennakoitua paremmat muut toimintatuotot (2,5 milj. euroa) sekä se, että OSAO:n alijäämän kattamiseen varattu avustusosuus ei toteutunut. Toimintakulujen toteuma oli talousarviota pienempi kaikilla toimialoilla.

Kunnan verotulot 2024 kasvoivat kokonaisuudessaan n. 0,1 milj. euroa edellisvuodesta. Tuloverojen osuus kasvoi n. 0,2 milj. euroa. Kiinteistöveroprosentit pysyivät edellisvuoden tasolla ja kiinteistöveron tuotto oli hieman edellistä vuotta suurempi. Yhteisöveron tuotto laski edelliseen vuoteen verraten n. -0,2 milj. euroa. Myös kunnan valtionosuudet vähenivät hieman edelliseen vuoteen nähden. Kesäkuisella päätöksellä muutettiin kotikuntakorvauksen perusosaa. Tammikuussa 2025 saadulla lopullisella päätöksellä oikaistiin opetus- ja kulttuuriministeriön valtionosuuspäätöstä -81 297 euroa.

Vuoden 2025 talousarvio oli alun perin n. -1,0 milj. euroa alijäämäinen, talousarviovuonna on lisäksi tehty määrärahamuutoksia, joita toteutuu vielä loppuvuoden aikanakin. Vuoden alussa työllisyyspalvelut siirtyivät kunnille ja vuoden 2025 kunnan peruspalvelujen osuudessa TE-uudistuksen rahoitusosuus oli 645 201 euroa. Talousarviossa 2025 näiden tehtävien hoitamiseen varattiin n. 1,1 milj. euroa. OSAO:n alijäämän kattamiseen varauduttiin talousarviossa ennakkoarvion mukaisesti 0,4 milj. eurolla. Lisäksi varauduttiin yleiseen kustannustason nousuun.

Lokakuussa 2025 kunnan tilikauden ylijäämä on 0,3 milj. euroa. Toimintatuotot ovat alle talousarvion keskimääräisen toteuman ollen 71,5 % (laskennallinen 83,3 %). Myös toimintakulut ovat alle talousarvion, toteuma 76,6 %. Toimintakulujen osalta eniten euromääräistä alitusta toteumassa on henkilöstökuluissa ja palvelujen ostoissa, kun taas suurin prosenttimääräinen alitus on aineiden, tarvikkeiden ja tavaroiden sekä avustusten toteumassa. Yksi merkittävä syy toteumassa on OSAO:n alijäämää koskevan ennakkolaskutuksen keskeyttäminen kesken tilivuoden ennakoidun positiivisen tuloksen perusteella. Rahoitustuotot- ja kulut ovat toteutuneet ennakoitua pienempinä, johtuen lähinnä siitä, että alkuvuonna ei ole vielä nostettu lainaa, johon talousarviossa varauduttiin. Lyhytaikaista lainaa on nostettu syksyn aikana, kun investointimenot ovat alkaneet toteutua suuremmissa määrin. Myös suunnitelman mukaisten poistojen toteuma on alle talousarvion. Investointien valmistuminen ja siitä johtuen poistokirjausten aloittaminen keskittyy loppuvuoteen ja osa investoinneista siirtyy tai jatkuu seuraavalle vuodelle tai jää toteutumatta.

Vuoden 2026 talousarvio on -1,7 milj. euroa alijäämäinen. Vuoden 2026 alusta voimaan tuleva sote- ja pelakiinteistöjen yhtiöittämisvelvollisuus vaikuttaa merkittävästä kunnan talousarvioon asetuksen mukaisten vuokratulojen jäädessä pois kunnan tuloksesta ja siirtyessä yhtiöön. Yhtiöittämisprosessi on kesken ja apporttisiirroista aiheutuu mahdollisesti myyntitappiota/ alas kirjattavia kiinteistöjen tasearvoja. Näitä ei ole huomioitu talousarviossa 2026, koska päätöksiä ei ole vielä tehty. Vuokraneuvottelut Pohteen kanssa ovat kesken ja lopullisesta vuokratasosta ei ole vielä varmuutta. Vastaavasti ko. kiinteistöjen käyttömenot poistuvat kunnan käyttötaloudesta. Pohteelle siirtyviin kiinteistöihin ei ole tehty investointeja määräaikaisen vuokrasopimuksen voimassa oloaikana hyvinvointialueen kiellosta johtuen. Osa sotekiinteistöistä jää kunnalle ja huonokuntoisimmat kiinteistöt puretaan toimitilojelman mukaisesti, purkamiseen on varattu määrärahaa talousarviossa 2026.

Vuoden 2026 alijäämää pienentää OSAO:n positiivinen tulosennuste kuluvalle ja ensi vuodelle, jonka johdosta talousarvioon 2026 ei ole varattu ollenkaan määrärahaa kunnan toisen asteen koulutuksen alijäämän kattamisvelvollisuuteen liittyen. Työllisyyspalvelujen järjestämisen ja ensimmäisen vuoden kulutoteutuminen perusteella vuodelle 2026 varattu määräraha on lähes samalla tasolla vuoden 2025 kanssa. Kustannustaso on yleisesti noussut edellisestä vuodesta ja henkilöstökustannusten ollessa suurin kustannuslaji, on kunta-alan palkankorotuksilla merkittävä kustannusvaikutus. Alkuvuodesta 2026 valmistuu uusi päiväkotitoimitus, jolloin vuokrapäiväkodin leasingvuokraus päättyy ja tilalle tulevat uuden rakennuksen käyttökustannukset.

Taivalkosken kunnan veroprosentti 2025 on 7,9 % ja kunta on päättänyt korottaa vuoden 2026 tuloveroprosenttia +0,6 %, joka toisi arviolta n. 0,4 milj. euroa lisää verotuloja vuodelle 2026. Vuoden 2026 valtionosuuteen on tulossa kertaluonteinen säästöleikkaus, joka Taivalkosken osalta tarkoittaa -182 717 euron vähennystä valtionosuuteen.

Kuntien valtionosuuksiin liittyvä uudistus siirtyi ensin vuodella eteenpäin vuoteen 2027 ja nyt uudistus on kaatunut hallituspuolueiden erimielisyyksiin, eikä etene tällä hallituskaudella. Valtionosuudet suunnitelmavuosille 2027–2028 on arvioitu vuoden 2026 perusteella ilman lisäleikkausta.

In-house-yhtiöitä koskeva hankintalain uudistus on tulossa voimaan todennäköisesti keväällä 2026. Siirtymäaika kestäisi 30.6.2027 saakka ja olisi lyhyt mittaviin kilpailutuksiin ja muutoksiin varautumisessa. Lakiluonnoksessa esitetään, että kuntien omistusosuuden olisi oltava vähintään 10 prosenttia palveluita tarjoavasta yhtiöstä. Voimaan tullessaan lakiuudistus tarkoittaa kunnan suurimpien in-house palveluntuottajien osalta ict- ja tahepalvelujen kilpailuttamista ja merkittävää lisätyötä sekä kustannuksia kunnalle.

Verotulot

	TP 2024	TA 2025	TPE 2025	TA 2026	Muutos €	Muutos TA 2026 vs. TPE 2025
VEROTULOT	7 202 320	7 170 000	7 170 000	7 661 000	491 000	6,85 %
Kunnan tulovero	5 061 256	5 046 000	5 046 000	5 402 000	356 000	7,06 %
Kiinteistövero	1 083 615	1 093 000	1 093 000	1 090 000	-3 000	-0,27 %
Osuus yhteisöveron tuotosta	1 057 449	1 031 000	1 031 000	1 169 000	138 000	13,39 %

Taivalkosken kunnan vuoden 2025 tuloveroprosentti on 7,9 %. Vuoden 2026 tuloveroprosenttiin tulee +0,6 % korotus, jolloin tuloveroprosentti on 8,5 %.

Vuoden 2026 kiinteistöveroprosentit ovat seuraavat:

- yleinen kiinteistöveroprosentti, rakennukset 1,03
- yleinen kiinteistöveroprosentti, maapohja 1,30
- vakituiset asunrakennukset 0,45
- muut kuin vakituiset asuinrakennukset 1,03
- rakentamattomat rakennuspaikat 2,00
- yleishyödylliset yhteisöt 0,00
- voimalaitokset 3,10

Talousarvion verotuloennusteet pohjautuvat Kuntaliiton kuntakohtaiseen verotuloennusteeseen (9/2025). Verotuloja kunnalle arvioidaan kertyvän vuonna 2026 yhteensä 7,7 milj. euroa, mikä on 0,5 milj. euroa enemmän kuin vuoden 2025 tilinpäätösennuste.

Valtionosuudet

	TP 2024	TA 2025	TPE 2025	TA 2026	Muutos €	Muutos TA 2026 vs. TPE 2025
VALTIONOSUUDET	8 607 376	9 164 709	9 164 709	8 749 955	-414 754	-4,53 %
Kunnan peruspalv. valtionosuus	6 166 468	6 857 192	6 857 192	6 378 474	-478 718	-6,98 %
Verotulojen tasaus	1 837 643	1 995 238	1 995 238	1 920 187	-75 051	-3,76 %
Opetus- ja kultt. muut valtion	-162 177	-243 474	-243 474	-91 843	151 631	-62,28 %
Verotulomen.kompensaatio	765 442	555 753	555 753	543 137	-12 616	-2,27 %

Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta (1704/2009) ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain (1705/2009) mukaisesta opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuudesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö. Valtionosuusrahoitus on yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvamerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa tarkoituksenmukaisimmasta käytöstä. TE-palvelujen rahoitusosuus sisältyy peruspalvelujen valtionosuuteen ja on osa yleiskatteellista rahoitusta.

Vuoden 2026 arviot valtionosuuksista perustuvat Kuntaliiton ja Valtiovarainministeriön ennakkotietoihin. Valtionosuuksien määräksi vuodelle 2026 on arvioitu 8,7 milj. euroa, joka on n. -0,4 milj. euroa vähemmän kuin vuoden 2025 tilinpäätösennusteessa. Valtionosuuden vähennys liittyy kertaluontoiseen säästöleikkaukseen vuodelle 2026, joka tarkoittaa n. -0,2 milj. euron vähennystä. Lisäksi vuosina 2025-2027 valtionosuuksissa on määräaikainen vähennys liittyen kunnilta hyvinvointialueille siirtyneiden tulojen ja kustannusten tasaukseen vuodelta 2023. Suunnitelmavuosille 2026-2027 kohdistuu myös muita vähennyksiä. Suunnitelmavuosilta ei ole käytettävissä ennakollisia kuntakohtaisia laskelmia, vuosien 2027-2028 valtionosuudet on arvioitu ilman vuoden 2026 säästöleikkauksista.

Toimintatuotot

Toimintatuottoja (ulkoiset) arvioidaan kertyvän noin 2,9 milj. euroa.

Toimintakulut

Toimintakulut ovat noin 18,9 milj. euroa. Toimintakulujen merkittävimmät kuluerät ovat henkilöstökulut 8,6 milj. euroa ja palvelujen ostot 6,6 milj. euroa.

Toimintakate ja vuosikate

Toimintakate on noin -15,9 milj. euroa ja vuosikatteen arvioidaan noin 0,3 milj. euroa.

Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot ja -kulut ovat yhteensä n. -0,1 milj. euroa.

Poistot

Poistot ovat noin 2,1 milj. euroa. Vuosikate ei riitä kattamaan poistoja.

Tilikauden alijäämä

Vuoden 2026 talousarvio on alijäämäinen noin -1,7 milj. euroa. Myös suunnitelmavuodet ovat alijäämäisiä. Suunnitelmakauden alijäämä on yhteensä -5,1 milj. euroa.

Kunnan taseessa on kertyneitä ylijäämiä 31.12.2024 18,2 milj. euroa.

Taloussuunnitelman alijäämäisyyden myötä kunnan tulee laatia suunnitelma talouden tasapainottamiseksi.

Investoinnit

Nettoinvestoinnit vuodelle 2026 ovat yhteensä 6,5 milj. euroa.

Lainat

Taivalkosken kunnan lainamäärä 31.12.2025 tulee olemaan 7,1 milj. euroa. Lainamäärästä 3,5 milj. euroa on lyhytaikaista lainaa, joka maksetaan pois alkuvuonna 2026. Pitkäaikaista lainaa vuoden 2025 lopussa on 3,6 milj. euroa. Vuoden 2026 talousarviossa on varauduttu ottamaan lainaa 11,4 miljoonaa euroa. Lainanotto voidaan toteuttaa kokonaan pitkäaikaisena tai yhdistellen pitkäaikaista lainaa ja kuntatodistuksia. Lainatarvearvion toteutuessa kunnan lainamäärä vuoden 2026 lopussa on 13,8 milj. euroa, mikä on noin 3 851 euroa/asukas.

1.4 Taivalkoski-konserni ja muutokset konsernirakenteessa

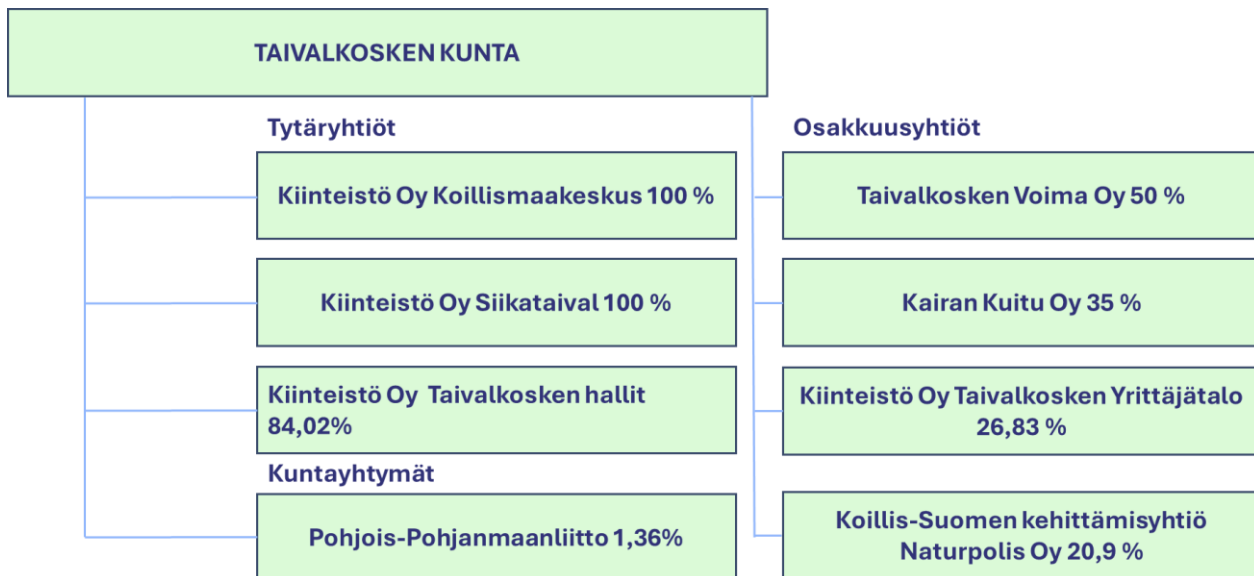
Taivalkosken kunnan tytäryhtiöitä ovat Kiinteistö Oy Koillismaakeskus (100 %),

Kiinteistö Oy Siikataival (100 %) sekä Kiinteistö Oy Taivalkosken hallit Oy (84,02 %).

Taivalkosken kunnan osakkuusyhtiöitä ovat Taivalkosken Voima Oy (50 %), Kairan kuitu Oy (35 %), Kiinteistö Oy Taivalkosken Yrittäjätalo Oy (26,83 %) sekä Koillis-Suomen kehittämissyhtiö Naturpolis Oy (20,9 %).

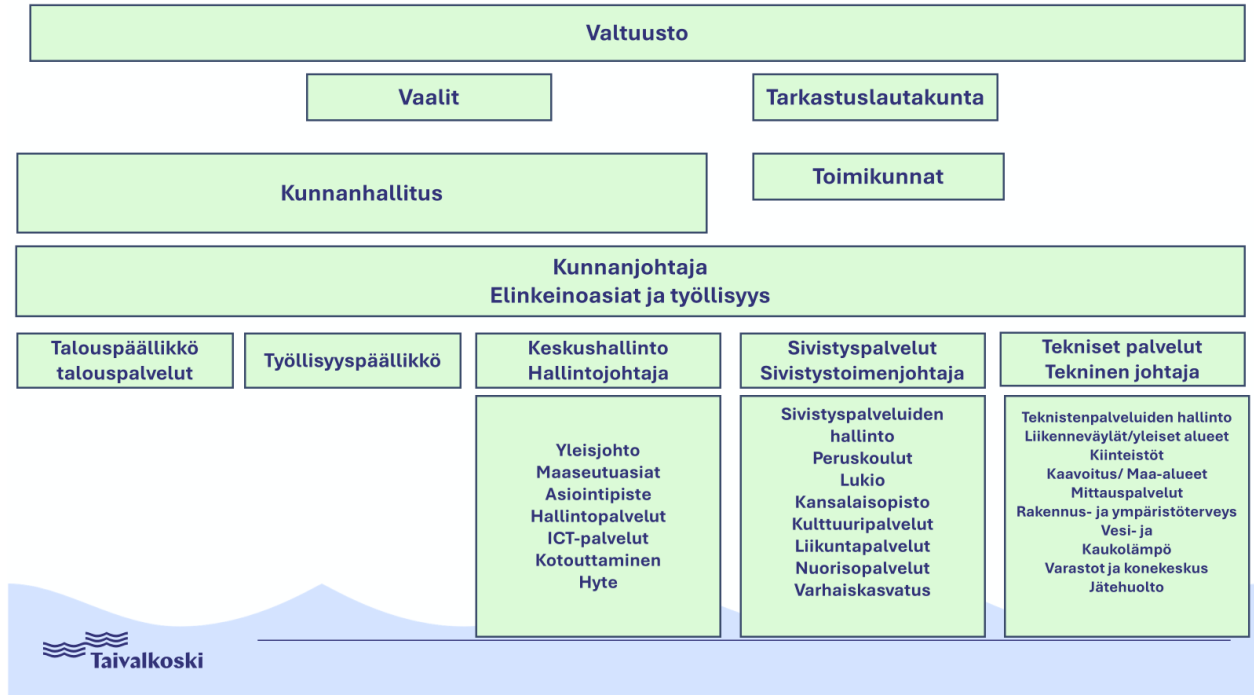
Kunnalla on osakkuus myös Koillis-Suomen Aikuiskoulutuskeskus Oy, KSAK Oy (12 %).

Kuntayhtymissä kunnalla on lisäksi omistusosuus (1,36 %) Pohjois-Pohjanmaan liitossa.

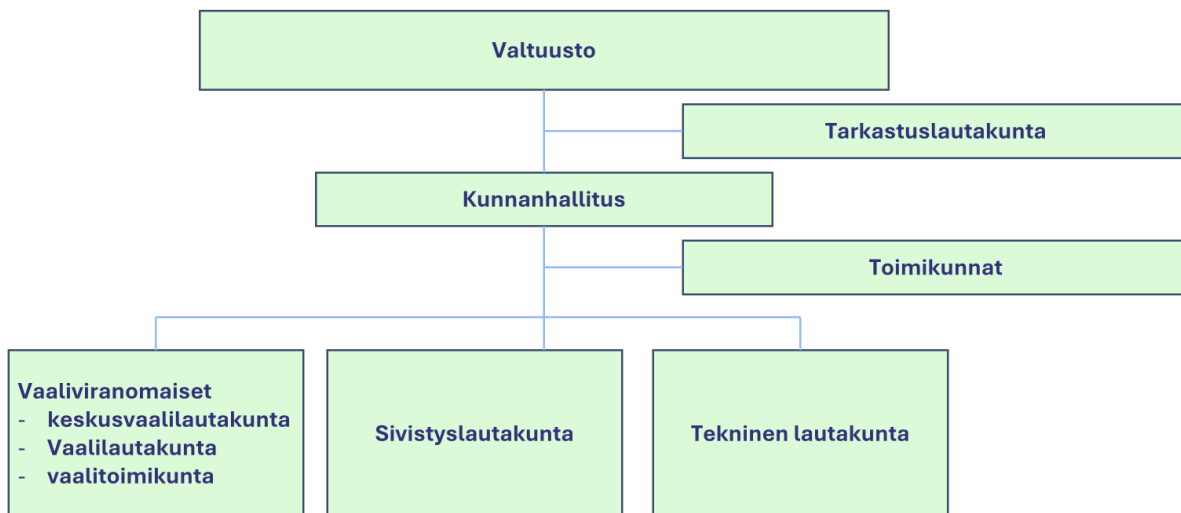

1.5 Taivalkosken kunnan organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa

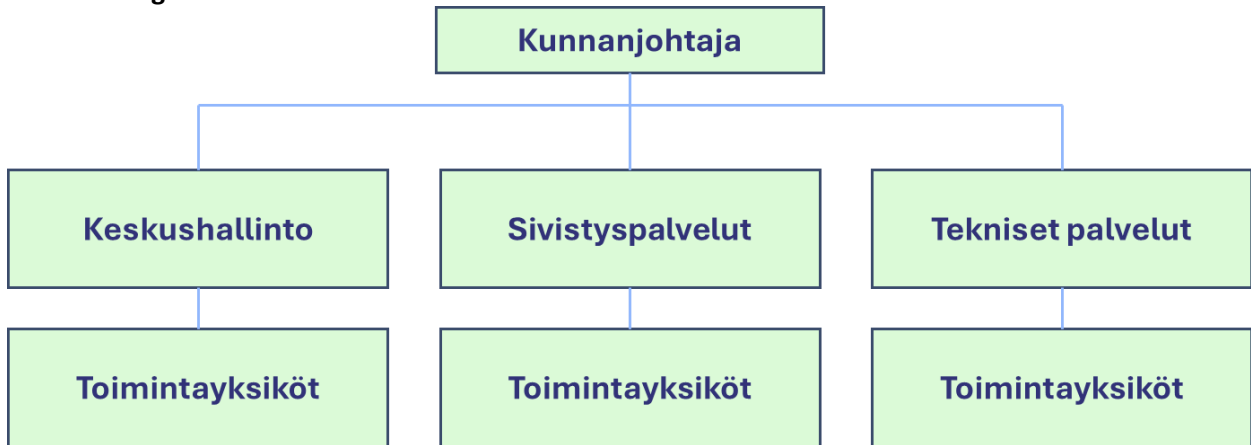
Taivalkosken kunnan organisaatorakenteeseen tuli muutoksia vuonna 2025 kun työllisyyspalvelut siirtyvät kunnan vastuulle lakisääteisten henkilöasiakaspalvelujen osalta. Kunnanjohtaja vastaa elinkeinoasioista sekä työllisyydestä.

Luottamushenkilöorganisaatio

Henkilöstöorganisaatio

1.6 Hyvinvointikertomus

Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä (612/2021) säättää, että kunnan on seurattava kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin. Kunnassa on raportoitava kuntalaisten hyvinvoinnista ja terveydestä, niihin vaikuttavista tekijöistä sekä toteutetuista toimenpiteistä valtuustolle vuosittain. Lisäksi kunnassa on valmisteltava valtuustolle valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja -suunnitelma edellä mainituista asioista. Kunnan on toimitettava hyvinvointikertomus ja -suunnitelma hyvinvointialueelle ja julkaistava se julkisessa tietoverkossa.

Kunnan on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä yhteistyössä hyvinvointialueen kanssa ja tuettava sitä asiantuntemuksellaan. Lisäksi kunnan on tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä yhteistyötä kunnassa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa. Kunnan on myös edistettävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä. Kunnan on osallistuttava 7 §:n 4 momentissa tarkoitettuihin neuvotteluihin hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvointialueen on toimittava hyvinvoinnin ja terveyden edistämässä yhteistyössä alueensa kuntien kanssa ja tuettava niitä asiantuntemuksellaan. Hyvinvointialueen on neuvoteltava vähintään kerran vuodessa yhdessä alueensa kuntien sekä muiden tässä momentissa mainittujen hyvinvointialueen alueella hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä tekevien toimijoiden kanssa hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä koskevista tavoitteista, toimenpiteistä, yhteistyöstä ja seurannasta.

Kuntalain (410/2015) mukaan kunnan asukkaiden hyvinvoinnin edistäminen on kuntastrategian painopistealue. Valtuusto on hyväksynyt 21.10.2021 § 73 Taivalkosken kunnan laajan hyvinvointikertomuksen vuosille 2021–2024. Uusi hyvinvointikertomus käsitellään alkuvuonna 2026. Taivalkosken kunnan laaja hyvinvointikertomus toimii kunnan hyvinvointijohtamisen strategiatyön työvälineenä ja osana kunnan toiminta- ja taloussuunnittelua. Hyvinvointikertomuksessa tarkastellaan väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä ikäryhmittäin. Kertomukseen kuuluva hyvinvointisuunnitelma sisältää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteet, joiden saavuttamiseksi on määritelty toimenpiteet, resurssit ja arviointimittarit, joita seurataan vuosittain. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tilanteesta raportoidaan vuosittain valtuustolle hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vuosiraportissa.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä hoitavat kunnanhallituksen alaisena kunnan HYTE-toimikunta ja HYTE-työryhmät. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työ on poikkihallinnollista kaikkia kunnan toimialoja koskevaa toimintaa. Ikäryhmä- ja teemakohtaiset HYTE-työryhmät tuovat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintaan kuntalaisten, yhdistysten ja eri ammattiryhmien näkemystä ja osallisuutta. HYTE-työryhmien osallisuutta päätöksenteon valmistelussa kehitetään edelleen suunnitelmavuosina ja tavoitteena on, että työryhmien näkemyksiä käytetään laajemmin muun muassa päätösten vaikutustenarvioinnissa ja valmistelussa. HYTE-toimikunta on laatinut hyvinvointikertomusta ja suunnitelmaa vuoden 2025 aikana.

HYTE-toimikunnan tavoitteita valtuustokaudelle ovat:

- ehkäisevän päihdetyön nykytilanteen arviointi ja tarvittavien toimenpiteiden suunnittelu oman työryhmän näkökulmasta
- osallisuuden ja sosiaalisten suhteiden kehittäminen
- elinvoiman kehittäminen
- oman työryhmän kohderyhmän ja Pohteen välisen yhteistyön arviointi ja kehittäminen
- järjestöyhteistyön kehittäminen
- laajan hyvinvointikertomuksen laatiminen (sisältää hyvinvointisuunnitelman)
-

Läpileikkaavana teemana on perheet, joka huomioidaan HYTE-toimikunnassa sekä jokaisessa HYTE-työryhmässä.

2 KUNTAKONSERNIN STRATEGIA

2.1 Kuntastrategia Taivalkoski

Vuoden 2026 talousarviovalmistelu pohjautuu Taivalkosken kunnan kuntastrategiaan vuosille 2023–2030. Kuntastrategiaa päivitetään tammikuussa 2026.

Kuntastrategian Taivalkosken visio ja arvot kiteytyivät seuraavasti:

Visio: Ainutlaatuista tulevaisuusvoimaa

Taivalkoskella on vahvaa tahtoa, yhteisöllisyyttä ja voimaa tehdä tulevaisuutta. Sen vahvuudet perustuvat ainutlaatuiseen luontoon, uusiutuviin luonnonvaroihin, pitkiin perinteisiin, yrittäjyyteen sekä Taivalkosken sijaintiin Suomen maantieteellisessä keskipisteessä. Taivalkoskella on tilaa ajatuksille, innovaatioille ja luovuudelle. Täällä on puhtaus, kestävyys, turvallisuus ja mielenrauha, mutta myös metsät, porot ja kalarikkaat vedet. Taivalkoski on ekologisen jälleenrakentamisen ja vihreän siirtymän ydinaluetta. Arvot kertovat, mitkä asiat ovat meille merkityksellisiä. Ne ovat perustana päätöksenteollemme, valinnoillemme ja johtamisellemme. Niitä vaalimme ja ne ohjaavat toimintaamme.

Arvot

Puhtaus

Meillä on puhtain vesi. Valkoisin lumi. Kirkkaat jäät ja kalaisat vedet. Luistavat ladut ja kutsuvat metsät. Puhdasta ilmaa hengittää kesät talvet.

Kestävyys

Taivalkoskella yhdistyy menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus. Taivalkosken työkuulttuurilla ja yrittäjyydellä on syvät ja tunnetut juuret Kalle Päätalon maisemissa. Sitkeys ja resilienssi ovat alueen kehityksen voimavaroja, joilla tehdään kestävää tulevaisuutta.

Turvallisuus

Taivalkoski on taatusti turvallinen paikka asua, elää ja kasvaa. Turvallisuuden tunne on olennainen osa Taivalkosken identiteettiä ja yhteisön hyvinvointia.

Mielenrauha

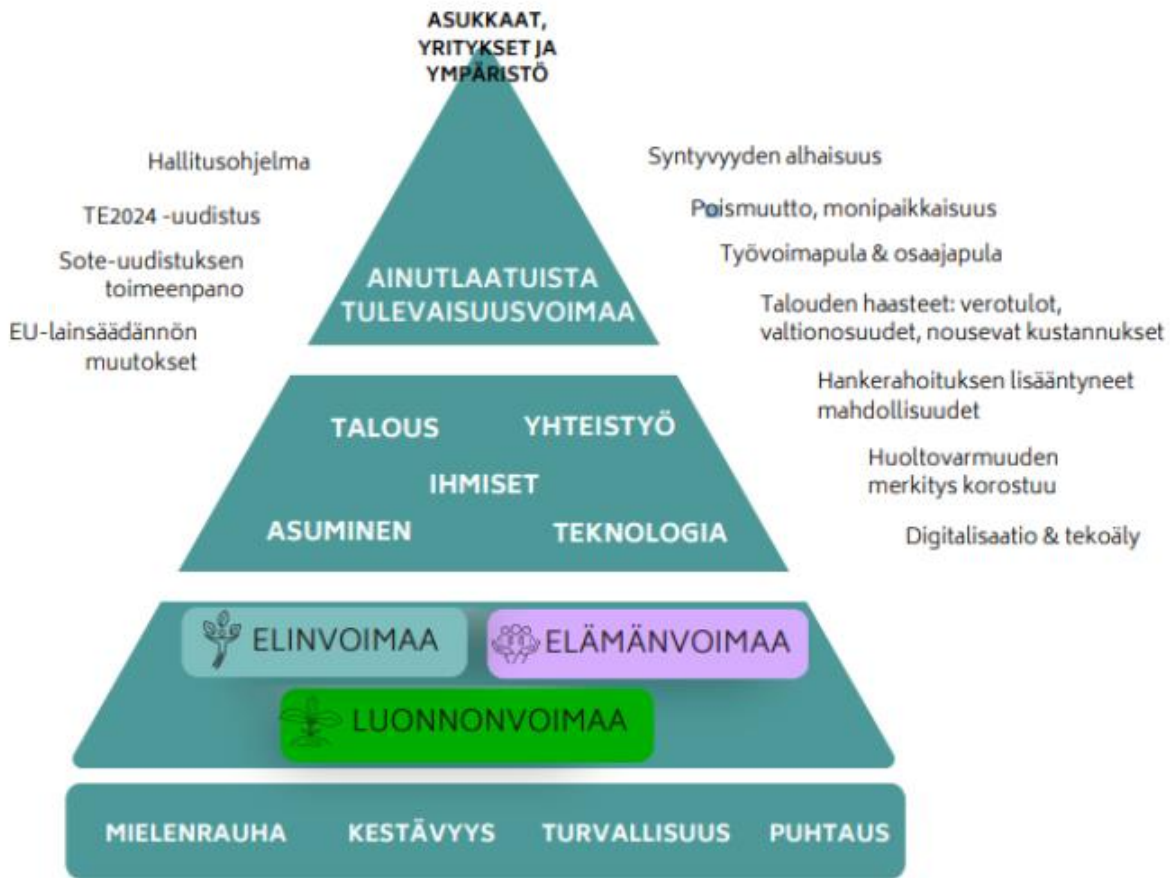
Kiireettömyydestä, häiriöttömyydestä ja hiljaisuudesta syntyy mielenrauhaa. Se antaa tilaa luovuudelle ja mielekkäälle tekemiselle.

Kuntastrategissa on kolme tulevaisuuden tekemisen teemaa, jotka kannattelevat tulevaisuuden tekemistä tässä ja nyt sekä pitkällä aikavälillä: elinvoima, elämänvoima ja luonnonvoima. Strategiateemat toimivat pitkäjänteisenä ohjenuorana strategian toteutuksessa vuoteen 2030 saakka. Nämä tulevaisuuden tekemisen teemat ulottuvat kuntayhteisön, kumppanuuksien ja verkostojen läpi ja ne kertovat, mitä Taivalkoskella halutaan rakentaa.

Elinvoima syntyy työstä ja tekemisestä: monimuotoisesta yrittäjyydestä, palveluista ja uusista innovaatioista, merkityksellisestä työstä ja osaavista tekijöistä.

Elämänvoima syntyy yhteisöllisyydestä, turvallisuudesta, onnellisesta lapsuudesta ja nuoruudesta, kulttuurista ja ikiaikaisesta sivistyksestä sekä viihtyisyydestä ja omaleimaisesta elinympäristöstä.

Luonnonvoima näkyy puhtaimpana vetenä, valkoisimpana lumena ja vuolaana lijokena, kutsuvina metsinä ja kalaisina vesinä, jäänä, rinteinä ja latuina liikkua - luontona, joka alkaa kotiovelta.

2.2 Sitovat tavoitteet vuodelle 2026

Taivalkosken kunnan kuntastrategiassa vuosille 2023–2030 strategian painopistealueiksi on valittu yhteistyöhön, ihmisiin, asumiseen, talouteen ja teknologioihin painottuvat teemat.

Yhteistyö: Vahva luottamus osaaminen ja verkostot

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämislusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

1. Yhteistyö: Vahva luottamus, osaaminen ja verkostot

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämislusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Strateginen tavoite: Olemme poikkeuksellisen hyvä, aikaansaava ja lisäarvoa tuottava verkostokumppani			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Kehittämistilaisuuden järjestäminen jory + valtuusto -> kuntalaistapaaminen	Valtuuston kyselytunti (kuntalaiset kyselevät valtuutetuilta) (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Valtuusto ja kaikki toimialat
Kuntien välisen yhteistyön kehittäminen	Tavattu naapurikuntien virka- ja luottamusjoh-toa (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Valtuusto ja kaikki toimialat
Säännölliset tapaamiset keskeisten kumppanien kanssa. Yhteistyön arviointi ja lausunnot.	Kehityskeskustelut kehitysyhtiön ja tytäryhtiöiden kanssa käyty (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
Säännölliset tapaamiset yritysten kanssa	Elinkeinotyöryhmä kokoontunut (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
	Elinvoimalupauksen mukainen toiminta (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
	Yhteistyön tiivistäminen yrityscentän kanssa (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Strateginen tavoite: Päätösten vaikutusten arviointi & osallistava budjetointi			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Osallistavan budjetoinnin käyttöönotto.	Otettu käyttöön (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
Tehdään päätösten vaikutusten arviointia	Otettu käyttöön (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
Työympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden kehittäminen. Säännölliset kehityskeskustelut.	Työtilat asianmukaiset (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat, tekninen toimiala
	Työhyvinvointi: Kehityskeskustelujen osalta toteuma on 100 % / vuosi (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
	Työhyvinvointi: Liukumattomien ja pitämättömien lomien seuranta. (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Strateginen tavoite: Työn imussa ja työhyvinvoinnissa olemme kuntien parhaimmista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Organisaation uudistaminen	Organisaatiosuunnitelma tehty (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
Säännöllinen työhyvinvoinnin arviointi. Kyselyn tulosten mukaisten toimenpiteiden käynnistäminen.	Henkilöstötilinpäätös (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
	Työhyvinvointi: Kysely on toteutettu ja toimenpiteet on käynnistetty. (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
	Työhyvinvointi: Sairausloma-päivien seuranta (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Strateginen tavoite: Uudistamme osaamista			

Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Epassi, laaja työ-, terveys-, virkistyspäivät ja yhteinen työpäivä, jouluruokailu, henkilöstön muistaminen palkitsemisohjeen mukaisesti	Yhteinen työpäivä järjestetty (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
	Käytettävissä olevat henkilöstöetuja (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Osaamisen kehittäminen koulutussuunnitelman mukaisesti. Eduhousen koulutusympäristö työntekijöille, esihenkilöille ja luottamushenkilöille	Eduhousen koulutukset aktiivisesti käytössä (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
Yläkoulun ja toisen asteen koulutuksen profilointi.	Suunnitelma tehty (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Sivistystoimi

2. Ihmiset: Kokonaisvaltainen hyvinvointi

Tavoitetila 2027: Taivalkoski on paikka, jossa on helppo elää ja arki on sujuvaa. Ilmapiiri kutsuu kaikenikäiset osallisuuteen. Kynnyksettömät ja monipuoliset osallistumisen keinot ja kanavat. Kulttuuri, aktiiviset yhdistykset ja vapaa kansalaistoiminta ovat voimavaramme. Yhdessä tekeminen hyvinvointialueen kanssa tuo vaikuttavaa hyvinvointia.

Strateginen tavoite: Erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Kuntalaiskysely	Kuntalaispalaute - Kysely valtuustokausittain (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Keskushallinto/jory
Mahdollistetaan kannanotto kunnan toimintaa ohjaaviin suunnitelmiin (esim. liikuntapaikkastrategia).	Kuntalaispalaute (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
	Mahdollisuus osallistua kaavoituksen suunnitteluun (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
	Markkinavuoropuhelut kilpailutuksien yhteydessä järjestetty (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Säännölliset henkilöstökokoukset	Henkilöstökokoukset järjestetty (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Jory
Strateginen tavoite: Meillä on työtä tarjolla ja houkuttelevia tapahtumia ympäri vuoden			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Mielikuvan työnantajasta kehittäminen	LinkedIn käytössä (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat, jory
	Rekrytoinnin kehittäminen (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
	Tulo- ja lähtöhaastattelu (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
	Kuntarekryn työnantajasivun päivitys (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Tapahtumasuunnittelu ryhmän nimeäminen, yrittäjät ja yhdistykset mukaan	Tapahtumien määrä		Kaikki toimialat

	Kokoontuu kaksi kertaa vuodessa (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Tapahtumien määrä kasvaa nykyisestä ja niitä järjestetään ympärivuotisesti eri yhteistyötahojen kanssa.	Kävijämäärät		Kaikki toimialat
	Tapahtumien määrä		
Yhteistyösopimukset eri urheiluseurojen kanssa.	Sopimukset laadittu (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
Strateginen tavoite: Taivalkoskelaiset liikkuvat enemmän ja voivat paremmin			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Hyvinvointikertomuksen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteuttaminen ja raportoinnin kehittäminen yhteistyössä kunnan HYTE-toiminnassa. Aktiivinen yhdyspinta toiminta HYTE-asioiden hyvinvointialueen kanssa.	Hyvinvointikertomuksen mukainen toiminta (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
	Hyvinvointikertomus käsitelty (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Kannustaminen liikkumiseen	Lisätty matalan kynnyksen liikkumisen mahdollisuuksia (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
Liikuntapalvelujen kehittäminen kaikille ikäryhmille hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi. Yhteistyö Pohteen kanssa.	Eri ikäryhmien liikuttaminen kunnassa huomioidu (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
Liikuntastrategian toimenpiteiden toteuttaminen	Liikuntapaikkojen pitkäntähtäimen suunnitelma laadittu (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
	Kuntalaisten liikkuminen & liikuntapaikkojen käyttö (1 Kyllä, 0 Ei)		

3. Asuminen: Laadukas ja turvallinen arki

Tavoitetila 2027: Taivalkoski tarjoaa nopeasti unelmia toteuttavia, viihtyisiä koteja ja tontteja luonnon keskeltä sekä turvallisen ja laadukkaan kasvu- ja asuinympäristön kaikenikäisille. Luonto alkaa meiltä kotiovelta.

Strateginen tavoite: 4000 asukasta = 50 asukasta lisää/vuosi			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Kuntanäkyvyyden kehittäminen.	Viestintäsuunnitelman mukainen toiminta (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
Luodaan työmahdollisuuksia ja kehitetään asuin-, työ-, kasvu-, vapaa-ajan ja oppimisympäristöjä.	Väkiluku (1 Kyllä, 0 Ei)		Kaikki toimialat
Ulkopuolisen hankerahoituksen haku	Hyödynnetään eri rahoitushakua monipuolisesti (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kunnanhallitus / Konsernijohto
Uudistetaan vuokra-asunto-kantaa.	Annettu omistajaohjausta kunnan tytäryhtiölle kiinteistökannan uusimisesta (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kunnanhallitus / Konsernijohto

Strateginen tavoite: Tarjoamme viihtyisiä ja houkuttelevia tontteja			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Tontit myyty rakennusvelvoitteella kolmen vuoden määräaika.	Myyntikampanjan toteutus (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Tekniset palvelut
	Myytyjen tonttien lukumäärä (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Strateginen tavoite: Toimitilaohjelma toteutettu			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Vuosittain päivitys ja arviointi tehtyjen vaihtoehtojen pohjalta.	Toimitilaohjelmaa toteutettu (Kyllä 1, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat, Tekniset palvelut, Valtuusto
Strateginen tavoite: Vahva arjen turvallisuuden kokemus			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Luontokohteiden ja -palvelujen markkinointi.	Luontopaikkojen näkyvyys (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat
Valmiustoiminnan näkyväksi tekeminen	Valmiustoimintaa harjoiteltu (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kaikki toimialat, Jory
	Varaukset tehty, toiminta vuosikellon mukaista (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Ympäristön turvallisuuden, esteettömyyden ja viihtyisyyden ylläpito.	Kuntakeskustan yleiskaava valmisteltu	1	Kaikki toimialat, Tekniset palvelut
	Putaanseen alueen kehittäminen		
Strateginen tavoite: Varhaiskasvatuksessa on erinomaiset tilat ja ympäristöt			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Valmis päiväkotito	Päiväkotito valmis (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Tekniset palvelut, Sivistyspalvelut

4. Talous: Elinvoimaa rakentava talous

Tavoitetila 2027: Yritystoiminta ja kestävä luonnonvarojen käyttö luovat vahvan perustan Taivalkosken taloudelle. Työllisyydenhoito on kytketty elinvoiman kehittämiseen ja toisen asteen koulutukseen. Talouden resurssit kohdentuvat vaikuttavasti. Edunvalvonnasta siirrytään eduntekemiseen ja tulonmuodostuksen vahvistamiseen. Hankerahoitukset hyödynnetään viisaasti.

Strateginen tavoite: Työllisten määrän vahva kehitys työssäkäyntialueella			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Työllisyyspalveluiden toteuttaminen yhteistyössä Kainuu-Koillismaa työllisyysalueen kanssa	Toiminnan toteuttaminen sopimuksen mukaisesti (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kunnanhallitus

	Yritysyhteistyö käynnissä, yrityskäynnit yli 10 (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Strateginen tavoite: Työttömyys-aste <10 %			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Aktiivinen keinojen etsiminen työllisyyden edistämiseksi.	Pitkäaikaistyöttömien määrän vähentäminen		Kunnanhallitus, Kaikki toimialat
	Työttömyysaste (1 Kyllä, 0 Ei)		
	Toteutetaan hankinnoilla työllistämistä (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Kuntalisä	Kuntalisää myönnetty enemmän kuin v.2025 (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kunnanhallitus, Valtuusto
Yhteistyön tiivistäminen hyvinvointialueen kanssa työkyvynarviointien ja eläkeselvittelyprosessien edistämiseksi	Laadittu toimintamalli (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kunnanhallitus, Kaikki toimialat
Strateginen tavoite: Ulkopuolisen hankerahoituksen määrä kasvaa selvästi			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Ideoidaan uusia hankeaihoita kehitysyrityksen kanssa.	Vuosittain arviointi (1 Kyllä, 0 Ei)		Kaikki toimialat, Naturopolis Oy
Talous on tasapainossa.	Talouden tasapainottamissuunnitelma tehty (1 Kyllä, 0 Ei)		Kaikki toimialat
	Kuntatalouden mittarit: vuosikate, omavaraisuusaste-%: Toteutuminen raportoitu ja arvioitu.		
Toimintakatteen kasvu on pienempi kuin verotulojen kasvu.	Kuntatalouden mittarit: vuosikate, omavaraisuusaste-%: Vuosittain tunnusluvut		Kaikki toimialat
Strateginen tavoite: Voimistuva yrittäjyys: uudet yritykset/vuosi määritellään talousarviossa & yritysten verkottuminen			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Uuden yritystoiminnan kartoittaminen.	Hanke käynnistetty (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kunnanhallitus, Konsernijohto
	Uusien yritysten lukumäärä (1 Kyllä, 0 Ei)		
Yritysneuvonnan tunnettuuden parantaminen.	Yritysten liikevaihdon kehitys (1 Kyllä, 0 Ei)		Kunnanhallitus, Konsernijohto

	Yritystapaamiset (1 Kyllä, 0 Ei)		
	Yritystilaisuuksien järjestäminen (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
	Ohjaustoiminnan markkinointi kunnan eri kanavissa (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Yritysten yhteistyön tukeminen.	Yritysten liikevaihdon kehitys (1 Kyllä, 0 Ei)		Kunnanhallitus, Konsernijohto
	Hankintaohjeet päivitetty yhteistyössä yritysten kanssa (1 Kyllä, 0 Ei)		
	Yritystapaamiset (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Strateginen tavoite: Yrityskylä Oy perustettu			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Selvitetään yritysten tarpeita ja toimintamallia.	Täsmähanke yritysten kehittämiseksi (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kunnanhallitus, Naturpolis
	Käynnistää toimenpiteet selvityksen pohjalta yritysten tarpeiden perusteella.		

5. Teknologia: Reilu ja rohkeasti hyödyntävä

Tavoitetila 2027: Taivalkoski kumooa pitkien välimatkojen haasteet erinomaisilla tietoliikenneyhteyksillä. Tänne sijoittuu kasvuhakuisia palveluyrityksiä. Taivalkoski hyödyntää tekoälyä ja tarjoaa eri-ikäisille asukkailleen mahdollisuuden vahvistua moniosaajiksi. Innovatiiviset, digitaaliset palvelut tuovat hyvinvoinnin lähelle, nopeuttavat ja helpottavat palvelujen saantia ajasta ja paikasta riippumatta.

Strateginen tavoite: Digitaalisuus ulottuu kaikkiin palveluihimme			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Tekoälyn hyödyntäminen ja mahdollisuudet hallinnossa, taloudessa, opetuksessa ja viestinnässä.	Digipalvelujen määrä ja käyttöaste sekä asiakastytyväisyys (1 Kyllä, 0 Ei)		Kaikki toimialat
Strateginen tavoite: Digitaalisten nosto kaikenikäisille			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Digitaalisten toimintaympäristöjen kehittäminen.	Hankesuunnitelmat		Kaikki toimialat
	ICT-kilpailutus suunniteltu (1 Kyllä, 2 Ei)	1	

Suunnitelma digitaitojen kehittämiseksi eri ikäryhmissä.	Huomioidaan opetussuunnitelmissa digitaitojen kehittäminen	1	Kaikki toimialat
	Kehitetään palveluita digitaitojen kehittämiseksi	1	
Strateginen tavoite: Erinomaiset tietoliikenneyhteydet ulottuvat kaikkialle			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Tarkastellaan uusien kuituyhteyksien tarpeita.	Tietoliikenneyhteyksien kattavuus (1 Kyllä, 0 Ei)	1	Kunnanhallitus, konsernijohto
	Uusien kuituyhteyksien rakentaminen (1 Kyllä, 0 Ei)	1	
Strateginen tavoite: Paikkariippumaton työ ja opiskelu ovat arkipäivää			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Paikkariippumattoman opiskelun edistäminen	Etäopiskelutarjonnan kehittäminen (1 Kyllä, 0 Ei)		Kunnanhallitus, sivistyspalvelut
Strateginen tavoite: Teollisuuskylä energiaomavarainen			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Uusiutuvien energialähteiden toteuttaminen koko kuntatasolla.	Pyydetty puolustusvoimilta uusi lausunto tuulivoimaan (1 Kyllä, 0 Ei)		Kunnanhallitus, Konsernijohto
	Uusiutuvan energian hyödyntäminen uudisrakentamisessa. (1 Kyllä, 0 Ei)		
	Edistetty kantaverkon rakentamista		

2.3 Tavoitteiden asettaminen konsernijohtolle ja kunnan edustajille tytäryhteisöissä

Kuntalain (410/2015) mukaan valtuuston tulee päättää kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden keskeisistä tavoitteista sekä konserniohjauksen periaatteista. Kuntakonsernin toiminta tulee olla järjestetty laadukkaasti, taloudellisesti ja tehokkaasti. Kunnan tasapainoinen palvelujärjestelmä muodostuu omasta tuotannosta, ostopalveluista sekä muiden tuottamista palveluista. Kuntakonsernissa toteutetaan omistajaohjauksen periaatteita ja tytäryhtiöt toteuttavat kunnan toimintapolitiikkaa (henkilöstöpolitiikka, hyvä hallintotapa, toiminnalliset tavoitteet, sitovat tavoitteet, kunnan hallintosääntö).

Konsernijohtoon tavoitteet tytäryhtiöiden valvonnassa

1) Konsernijohtoon tulee huolehtia, että tytäryhtiöt noudattavat kuntakonsernille hyväksytyjä konserniohjeita.

2) Tarvittaessa konsernijohto ohjeistaa kunnan edustajia muodostamaan kunnan kanta tytäryhtiöiden yhtiökouksessa.

3) Tarvittaessa konsernijohto ohjeistaa kunnan edustajia, jotka toimivat tytäryhtiöiden hallituksissa. Tytäryhtiöiden hallituksissa toimivien kunnan edustajien tavoitteet

1) Huolehtivat, että tytäryhtiöiden hallitusten päätöksiä tehtäessä otetaan huomioon yhtiön edun lisäksi myös kunnan etu.

2) Tarvittaessa ovat yhteydessä konsernijohtoon ennen asian ratkaisemista tytäryhtiön hallituksessa.

3) Huolehtivat, että tarkastuslautakunnan arviointikertomuksessa tai muutoin tytäryhtiölle esittämät vaatimukset tulevat täytetyiksi.

3 TALOUSARVION JA -SUUNNITELMAN RAKENNE JA SITOVUUS

3.1 Talousarvion rakenne

Kunnan talousarviosta ja -suunnitelmasta sekä niiden rakenteesta, sisällöstä ja laadinnasta on säännökset kunta-laissa. Tämän lisäksi talousarviosta ja -suunnitelmasta antaa ohjeita ja suosituksia Suomen Kuntaliitto. Talousarvio- ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Kuntalaki (410/2015) korostaa konserninäkökulmaa sekä kunnan toiminnan ja talouden ohjausta kokonaisuutena. Kuntakonserni sisältää kunnan oman organisaation, mukaan lukien kunnan liikelaitokset, sekä eri yhteisöt, joissa kunnalla on kirjanpitolain (1336/1997) tarkoittama määräysvalta.

Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä siinä osoitetaan, miten rahoitustarve katetaan. Talousarvio käsittää käyttötalous-, tuloslaskelma-, investointi- ja rahoitusosat. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä toteutumisvertailussa.

Talouden tasapainottamista koskeva sääntely

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Kunnan tulee taloussuunnitelmassa päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan.

Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee myös kuntayhtymiä, ja kuntayhtymät voivat olla kuntien tapaan arviointimenettelyn kohteena. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Kuntalain määräyksillä on pyritty lisäämään talouden suunnitelmallisuutta sekä selkeyttämään ja täsmentämään kunnan talouden tasapainosääntelyä erityisesti tilanteessa, jossa kunnan kertynyt alijäämä on määrältään merkittävä. Kunnalla on ehdoton tasapainovaatimus taloussuunnittelussa alijäämätilanteessa: taloudeltaan alijäämäisen kunnan tulee katkaista alijäämän lisääntyminen enintään neljässä vuodessa laatimalla tasapainossa oleva tai ylijäämäinen taloussuunnitelma.

Kunnanhallituksen rooli tasapainoisen taloussuunnitelman laatimisessa on keskeinen. Alijäämän kattamisvelvollisuutta koskevaa sääntelyä on tiukennettu kuntalaissa 410/2015 niin, että alijäämä tulee kattaa määrääjässä eikä kattamista voida enää siirtää erillisellä toimenpideohjelmalla katettavaksi taloussuunnitelma vuosien yli.

Käyttötalousosa

Kunnan toimintaa ohjataan käyttötalousosan käyttösuunnitelmien avulla.

Käyttötalousosassa valtuusto asettaa toiminnalliset tavoitteet sekä osoittaa tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot toimielimille tehtävän tai tehtävien hoitamiseen.

Käyttötalousosa on laskelma, josta ilmenee toiminnan kustannusrakenne kokonaisuudessaan. Kokonaiskustannuksissa esitetään pitkävaikutteisten tuotannontekijöiden (käyttöomaisuuden) suunnitelman mukaiset poistot ja käyttöomaisuuteen sitoutuneen pääoman laskennallinen korko ja mahdollisesti muita laskennallisia eriä. Laskelmasta tai perusteluista on käytävä ilmi valtuustoon nähden sitovat erät.

Toiminnallinen tavoite on valtuuston talousarviossa toimielimille tehtäväkohtaisesti asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämissuuntaa ohjaava tavoite. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään siitä, mitkä tavoitteet ovat sitovia. Mikäli tavoitteiden, määrärahan tai tuloarvion sitovuudet eivät käy ilmi käyttötalousosan laskelmasta, ne ilmoitetaan talousarvion perustelutiedoissa.

Tuloslaskelmaosa

Tuloslaskelmaosa osoittaa, kuinka tulorahoitus riittää palvelutoiminnan menoihin, korko- ja muihin menoihin sekä poistoihin ja arvonalennuksiin. Tuloslaskelma esitetään sekä ilman sisäisiä eriä että sisäiset erät sisältävänä.

Investointiosa

Investointiosa sisältää investointisuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnitelmavuosille. Useamman vuoden aikana toteutettava investointihanke jaetaan eri vuosille. Investointiosassa valtuusto hyväksyy määrärahat ja tuloarviot hankkeille ja hankeryhmille. Hankkeet ja hankeryhmät ryhmitellään toimialoittain ja tehtävittäin.

Investointiosassa esitetään investointihankkeen tai hankeryhmän kokonaiskustannusarvio. Vain yli 10 000 euron ylittävät hankinnat rahoitetaan investointiosassa.

Rahoitusosa

Rahoitusosassa käyttötalouden ja investointien vaikutus kunnan maksuvalmiuteen esitetään rahoituslaskelma-kaavan muodossa. Rahoituslaskelmassa otetaan huomioon vain ulkoiset erät.

Käyttösuunnitelmat

Kunnanhallitus ja lautakunnat päättävät sen jälkeen käyttösuunnitelmasta, jolla tarkistetaan asianomaisen toimielimen talousarvioehdotukseen sisältynyt alustava käyttösuunnitelma valtuuston päätöksiä vastaavaksi, sekä päättävät omalta osaltaan tehtävien toteuttamisesta ja määrärahojen käytöstä.

Käyttösuunnitelmalla toimielimet asettavat valtuuston määrittelemien tavoitteiden kanssa yhdenmukaiset, tarkennetut tavoitteet sekä jakavat määrärahat ja tuloarviot seuraavan tason yksiköille.

3.2 Talousarvion sitovuus

Kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio on valtuuston tärkein toiminnan ja talouden ohjauksen väline. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi. Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi.

Tavoitteet ovat osa talousarviota, jota kunnan toiminnassa ja taloushoidossa on noudatettava. Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Talousarvioasiakirjaan kirjatut sitovat tavoitteet ovat valtuustoon nähden sitovia.

Toimielimellä on valtuutus käyttää sille talousarviossa osoitettu määräraha määrättyyn käyttötarkoitukseen tai määrätyn tavoitteen toteuttamiseen. Toimielin ei saa ylittää sille talousarviossa osoitettua määrärahaa. Jos määräraha osoittautuu riittämättömäksi, on talousarviota muutettava. Muutoksen yhteydessä on osoitettava, miten rahoitustarve katetaan. Toisaalta toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

Käyttötalous

Käyttötalousoosassa valtuusto hyväksyy toimielinkohtaiset toiminnalliset tavoitteet sekä määrärahat ja tuloarviot. Toiminnalliset tavoitteet sekä käyttötalousmäärärahojen ja tuloarvioiden erotus eli toimintakatteet ulkoisten erien osalta ovat sitovia.

Investoinnit

Investointiosan määrärahat ovat sitovia sillä tasolla, jolle valtuusto on määrärahat sitovina hyväksynyt. Mikäli investointikohteelle tulee myös tuloa, sitoo määräraha nettomääräisenä.

Muut sitovuudet

Tuloslaskelmaosan toimintakatteen jälkeiset ja rahoitusosan rahoitustoimintaa kuvaavat erät eivät ole valtuustoon nähden sitovia. Valtuuston nähden sitova taso on lautakunta, joita ovat kunnanhallitus, sivistyslautakunta ja tekninen lautakunta.

3.3 Tilivelvollisuus

Tehtäväalueesta vastaava vastuuhenkilö raportoi tehtäväalueen tasolla suunnitellun toiminnan toteutumista ja määrärahojen käyttöä kunnanhallitukselle erikseen annettavien ohjeiden mukaisesti.

Talousarvion täytäntöönpano-ohjeilla kunnanhallitus antaa tarkemmat määräykset talousarvion toteuttamisesta ja täytäntöönpanosta.

Kunnan hankinnoissa noudatetaan julkisista hankinnoista annettua lakia ja Taivalkosken kunnan pienhankinnoista kunnanhallituksen päätöksellä 19.2.2018 § 63 hyväksytyjä ohjeita. Lisäksi hankinnoissa otetaan huomioon yritysvaikutusten arviointi.

Kunnan sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan osalta noudatetaan kulloinkin voimassa olevaa kunnan ohjetta, Taivalkosken kunta Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje (Valt 18.12.2024 § 64).

4 KÄYTTÖTALOUSOSA

4.1 Käyttötalous lautakunnittain

	TP 2024	TA 2025	Muutos	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos % 2026 - 2025
Taivalkosken kunta								
TOIMINTATUOTOT	5 616 815	5 216 252	0	5 216 252	2 948 504	2 916 457	2 909 100	-43,5 %
TOIMINTAKULUT	-17 999 920	-20 320 540	-75 427	-20 395 967	-18 896 169	-18 793 157	-18 817 296	-7,4 %
TOIMINTAKATE	-12 383 106	-15 104 288	75 427	-15 179 715	-15 947 665	-15 876 700	-15 908 196	5,1 %
Keskusvaalilautakunta								
TOIMINTATUOTOT	21 756	4 654	0	4 654	0	7 357	0	-100,0 %
TOIMINTAKULUT	-22 135	-32 712	0	-32 712	-3 365	-10 478	-1 714	-89,7 %
TOIMINTAKATE	-379	-28 058	0	-28 058	-3 365	-3 121	-1 714	-88,0 %
Tarkastuslautakunta								
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-26 850	-35 000	0	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000	0,0 %
TOIMINTAKATE	-26 850	-35 000	0	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000	0,0 %
Valtuusto								
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-36 098	-38 275	0	-38 275	-65 850	-71 385	-66 645	72,0 %
TOIMINTAKATE	-36 098	-38 275	0	-38 275	-65 850	-71 385	-66 645	72,0 %
Kunnanhallitus								
TOIMINTATUOTOT	150 695	141 779	0	141 779	60 354	56 250	56 250	-57,4 %
TOIMINTAKULUT	-2 511 979	-4 196 237	-75 427	-4 271 664	-3 707 208	-3 496 582	-3 456 104	-13,2 %
TOIMINTAKATE	-2 361 284	-4 054 458	-75 427	-4 129 885	-3 646 854	-3 440 332	-3 399 854	-11,7 %
Sivistyslautakunta								
TOIMINTATUOTOT	382 237	253 499	0	253 499	210 640	175 340	175 340	-16,9 %
TOIMINTAKULUT	-9 330 211	-9 475 625	0	-9 475 625	-9 647 826	-9 719 545	-9 786 364	1,8 %
TOIMINTAKATE	-8 947 974	-9 222 126	0	-9 222 126	-9 437 186	-9 544 205	-9 611 024	2,3 %
Tekninen lautakunta								
TOIMINTATUOTOT	5 062 126	4 816 320	0	4 816 320	2 677 510	2 677 510	2 677 510	-44,4 %
VALM. OMAAN K.	45 805							
TOIMINTAKULUT	-6 072 647	-6 542 691	0	-6 542 691	-5 436 921	-5 460 167	-5 471 469	-16,9 %
TOIMINTAKATE	-964 716	-1 726 371	0	-1 726 371	-2 225 652	-2 248 898	-2 260 200	5,1 %

4.2 Keskusvaalilautakunta

Talous

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025-2026
TOIMINTATUOTOT	21 756	4 654	0	4 654	0	7 357	0	-100,0 %
TOIMINTAKULUT	-22 135	-32 712	0	-32 712	-3 364	-10 477	-1 713	-89,7 %
TOIMINTAKATE	-379	-28 058	0	-28 058	-3 364	-3 120	-1 713	-88,0 %

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Keskusvaalilautakunta vastaa kunnassa vaalien toimittamisesta. Lautakunta on lakisääteinen, 5-jäseninen toimielin, jonka valtuusto valitsee valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Keskusvaalilautakunnasta on säädökset vaalilaissa (714/1998).

Valtuusto päätti 28.6.2023 § 38, että Taivalkosken kunnassa on vain yksi vaalialue. Ennakoöänestys ja vaalipäivän äänestys järjestetään samassa paikassa. Vaalipaikkana toimii Taivalkosken kunnan kirjasto.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Talousarviovuonna 2026 ei ole säännönmukaisia vaaleja. Vuoden 2026 aikana uusitaan äänestyskoppeja. Eduskuntavaalit järjestetään 2027 ja vuonna 2028 ei ole säännönmukaisia vaaleja.

Tavoitteena on vaalien toimittaminen laadukkaasti ja Oikeusministeriön ohjeistusten mukaisesti.

4.3 Tarkastuslautakunta

Talous

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-26 850	-35 000	0	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000	0,0 %
TOIMINTAKATE	-26 850	-35 000	0	-35 000	-35 000	-35 000	-35 000	0,0 %

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tarkastuslautakunta on kuntalaissa säädetty toimielin, jonka valtuusto kuntalain 121 §:n (kuntalaki 410/2015) mukaan asettaa hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Taivalkosken kunnan hallintosäännön mukaan kunnan hallinnon ja talouden valvonta järjestetään niin, että ulkoinen ja sisäinen valvonta yhdessä muodostavat kattavan valvontajärjestelmän.

Ulkoinen valvonta järjestetään toimivasta johdosta ja muusta organisaatiosta riippumattomaksi, ja sen tärkein osa on hallinnon ja talouden tarkastus eli tilintarkastus. Ulkoisesta valvonnasta vastaavat tarkastuslautakunta ja tilintarkastaja.

Hallintosäännön 9 §:n mukaan tarkastuslautakunnassa on viisi (5) jäsentä, joista valtuusto valitsee lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja. Jokaisella jäsenellä on henkilökohtainen varajäsen.

Varsinaisen tilintarkastustyön suorittaa ammattilintarkastaja. Tilintarkastuksen tehtävänä on järjestelmällisen, asiantuntevan, riippumattoman ja eri intressitahojen edut huomioon ottavan ulkoisen valvonnan toteutuminen. Tilintarkastajalla on oltava edellytykset riippumattoman ja riittävän laajan tilintarkastuksen toimittamiseen. Tilintarkastajan tehtävä on myös tarkastaa, onko sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan kunnan ja kuntakonsernin sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan, että toiminta on taloudellista, tuloksellista ja lainmukaista, ja että omaisuus ja voimavarat turvataan. Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on arvioida ja varmentaa sisäisen valvonnan toimivuutta ja riskienhallinnan riittävyttä. Valtuusto päättää sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisen linjaukset, tavoitteet ja osa-alueet sekä niiden toimeenpano-, seuranta ja arviointimenettelyt. Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä.

Kuntalain 121 §:n (kuntalaki 410/2015) mukaan tarkastuslautakunnan tehtävänä on

1. valmistella valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat;
2. arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla;
3. arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää;
4. huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta;
5. valvoa 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi;
6. valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kunnanhallitus voi poiketa tarkastuslautakunnan esityksestä lautakuntaa koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi ja talousarvioksi kunnan hallintosäännön ja talousarvioesityksen yhteensovittamiseen liittyvästä perustellusta syystä.

Tarkastuslautakunta laatii arviointisuunnitelman ja antaa valtuustolle kultakin vuodelta arviointikertomuksen, jossa esitetään arvioinnin tulokset. Arviointikertomus käsitellään valtuustossa tilinpäätöksen yhteydessä. Lautakunta voi antaa valtuustolle muitakin tarpeellisia pitämiään selvityksiä arvioinnin tuloksista.

Kunnanhallitus antaa valtuustolle lausunnon toimenpiteistä, joihin arviointikertomus antaa aihetta.

Sen lisäksi mitä kuntalain 121 §:ssä säädetään, tarkastuslautakunnan on

7. seurattava tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista sekä muutoinkin seurattava tilintarkastajan tehtävien suorittamista ja tehtävä tarpeen mukaan esityksiä tilintarkastuksen kehittämiseksi,
8. huolehdittava siitä, että tilintarkastusta varten on tarpeelliset voimavarat, jotka mahdollistavat tilintarkastuksen suorittamisen hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa, ja
9. tehtävä aloitteita ja esityksiä lautakunnan, tilintarkastajan ja sisäisen valvonnan tehtävien yhteensovittamisesta mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla.

Tilintarkastajan tehtävät

Kuntalain 123 §:n (kuntalaki 410/2015) mukaan tilintarkastajan on toukokuun loppuun mennessä tarkastettava julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan mukaisesti kunkin tilikauden hallinto, kirjanpito ja tilinpäätös. Tilintarkastajan on tarkastettava:

10. onko kunnan hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti;
11. antavatko kunnan tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitiilinpäätös tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot kunnan tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta;
12. ovatko valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita;
13. onko kunnan sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti.

Tilintarkastajan tulee noudattaa valtuuston ja tarkastuslautakunnan antamia ohjeita, jollei ne ole ristiriidassa lain, hallintosäännön tai julkishallinnon hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Havaitsemistaan olennaisista epäkohdista tilintarkastajan on ilmoitettava viipymättä kunnanhallitukselle annettavassa tilintarkastuspöytäkirjassa. Tilintarkastuspöytäkirja annetaan tiedoksi tarkastuslautakunnalle. Tilintarkastaja raportoi tarkastussuunnitelman toteutumisesta ja tarkastushavainnoistaan tarkastuslautakunnan määrämällä tavalla.

Taivalkosken kunnan hallintosäännön 84 §:n mukaan tilintarkastaja voi ottaa lautakunnalta toimeksiantoja lautakunnan käsiteltävien asioiden valmisteluun ja täytäntöönpanoon liittyvien tehtävien suorittamisesta, mikäli ne eivät ole ristiriidassa hyvän tilintarkastustavan kanssa.

Tarkastuslautakunta on valittu valtuustokaudelle 2025–2029 hallinnon ja talouden tarkastuksen järjestämistä varten. Valtuusto on valinnut KPMG Oy Ab:n lakisääteiseksi tilintarkastusyhteisöksi tilikausille 2025–2026. Vastuullisena tilintarkastajana toimii JHT, KHT Matti Keskitalo.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

- Arviointikertomuksen laatiminen ja arviointikertomuksesta saadun palautteen käsitteleminen.
- Tutustuminen kunnan toimialojen, tytäryhteisöjen ja yksiköiden toimintaan ja talouteen sekä johtavien viranhaltijoiden ja asiantuntijoiden kuuleminen.

- Tilintarkastusta varten tarvittavien resurssien järjestäminen ja tarvittaessa tilintarkastusyhteisön kilpailuttaminen
- Tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumisen seuranta.
- Tilintarkastajan antaman tarkastuskertomuksen vieminen valtuustolle.
- Sidonnaisuusilmoitusvelvollisuuden valvonta.
- Tarkastuslautakunnan kokoukset.
- Tutustuminen kunnan toiminta- ja tilinpäätöskertomukseen.
- Tarkastuslautakunnan koulutukset.

4.4 Valtuusto

Talous

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	0	0	0	0	0	0	0	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-36 098	-38 275	0	-38 275	-65 850	-71 385	-66 645	72,0 %
TOIMINTAKATE	-36 098	-38 275	0	-38 275	-65 850	-71 385	-66 645	72,0 %

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kuntalain (410/2015) 14 §:n mukaan kunnassa on valtuusto, joka vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta sekä käyttää kunnan päätösvaltaa. Mainitussa pykälässä on lueteltu valtuuston päätettävät asiat. Kyseisen pykälän mukaan valtuusto päättää muun muassa kuntastrategiasta, hallintosäännöstä, talousarviosta ja taloussuunnitelmasta sekä tilinpäätöksen hyväksymisestä ja vastuuvapaudesta. Hallintosäännöstä on säädökset kuntalain 90 §:ssä. Hallintosäännössä annetaan määräykset muun muassa toimivallan siirtämisestä alemmille viranomaisille.

Viimeisimmät kuntavaalit toimitettiin 13.4.2025. Vaaleissa valittiin Taivalkosken kunnan valtuustoon 23 valtuutettua. Valtuuston tulevan toimikauden jäsenmäärän valtuusto oli päättänyt kuntalain (410/2015) mukaisesti päätöksellään 18.12.2024 § 57. Jäsenmäärä pysyi ennallaan. Uusia valtuutettuja valittiin 12. Vaaleissa valtuuston poliittiset voimasuhteet jakaantuivat seuraavasti: KESK 12 (aiemmin 9), SDP 6 (aiemmin 6), TkenSityl 4 (aiemmin 4), PS 1 (aiemmin 3).

Valtuuston toimikausi käynnistyi 1.6.2025. Valtuuston toimikausi kestää 31.5.2029 saakka. Alue- ja kuntavaalit järjestetään 15.4.2029.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Valtuuston tehtävänä on huolehtia palvelujen järjestämisestä kuntastrategian edellyttämällä tavalla.

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämialusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Valtuustolle on suunniteltu seminaarimatka tammikuulle 2026. Seminaarimatalla tutustutaan Kevitsan kaivokseen sekä päivitetään kuntastrategia valtuustokaudelle.

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

- Aktiivinen tulevaisuustaitoinen valtuusto, joka johtaa rohkeasti ja osallistuu aktiivisesti kuntastrategian toteuttamiseen.
- Kuntastrategian päivittäminen.
- Toimitilaohjelman toteuttaminen.
- Valtuuston kyselytunnin toteuttaminen.
- Toimitilojen järjestäminen
- Kuntien välisen yhteistyön kehittäminen
- Kohtaamispaikkojen kehittäminen tarkastelun pohjalta

4.5 Kunnanhallitus

Talous

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTA- TUOTOT	150 695	141 779	0	141 779	60 354	56 250	56 250	-57,4 %
TOIMINTA- KULUT	-2 511 979	-4 196 237	-75 427	-4 271 664	-3 707 208	-3 496 582	-3 456 104	-13,2 %
TOIMINTA- KATE	-2 361 284	-4 054 458	-75 427	-4 129 885	-3 646 854	-3 440 332	-3 399 854	-11,7 %

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kunnanhallituksen tehtävät on määritelty kuntalain (410/2015) 39 §:ssä. Mainitun pykälän mukaan kunnanhallituksen tulee

- vastata kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta;
- vastata valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta;
- valvoa kunnan etua ja, jollei hallintosäännössä toisin määrätä, edustaa kuntaa ja käyttää sen puhevaltaa;
- edustaa kuntaa työnantajana ja vastata kunnan henkilöstöpolitiikasta;
- vastata kunnan toiminnan yhteensovittamisesta;
- vastata kunnan toiminnan omistajaohjauksesta;
- huolehtia kunnan sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnan järjestämisestä

Kunnanhallitus vastaa keskushallinnon toimialasta, johon kuuluu:

- yleisjohto
- elinkeinoasiat
- maaseutuasiat
- asiointipiste
- hallintopalvelut
- talous- ja henkilöstöpalvelut
- ICT-palvelut
- hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen toimintakokonaisuuden koordinointi (HYTE) - kotouttaminen
- eläinlääkintä
- työllisyyspalvelut.

Kunnan hallintosäännön mukaan kunnanhallituksen jäsenmäärä on seitsemän (7) ja toimikausi on kuntalain nojalla valtuustokauden mittainen, eli nykyisen kunnanhallituksen toimikausi on 1.6.2025 – 31.5.2029.

Kunnanhallituksen on varauduttava vuonna 2026 lainsäädännöstä tuleviin muutoksiin. Hankitalain muutos etenee ja esitetyssä muodossa toteutuessaan kunnan on kilpailutettava talous-, palkka- ja henkilöstöhallinnon palvelut sekä ICT-palvelut. Talousarviossa on varauduttu asiantuntijapalveluiden hankintaan kilpailutuksen suunnittelua varten.

Organisaation uudistaminen on aloitettu vuonna 2025 toteuttamalla ulkopuolinen tarkastelu toimialoille. Kunnan toimintojen uudelleen organisoiminen on tärkeää, jotta voimme yhä paremmin tuottaa kunnan lakisääteiset palvelut ja muut tärkeät palvelut. Organisaatiouudistuksen tavoitteena on selkeyttää toimivalta-asioita, toimialojen välistä yhteistyötä, valmistautua tuleviin eläköitymisiin ja varmistaa tiedon ja osaamisen säilyminen kunnassa. Myös toimitilojen tehokas käyttö huomioidaan suunnittelussa.

Organisaation uudistaminen ja lainsäädännölliset muutokset edellyttävät myös hallintosäännön päivittämistä.

Työllisyyspalveluiden tuottaminen siirtyi kunnille 1.1.2025. Työllisyyspalveluissa työskenteli vuonna 2025 1 työllisyyspäällikkö ja 3 työllisyysohjaajaa ja uraohjaaja 30 % työpanoksella. Vuonna 2026 henkilömäärä on 1 työllisyyspäällikkö, 3 työllisyysohjaajaa ja 50 % uraohjaaja. Työllisyyden hoidossa keskitytään lakisääteisen tehtävän toteuttamiseen ja toimintatapojen kehittämiseen. Yrityksien, työllisyyspalveluiden ja yrityskehityksen yhteistyön kehittäminen on vuoden 2026 kehittämisen painopiste. Työllisyyden hoidossa keskitytään lakisääteisen tehtävän toteuttamiseen ja työttömyysasteen laskuun. Erityisesti haetaan ratkaisuja pitkäaikaistyöttömien määrän vähentämiseen ja työkyvynarviointien sekä eläkeselvittelyjen sujuvaan toteuttamiseen yhteistyössä Pohjois-Pohjanman hyvinvointialueen toimijoiden kanssa. Kainuu-Koillismaan työllisyysalueella on tunnustettu, että nykyiset ratkaisut pitkäaikaistyöttömien työllistämiseksi eivät ole vaikuttavia, joten tavoitteena on lähteä vuoden 2026 hakemaan moniammatillisessa yhteistyössä uusia toimintamalleja, joilla pystytään vaikuttamaan pitkäaikaistyöttömien tilanteisiin. Talousarviovuoden 2026 aikana työllisyyspalveluissa keskitytään myös yritys yhteistyön kehittämiseen ja haetaan ratkaisuja koulutusyhteistyöllä yritysten osaajapulaan.

Work&Stay-Kokonainen elämä Koillismaalla-hanke päättyy 31.12.2025. Hankkeessa on työskennellyt 1 uraohjaaja sekä 2 uraohjaajaa 20 % työpanoksella. Lisäksi elo-joulukuun 2025 ajan työskenteli asiakastyössä uraohjaaja 40 % työpanoksella. Hankkeelle ei tule varauksia vuodelle 2026.

Asiointipiste toimii työllisyyspalveluiden kanssa samassa tilassa. Hallinnon palveluohjaaja hoitaa kotoutumislain mukaisia tehtäviä sekä kehittää asettautumispalveluita.

Henkilöstön ja luottamushenkilöiden käytössä säilyy vuonna 2025 hankittu virtuaalinen oppimisolusta vielä vuoden 2026 ajan.

Vuoden 2026 aikana päivitetään kunnan avustusohjeet sekä palkkiosääntö.

Yrittäjyyden ja elinvoiman kehittämiseksi laaditaan elinvoimalupaus valtuustokaudelle, jonka toteutumista kunnanhallitus edistää.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

- Kuntastrategian päivittäminen ja toteuttaminen.
- Uudisrakentajien ja ulkopuolisten rahoittajien etsimien.
- Vuokra-asuntokannan uudistaminen.
- Yrittäjyyden voimistaminen ja yritysten yhteistyön tukeminen.
- Työllisyyspalveluiden toiminnan kehittäminen.
- Työttömyysasteen laskeminen. Aktiivinen keinojen etsiminen työllisyyden edistämiseksi ja työllisyyspalveluiden ja yritysten välisen yhteistyön lisäämiseksi. Kuntalisän käyttö.
- Tekoälyn hyödyntäminen
- Uusiutuvien energialähteiden toteuttaminen.
- Digitaalisten toimintaympäristöjen kehittäminen.
- Viestinnän, markkinoinnin ja kunnan näkyvyyden kehittäminen.
- Talouden tasapainon tarkkailu
- Kunnan organisaatiomallin kehittäminen

Muut keskeiset toimenpiteet/tavoitteet vuodelle 2026

- Avustuskäytäntöjen uudistaminen
- Talousarviosuunnitteluprosessin uudistaminen
- henkilöstöasioiden kehittäminen
- Elinvoimalupauksen laatiminen sekä toteuttaminen
- Hankintaohjeiden päivittäminen sekä toimintatapojen kehittäminen yhteistyössä yrittäjien kanssa.
- Mahdollistetaan kannanotto kunnan toimintaa ohjaaviin suunnitelmiin

4.6 Sivistyslautakunta

Talous

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTA- TUOTOT	382 237	253 499	0	253 499	210 640	175 340	175 340	-16,9 %
TOIMINTA- KULUT	-9 330 211	-9 475 625	0	-9 475 625	-9 647 826	-9 719 545	-9 786 364	1,8 %
TOIMINTA- KATE	-8 947 974	-9 222 126	0	-9 222 126	-9 437 186	-9 544 205	-9 611 024	2,3 %

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Sivistystoimen talousarvion 2026 ja toimintasuunnitelman 2027–2028 pohjana on kuntastrategia vuosille 2023–2030 ja se toteuttaa viimeistelyssä olevaa sivistystoimen strategiaa vuosille 2026–2030. Sivistystoimen toimintayksiköiden toiminnan suunnittelulla on yhteys myös päivitettyihin kunnan liikunta- ja matkailustrategioihin. Lisäksi toiminnassa huomioidaan kulttuurikasvatussuunnitelma sekä lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma. Toimintayksikötason suunnittelua ohjaa myös alakohtaiset valtakunnalliset strategiat, linjaukset ja opetussuunnitelmat.

Toiminnan tavoite ja tarkoitus

Sivistyspalveluiden tavoitteena on, että Taivalkoskella jokaisen on hyvä kasvaa, oppia ja harrastaa.

Visionamme on olla hyvinvoiva, vastuullinen ja osaava sivistyspalveluiden tuottaja. Kohtaamme väestörakenteen muutoksen päivittyvällä osaamisella, ennakoivilla ratkaisuilla ja viisaalla verkostoitumisella. Tarjoamme kuntalaisille turvallisia kasvu-, toiminta-, tapahtuma- ja oppimisympäristöjä, joissa mahdollistuu kohtaaminen ja yhteisöllisyyden kokemus. Liikumme, harrastamme ja opimme luonnossa sekä saamme elämyksiä monipuolisessa kulttuuriympäristössä ympärivuotisesti. Mahdollistamme vuorovaikutuksen sekä lähipalveluina että teknologiaa hyödyntäen. Meille on mukava tulla töihin ja meillä innostutaan yhdessä. Olemme luotettava ja kysytty yhteistyökumppani.

Sivistystoimessa tuemme kuntalaisten kasvua, oppimista, hyvinvointia ja osaamisen kehittymistä. Tehtävämme on edistää taivalkoskelaisten aktiivista osallisuutta ja toimijuutta oman ja yhteisön hyvinvoinnin rakentamisessa. Tavoitteemme on toteuttaa palveluiden jatkumoa, joiden tukemana jokaisen kuntalaisen on mahdollisuus kehittyä kansalais-, oppimis- ja elämänhallintataidoissa. Toimintamme perustan luo hyvinvointi, yhteisöllisyys, luonto, liikunta ja kulttuuri. Toimintamme kohdistuu kaiken ikäisiin ja erilaisissa elämäntilanteissa oleviin kuntalaisiin. Eriyisenä kohderyhmänämme ovat lapset, nuoret, lapsiperheet, aikuiset ja ikäihmiset.

Toimintaympäristön muutokset ja kehittämiskohteet

Sivistyspalveluiden toimintaan vaikuttavat useat samanaikaiset toimintaympäristön muutokset. Osa muutoksista on laajempia valtakunnallisestikin havaittuja ilmiöitä ja haasteita. Osa niistä liittyy paikallisessa toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin ja kehittämiseen.

Vuodesta 2023 lähtien olemme alueena olleet osa Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue Pohdetta. Kunnan sosiaali- ja terveyspalveluiden rakenne ja saatavuus on ollut viimeiset kolme vuotta murroksessa hyvinvointialueelle siirtymisen myötä. Sivistystoimen toimialueella muutoksella on erityisesti vaikutusta lasten ja nuorten asioiden hoidossa yhteistyössä Pohteen kanssa. Uudessa rakenteessa yhteiset toimintamallit, roolit ja vastuut ovat hakeutuneet muotoonsa ja niitä tullaan edelleen suunnitelmakaudella kehittämään.

Vuoden 2025 alusta astui voimaan työvoima- ja elinkeinouudistus, jossa työllisyysasiat siirtyvät valtion TE-toimistoilta kuntien vetämiin työllisyysalueisiin. Taivalkoski on osa Kainuu-Koillismaa-työllisyysaluetta. Muutoksen myötä sivistystoimen alla ollut työllistämisyksikkö lakkasi ja työllistämispalvelut siirtyvät keskushallintoon. Vanhassa mallissa sivistyspalveluissa oli osittain työnkuvia, joissa yhdistyi työllistämisyksikön tehtävät ja nuorisopalveluihin liittyvät tehtävät. TE-muutos onkin vaikuttanut välillisesti myös nuorisopalveluiden organisoitumiseen. Suunnitelmakaudella kehitetään edelleen Taivalkosken nuorisopalveluiden kokonaisuutta sekä yhteistyötä nuorten työllistämässä työllistämispalveluiden yksikön kanssa.

Monen muun kunnan tavoin Taivalkosken kuntaa haastaa väestörakenteen muutos, mikä näkyy erityisesti alhaisena syntyvyytenä ja ikääntyvien määrän kasvuna. Sivistyspalveluiden toteuttamisen osalta muutokset tulevat näkyämään lasten ja nuorten määrän vähentymisenä sekä ikääntyvien palvelutarpeen kasvuna.

Oppilasmäärien muutokset ovat suunnitelmakaudella vielä maltillisia. Ryhmämäärät eivät juuri muutu ja tilojen tarve säilyy nykyisellään. Ennusteen mukaan vuoteen 2030 mennessä oppilasmäärissä tapahtuu aikaisempaa isompia muutoksia. Muutosta seurataan ja siihen varaudutaan ennakoivasti henkilöstösuunnittelussa, osaamisen kehittämisessä sekä yhteistyön kehittämisessä paikallisesti, alueellisesti ja seudullisesti. Huomioitavaa on, että samalla kun lasten ja oppilaiden määrä vähenee, ei kuitenkaan ohjauksen ja opetuksen tarve vähene samassa suhteessa, koska esimerkiksi erityisen tuen tarve on kasvussa niin varhaiskasvatuksessa kuin perusopetuksessa. Suunnitelmakaudella muutoksiin valmistaudutaan erityisellä Taivalkosken tulevaisuuden koulu -selvitystyöllä, jonka tavoitteena on tunnistaa tulevat muutokset ja reagoida niihin ennakoivasti.

Kunnassa kirjoilla olevat lapset syntymävuoden mukaan vuodet 2019–2025 (tilanne marraskuu 2025).

2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
30	30	30	28	21	16	18

Perusasteen oppilasmäärien kehitys kouluittain lukuvuosina 2025–2031 (tilanne marraskuu 2025).

Lukuvuosi	HUTUN KOULU							yht.
	0 lk	1 lk	2 lk	3 lk	4 lk	5 lk	6 lk	
2025 - 2026	8	1	10	5	10	5	7	46
2026 - 2027	2	8	1	10	5	10	5	41
2027 - 2028	7	2	8	1	10	5	10	43
2028 - 2029	5	7	2	8	1	10	5	38
2029 - 2030	3	5	7	2	8	1	10	36
2030 - 2031	5	3	5	7	2	8	1	31

Lukuvuosi	KIRKONKYLÄN ALAKOULU							yht.
	0 lk	1 lk	2 lk	3 lk	4 lk	5 lk	6 lk	
2025 - 2026	23	19	25	20	34	28	31	180
2026 - 2027	27	23	19	25	20	34	28	176
2027 - 2028	22	27	23	19	25	20	34	170
2028 - 2029	23	22	27	23	19	25	20	159
2029 - 2030	16	23	22	27	23	19	25	155
2030 - 2031	9	16	23	22	27	23	19	139

KIRKONKYLÄN YLÄKOULU				
Lukuvuosi	7 lk	8 lk	9 lk	yht.
2025 - 2026	40	33	56	129
2026 - 2027	38	40	33	111
2027 - 2028	32	38	40	110
2028 - 2029	43	32	38	113
2029 - 2030	24	43	32	99
2030 - 2031	36	24	43	103

Taivalkosken lukion oppilasennuste lukuvuosina 2025–2031.

TAIVALKOSKEN LUKIO				
Lukuvuosi	1. vsk	2. vsk	3. vsk	yht.
2025 - 2026	21	17	16	54
2026 - 2027	18	21	17	56
2027 - 2028	16	18	21	55
2028 - 2029	16	16	18	50
2029 - 2030	16	16	16	48
2030 - 2031	15	16	16	47

Digitaaliset toimintaympäristöt ovat lasten ja nuorten arkea. Digitaalisuus haastaa heidän elämänhallintataitojaan. Tärkeää on kehittää lasten ja nuorten digitaitoja sekä tukea heitä oppia säätämään omaa toimintaa digitaalisissa toimintaympäristöissä. Uusimpana asiana taitojamme haastaa tekoäly, jonka mahdollisuudet työn tekemisessä sekä ohjaamisen, opetuksen ja oppimisen tukena ovat kehittymässä. Suunnitelmakaudella vahvistetaan henkilöstön digitaitoja ja tekoälyosaamista sekä tuetaan lasten ja nuorten laaja-alaista digitaitojen kehittymistä oppimisessa ja osana elämänhallintaitoja.

Valtakunnallisesti on havaittu, että lasten ja nuorten mielenterveydelliset ongelmat ovat lisääntyneet jo usean vuoden ajan. Kehityssuunta on, että suurin osa nuorista voi hyvin, mutta huonosti voivien nuorien ongelmat kasvavat ja muuttuvat yhä haasteellisimmiksi. Tehtävämme on tukea lasten ja nuorten kokonaisvaltaista hyvinvointia etenkin ennaltaehkäisevässä työssä varhaiskasvatuksessa, perus- ja lukio-opetuksessa sekä nuorisotyössä. Tässä työssä hyödynnämme ajankohtaista tutkimustietoa lasten ja nuorten oppimisesta ja hyvinvoinnista (esim. kouluterveyskysely 2025 ja ZekkiPro-hyvinvointikysely 2024).

Lapset ja nuoret liikkuvat yhä vähemmän ja erityisesti arkiliikunnan määrä on alhainen. Yhä nuoremmilla on liikumattomuudesta johtuvia terveydellisiä haasteita. Suunnitelmakaudella lisäämme liikunnallisia elämäntapoja osana lasten, nuorten ja perheiden toimintaa. Lisäksi kehitämme liikuntastrategian mukaisesti kaiken ikäisten terveysliikuntaa.

Lasten ja nuorten kiinnostus lukemiseen on vähentynyt. Lukutaitoa tulee kehittää ja lukemiseen tulee innostaa. Tässä erityisesti kirjasto tekee tiivistä yhteistyötä varhaiskasvatuksen ja koulujen kanssa. Kirjasto viettää myös 100-vuotishlavuutta, jonka kunniaksi järjestetään vuonna 2026 teemallisia erityistapahtumia.

Vuonna 2026 on Oulu Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026-hankkeen toteutusvuosi. Taivalkoski on mukana yhdessä lähes 40 muun kunnan kanssa hankkeessa. Toiminta liittyy erityisesti kulttuuritoimen sisältöihin, mutta osallistaa myös muita toimintayksiköitä ja toimialoja. Hanke mahdollistaa Taivalkosken monipuolisen kulttuuritarjonnan näkyvyyden. Kulttuuripääkaupunkivuodelle on suunniteltu koko vuodelle monipuolista ohjelmaa niin paikalliskunnallamme kuin yhteistyöverkostoissa.

Sivistystoimen hallinnon tehtävänä on johtaa ja tukea toimialan toimintayksiköiden toimintaa. Hallinto tuottaa

tukipalveluita talouden hallinnoinnin ja toiminnan toteuttamisen tueksi. Hallinto palvelee kaikkia sivistystoimen toimintayksiköitä. Vuoden 2025 aikana on toteutettu suunnitelma sivistystoimen sihteerityön uudelleen muotoilusta, joka toteutetaan vuoden 2026 aikana. Uudelleen muotoilun tarpeet nousevat tarpeista päivittää resurssien kohdentamista muuttuneessa toimintaympäristössä sekä eläköitymisistä. Sihteerityön nykytilanne ja ennakoitavat muutokset talousarviovuoden aikana on huomioitu sihteeripalveluiden henkilöstökuluissa.

Yhteistyö on keskeinen osa sivistystoimen toimintakulttuuria ja edellytys monipuoliselle palveluiden tarjoamiselle. Tiivis ja monipuolinen yhteistyö eri toimintayksiköiden välillä on aktiivista ja sen tavoitteena on yhdistää erilaisia asiantuntijuuksia, osaamista ja luoda palveluiden jatkumoa yli yksikkörajojen. Paikallisesti teemme tiivistä yhteistyötä palveluiden tuottamisessa kunnan muiden toimialojen, seurojen, yhdistysten ja yritysten kanssa. Niukenevat määrärahat ja vähentyvä aktiivitoimijoiden määrä haastavat kunnassamme kaikkia toimijoita, jolloin yhteistyömuotoja on tarve kehittää. Kehitämme yhteistyötä edelleen tunnistuen kunkin toimijan vahvuudet ja roolit yhteistyössä. Lisäksi vastaamme toimintaympäristön muutoksiin yhteistyöverkostoja kehittämällä ja hankerahoituksia hakemalla paikallisessa, alueellisessa ja valtakunnallisessa yhteistyössä.

Sivistystoimen toimintasuunnitelma vuosille 2026–2028 perustuu osaavaan ja työssään viihtyvään henkilöstöön. Osaamisen kehittäminen ja henkilöstön oppimisen ohjaaminen perustuvat tunnistettuihin kehittämistarpeisiin ja niiden pohjalta määriteltyihin tavoitteisiin. Toimintaympäristön muutokset ja toimintayksikötason kehittämistyö edellyttävät ennakkointia ja kouluttautumista. Muutokset edellyttävät henkilöstöltä muutoksesiä ja uuden oppimista. Tätä vahvistamme työyhteisön osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevilla toimintatavoilla, kouluttautumisella ja osaamisen kehittämisellä. Suunnitelmakaudella tullaan keskittymään erityisesti työyhteisön sisäisiin koulutuksiin, joiden avulla valmistaudutaan tuleviin muutoksiin, sitoudutaan yhteisiin tavoitteisiin ja luodaan tiimityöskentelyyn perustuvaa toimintakulttuuria. Sivistystoimea koskeva sivistyspalvelujen henkilöstön työhyvinvointi- ja täydennyskoulutus suunnitellaan suunnitelmakauden aikana ja sen pohjalta linjataan tarkemmat toimintamallit, sisällöt ja tavoitteet.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toiminnan tavoitteet ja toimenpiteet

Kuntastrategiassa on määritelty viisi ilmiöpohjaista painopistettä, joiden pohjalta määritellään toiminnan tavoitteet. Ilmiöpohjaiset painopisteet ovat yhteistyö, ihmiset, asuminen, talous ja teknologia. Taivalkosken sivistystoimen toiminnan tavoitteet linkittyvät näihin painopisteisiin. Sivistystoimen yhteiset tavoitteet ovat:

- Tietoon, tutkimukseen ja strategiaan tavoitteisiin perustuva toiminnan suunnittelu ja toteutus.
- Kohde- ja sidosryhmiä osallistava toiminnan suunnittelu ja toteutus.
- Yhteisölliset ja yksilölliset tavoitteet huomioiva sivistystoimen henkilöstön hyvinvoinnin ja osaamisen kehittäminen.
- Ennakoiva ja taloustietoinen toiminta, palveluprosessien tunnistaminen sekä tarvittavien resurssien arviointi ja kohdentaminen.
- Toimintaympäristön muutoksiin vastaaminen osaamista ja yhteistyöverkostoja kehittämällä sekä hankerahoituksia hakemalla ja toimintamalleja uudistamalla.
- Digitaalisten ja digitaalisten toimintaympäristöjen kehittäminen.
- Toiminnan näkyvämmäksi tekeminen sekä toimialan viestinnän täsmentäminen ja yhdenmukaistaminen erityisesti digitaalisissa toimintaympäristöissä.

Sivistystoimen toimintasuunnitelmassa on kunkin toimintayksikön tavoitetila, tavoitteet ja mittarit määritelty painopisteiden mukaisesti.

1. Yhteistyö: Vahva luottamus, osaaminen ja verkostot

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämislusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Strateginen tavoite: Olemme poikkeuksellisen hyvä, aikaansaava ja lisäarvoa tuottava verkostokumppani			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Kuusamo Kampus -yhteistyössä aktiivinen kumppanuus	Yhteistyötä tehty (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
Olemassa olevien kumppanuuksien vahvistaminen ja verkoston laajentaminen	Verkostoyhteistyötä tehty (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
Strateginen tavoite: Päätösten vaikutusten arviointi & osallistava budjetointi			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Sivistyspalveluiden käyttäjien kokemustiedon kerääminen ja hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa	Palautetietoa kerätty ja käsitelty (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
Strateginen tavoite: Työn imussa ja työhyvinvoinnissa olemme kuntien parhaimmista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Sivistystoimen henkilöstön osallistaminen sivistystoimen strategian toteuttamiseen.	Työpajat, yhteiset koulutukset ja muut kokoukset (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
	Henkilöstöä osallistavat strategiatyöskentelyn käytänteet (Kyllä 1, Ei 0)		
Säännöllinen työhyvinvointikyselyn toteutus ja tulosten tarkastelu	Tulosten purku (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi, Kaikki toimialat
	Kehityskohteiden tunnistaminen ja toimeenpano (Kyllä 1, Ei 0)		
Yhteiset kehittämis- ja virkistyspäivät yksiköissä, sivistystoimessa ja kunnassa	Tapahtumat ja tapahtumien lkm.		Sivistystoimi, kaikki toimialat
Yhteistyötä tukevien toimintamallien kehittäminen: toimialat, toimintayksiköt, henkilöstö, vanhemmat, lapset ja nuoret sekä sidosryhmät	Käytäntöjä kehitetty ja toteutettu (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
Strateginen tavoite: Uudistamme osaamista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Eduhousen koulutusten hyödyntäminen tavoitteisiin perustuvassa osaamisen kehittämisessä	Lkm.		Sivistystoimi
	Eduhousen koulutuksiin osallistuttu (Kyllä 1, Ei 0)		
Sivistystoimen henkilöstön työhyvinvointi- ja täydennyskoulutussuunnitelman päivittäminen	Suunnitelma laadittu (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
Sivistystoimen henkilöstön yhteisten koulutustarpeiden tunnistaminen ja toteutus	Tarkennettu sivistystoimen yhteisesti toteuttavien koulutusten suunnitelma (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
Taivalkosken tulevaisuuden koulu -selvitystyö	Selvitystyön suunnitelma (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
	Työryhmän perustaminen (Kyllä 1, Ei 0)		
	Selvitystyö tehty (Kyllä 1, Ei 0)		

Toimintayksiköiden palveluprosessien tunnistaminen, arviointi ja kehittäminen	Kehittämistarpeet arvioitu (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
	Kehittämissuunnitelma ja toimenpiteet tehty (Kyllä 1, Ei 0)		
	Keskeiset prosessit tunnistettu (Kyllä 1, Ei 0)		
Tutkimusperustaisten työskentelymallien kehittäminen ja kokeilu	Työpajat, koulutukset, muut tapaamiset (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
ZekkiPro-kyselyn tulosten hyödyntäminen toiminnan kehittämisessä	Tulosten läpikäynti ja toimenpiteistä sopiminen (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi

3. Asuminen: Laadukas ja turvallinen arki

Tavoitetila 2027: Taivalkoski tarjoaa nopeasti unelmia toteuttavia, viihtyisiä koteja ja tontteja luonnon keskeltä sekä turvallisen ja laadukkaan kasvu- ja asuinympäristön kaikenikäisille. Luonto alkaa meiltä kotiovelta.

Strateginen tavoite: Vahva arjen turvallisuuden kokemus			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Toimitilojen kunnosta ja viihtyvyydestä huolehtiminen toimintayksikkökohtaiset tarpeet huomioiden	Tehty (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi, Tekninen toimi

4. Talous: Elinvoimaa rakentava talous

Tavoitetila 2027: Yritystoiminta ja kestävä luonnonvarojen käyttö luovat vahvan perustan Taivalkosken taloudelle. Työllisyydenhoito on kytketty elinvoiman kehittämiseen ja toisen asteen koulutukseen. Talouden resurssit kohdentuvat vaikuttavasti. Edunvalvonnasta siirrytään eduntekemiseen ja tulonmuodostuksen vahvistamiseen. Hankerahoitukset hyödynnetään viisaasti.

Strateginen tavoite: Ulkopuolisen hankerahoituksen määrä kasvaa selvästi			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Hankehakujen seuraaminen ja rahoitusten hakeminen	Haetut hankkeet (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi

5. Teknologia: Reilu ja rohkeasti hyödyntävä

Tavoitetila 2027: Taivalkoski kumooa pitkien välimatkojen haasteet erinomaisilla tietoliikenneyhteyksillä. Tänne sijoittuu kasvuhakuisia palveluyrityksiä. Taivalkoski hyödyntää tekoälyä ja tarjoaa eri-ikäisille asukkailleen mahdollisuuden vahvistua moniosaajiksi. Innovatiiviset, digitaaliset palvelut tuovat hyvinvoinnin lähelle, nopeuttavat ja helpottavat palvelujen saantia ajasta ja paikasta riippumatta.

Strateginen tavoite: Digitaalisuus ulottuu kaikkiin palveluihimme			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Digitaaliset ratkaisut kasvatuksessa, ohjauksessa ja opetuksessa	Digipedagogiikan ja -ohjauksen kehittäminen (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
Sivistystoimen/toimintayksiköiden viestintäsuunnitelman laatiminen kunnan yhteisen viestintäsuunnitelman pohjalta	Suunnitelma tehty (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
Strateginen tavoite: Digitaalisten taitojen nosto kaikenikäisille			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Henkilöstön digitaalisten taitojen vahvistaminen	Koulutukset, työpajat (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi

Perehtyminen tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuuksiin sivistystoimen toimialalla ja tekoälyn käyttö työssä	Koulutukset, työpajat (Kyllä 1, Ei 0)		Sivistystoimi
---	---------------------------------------	--	---------------

Peruskoulutus

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTA-TUOTOT	76 979	89 014	0	89 014	74 870	74 870	74 870	-15,9 %
TOIMINTA-KULUT	-5 215 005	-5 418 737	0	-5 418 737	-5 455 460	-5 530 565	-5 567 080	0,7 %
TOIMINTA-KATE	-5 138 026	-5 329 723	0	-5 329 723	-5 380 590	-5 455 695	-5 492 210	1,0 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toiminnan tavoite ja tarkoitus

Perusopetuksen tavoitteena on elinvoimaiset ja kehittyvät koulut, joissa otamme huomioon läheisen ympäristön, perheet ja perinteet sekä huomioimme kestävä kehityksen. Tarjoamme hyvin tukevan, joustavan perusopetuksen hyödyntäen niin perinteisiä opetustapoja kuin myös ajantasaisia teknologioita välineitäkin. Henkilökuntamme on osaavaa ja hyvinvoivaa. Henkilökuntamme työskentelee ja oppilaamme opiskelevat koulun tiloissa, jotka ovat hyväkuntoiset, toimivat, ajantasaiset, terveelliset ja turvalliset. Oppilaiden itsetunto ja –luottamus ovat vahvoja. He ovat omatoimisia, sosiaalisia, suvaitsevaisia, kansainvälisiä ja vastuullisia. Haluamme opettaa ja kasvattaa lapsista ja nuorista hyvinvoivia, vastuullisia ja osaavia sekä jatko-opiskeluelpöisiä. Haluamme ylläpitää kotikuntaamme elävänä.

Toimintaympäristön muutokset ja kehittämiskohteet

Perusopetuksen opetussuunnitelma muuttui 1.8.2025 oppilaan tuen osalta. Oppilaan kolmiportainen tuki poistui ja tilalle tuli joustava, oppilaan tarpeet huomioiva joustava tuki. Tuki jakautuu kahteen osaan: ryhmäkohtaiset ja oppilaskohtaiset tukitoimet. Voimassa olevat tuen kirjaukset tulee päivittää uuden mallin mukaisiksi 31.8.2026 mennessä. Tuen tarpeen muuttuessa tulee tarkastella tukeen käytettävän tuntiresurssin ja erityisopettajien määrä lukuvuoden 2025-2026 kokemuksen pohjalta.

Tuntijako muuttui siten, että alkuopetuksen äidinkielen ja matematiikkaan lisättiin yksi tunti. Lisäksi 3. vuosiluokalle lisättiin äidinkielen yksi vuosiviikkotunti. Alustavien tietojen mukaan uudet opetussuunnitelman perusteet tulevat käyttöön syksyllä 2028. Valmistaudutaan suureen muutokseen.

Lukemisharrastuksen kehittäminen on yksi tärkeä kehittämiskohde. Vaikka tuntijako lisäsi äidinkielen tunteja, pitää miettiä jo olemassa olevien kirjavinkkausten ym. rinnalle muita lukemiseen kannustavia malleja erityisesti pojille. Hutun koulun 3-4- ja 5-6-luokkalaisten osallistuvat valtakunnalliseen Tähtipöllö-lukukampanjaan, jossa kilpailaan luettujen sivujen määrästä. Alakoululla alkuopetuksessa käynnistyi lukukoiratoiminta yhteistyössä kirjaston kanssa.

Liikunnallinen elämäntapa tulee opetussuunnitelman perusteisiin 1.8.2026 lukien. Liikunnan lisäämiseksi on hyvä miettiä malleja ilmaisen laskettelun ja uimahallilippujen lisäksi. Lasten ja nuorten liikkumisen edistämiseksi sekä Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman mukaisesti peruskoulun ja Taivalkoskella opiskelevien 2. asteen opiskelijoille pyritään järjestämään rajattu mahdollisuus maksuttomaan lasketteluun Taivalvaaralla. Koulut osallistuvat aktiivisesti liikunnallisiin kilpailuihin (yleisurheilu, sähly, hiihto ja maastojuoksu) ja syksyisin toteutetaan Move-testit 5.- ja 8.-luokkalaisten.

Oppilaiden joustavan tuen polku päivitettiin opetussuunnitelmapäivityksen yhteydessä. Myös oppilashuollon järjestelyt päivitetään ajanmukaisiksi ja otetaan käyttöön keväällä 2026.

Kunnan strategian mukaisesti luontoon ja yrittäjyyteen tutustutaan lukuvuosittaisten teemojen ja monialaisten oppimiskokonaisuuksien avulla: esim. luokka- ja koulukohtaiset vierailut, retket, opintomatkat ja Pohjois-Pohjanmaan yrityskylän oppimispakettien avulla.

Toiminta

Tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä monipuolisesti eri keinoin, esim. vertaissovittelu-, kummi- ja tuokioppilastoimintojen avulla sekä Lapset puheeksi –työmallia käyttämällä. Nuoria osallistetaan päätöksentekoon nuorisovaltuuston (NuVa) ja oppilaskuntien hallitustyön kautta. Tunnetaitojen käyttöä harjoitellaan eri tilanteissa. Huomioidaan toiminnassa uusimman kouluterveyskyselyn tulokset. Pidetään esillä positiivista pedagogiikkaa ja oppilaiden hyvää kohtaamista. Ohjattua välituntiliikuntaa lisätään yhteistyötä vapaa-aikatoimen kanssa.

Osallistutaan mahdollisuuksien mukaan paikallisiin ja valtakunnallisiin tapahtumiin, kuten pääministerin itsenäisyysjuhliin ja Nuorten parlamentin istuntoon. Järjestetään ja tuetaan koulujen kerhotoimintaa esim. Harrastamisen mallin avulla. Hutussa iltakerhot toimivat aktiivisesti. Kestävää kehitystä edistetään mm. jatkamalla Vihreä lippu -toimintaa. Osallistutaan Yrityskylätoimintaan 6. ja 9. luokkien kanssa. Vierailaan paikallisissa luonto- ja kulttuurikohteissa kunnan strategian, kulttuurikasvatussuunnitelman ja yksikköjen lukuvuosisuunnitelmien mukaisesti.

Kehitetään koulujen henkilökunnan teknologiaosaamista ja tekoälyn hyödyntämistä. Sisällytetään henkilöstön koulutussuunnitelmaan teknologiakoulutusta käytännön opetustyö huomioiden. Pidetään opetusvälineet ajanmukaisina ja toimivina. Otetaan käyttöön 3d-tulostin ja laserleikkuri ja koulutetaan henkilökuntaa laitteiden käytössä. Kehitetään STEAM-pedagogiikkaan pohjautuvaa toimintaa. Kouluilla on käytössä Näppistaituri-ohjelmistot, joilla harjoitellaan kymmensormijärjestelmää ja ohjelmointia.

Huolehditaan henkilöstön jaksamisesta mm. virkistyspäivien ja -tuokioiden avulla. Osallistutaan kunnan yhteiseen virkistyspäivään. Huolehditaan riittävät resurssit työntekoon huomioiden peruskoulun uusi tukimallin voimaantulo 1.8.2025. Palkataan kouluille tarvittaessa erityisopettaja tai resurssiopettaja.

Koulujen toimintojen kehittämisessä henkilökunnan osaaminen, koulutus ja hyvinvointi ovat tärkeitä. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan järjestämällä virkistysiltapäiviä, tukemalla yksiköiden hyvinvointiryhmien työskentelyä ja osallistamalla kunnan virkistyspäivään. Käydään kehittämiskeskusteluja, joiden perusteella työnkuvia joustavasti säädellään. Tarjotaan mahdollisuus työnohjaukseen. Koulutuspäivien sisällöiksi valitaan ajankohtaisia sisältöjä. Ohjataan henkilöstöä käymään koulutuksissa veso-koulutuksen lisäksi. Erityisopettajakoulutusta tarvitaan. Huolehditaan riittävät resurssit työntekoon huomioiden peruskoulun uusi tukimallin voimaantulo 1.8.2025. Palkataan kouluille tarvittaessa erityisopettaja tai resurssiopettaja.

Suunnittelujakson aikana järjestetään erilaisia tutustumisia omassa kunnassa ja naapurikunnissa.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Perusopetuksen suunnitelmakauden tavoitetilä on seuraava:

- Olemme aktiivisia paikallisessa ja alueellisessa yhteistyössä.
- Osallistava toiminnan suunnittelu: henkilöstö, vanhemmat, koululaiset ja sidosryhmät.
- Oppilaiden hyvinvoinnin edistäminen; joustava oppimispolku resursseineen.
- Henkilöstön, osaaminen hyvinvointi ja työssäjaksaminen.
- Liikkumiseen kannustaminen huomioiden liikkuva elämäntapa 1.8.2026 alkaen.

- Turvalliset, toimivat ja terveelliset tilat.
- Meillä on riittävät resurssit laadukkaaseen opetuksen toteuttamiseen.
- Koko kouluyhteisön kehittämistä edistävä henkilöstön osaamisen vahvistaminen.
- Tvt-ops ja tavoitteellinen osaamisen parantaminen osaamiskyselyn pohjalta.
- Digipedagogisten tavoitteiden kirkastaminen. 3d-tulostimen ja laserleikkurin käyttöönotto.
- Valmistaudutaan uusien opetussuunnitelman perusteiden muokkaamiseen.

Perusopetuksen tavoitteet ja yksityiskohtaiset toimenpiteet mittareineen on kuvattu tavoitetaulukossa.

1. Yhteistyö: Vahva luottamus, osaaminen ja verkostot

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämisalusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Strateginen tavoite: Olemme poikkeuksellisen hyvä, aikaansaava ja lisäarvoa tuottava verkostokumppani			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Osallistuminen alueellisiin koulutus-/yhteistyötapahtumiin	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus
Säännölliset koulunjohtajien tapaamiset	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus
Strateginen tavoite: Työn imussa ja työhyvinvoinnissa olemme kuntien parhaimmistoa			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Hyvinvoinnin vuosikellon (SKY) aktiivinen toimeenpano ja tiedottaminen	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus
Työnohjaus, erilaiset kuulemiset, keket, virkistytymiset	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus
Vierailut naapurikuntien kouluilla eri teemojen merkeissä (oppilashuolto, oppilaan tuki, ict-ratkaisut)	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus
Yhteiset henkilöstön kohtaamiset mm. Vesot, ys-ajan hyödyntäminen tiimityössä	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus
Strateginen tavoite: Uudistamme osaamista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Koulutussuunnitelma	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus
Koulutustarvekysely	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus
Suunnitelma erityisopettaja tai resurssiopettaja koulujen yhteiseksi	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus

2. Ihmiset: Kokonaisvaltainen hyvinvointi

Tavoitetila 2027: Taivalkoski on paikka, jossa on helppo elää ja arki on sujuvaa. Ilmapiiri kutsuu kaikenikäiset osallisuuteen. Kynnyksettömät ja monipuoliset osallistumisen keinot ja kanavat. Kulttuuri, aktiiviset yhdistykset ja vapaa kansalaistointi ovat voimavaramme. Yhdessä tekeminen hyvinvointialueen kanssa tuo vaikuttavaa hyvinvointia.

Strateginen tavoite: Erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
NuVA/oppilaskunnan aktiivinen toiminta ja sen tukeminen	Wilma-kyselyt (Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus

	Tiedottaminen (Kyllä 1, Ei 0)		
--	-------------------------------	--	--

3. Asuminen: Laadukas ja turvallinen arki

Tavoitetila 2027: Taivalkoski tarjoaa nopeasti unelmia toteuttavia, viihtyisiä koteja ja tontteja luonnon keskeltä sekä turvallisen ja laadukkaan kasvu- ja asuinympäristön kaikenikäisille. Luonto alkaa meiltä kotiovelta.

Strateginen tavoite: Vahva arjen turvallisuuden kokemus			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Hutun koulun saneerauksen loppuosan toteutus	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus, Tekninen toimi
Koulujen piha-alueiden suunnitelmien toteuttaminen	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus, Tekninen toimi

5. Teknologia: Reilu ja rohkeasti hyödyntävä

Tavoitetila 2027: Taivalkoski kumooa pitkien välimatkojen haasteet erinomaisilla tietoliikenneyhteyksillä. Tänne sijoittuu kasvuhakuisia palveluyrityksiä. Taivalkoski hyödyntää tekoälyä ja tarjoaa eri-ikäisille asukkailleen mahdollisuuden vahvistua moniosaajiksi. Innovatiiviset, digitaaliset palvelut tuovat hyvinvoinnin lähelle, nopeuttavat ja helpottavat palvelujen saantia ajasta ja paikasta riippumatta.

Strateginen tavoite: Digitaalisuus ulottuu kaikkiin palveluihimme			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
STEAM-pedagogiikkaan perehtyminen osana opetuksen toteutusta	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus

Strateginen tavoite: Digitaalojen nosto kaikenikäisille			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
ITK-päiviin osallistuminen	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus
Tutustumisvierailu: Oulun alueen STEAM-toimijat ja verkostot, koulut ja yliopisto	(Kyllä 1, Ei 0)		Perusopetus

Toisen asteen koulutus

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	27 747	22 250	0	22 250	20 000	20 000	20 000	-10,1 %
TOIMINTAKULUT	-650 448	-661 148	0	-661 148	-684 596	-696 126	-701 731	3,5 %
TOIMINTAKATE	-622 701	-638 898	0	-638 898	-664 596	-676 126	-681 731	4,0 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toiminnan tavoite ja tarkoitus

Lukion tavoitteena on elinvoimainen ja kehittyvä lukio, jossa otamme huomioon läheisen ympäristön, perheet ja perinteet sekä huomioimme kestävä kehityksen ja kansainvälisyyden. Tarjoamme hyvin tukevan, joustavan opetuksen hyödyntäen niin perinteisiä opetustapoja kuin myös ajantasaisia teknologisia välineitäkin. Henkilökuntamme on osaavaa ja hyvinvoivaa. Henkilökuntamme työskentelee ja oppilaamme opiskelevat koulun tiloissa, jotka ovat hyväkuntoiset, toimivat, ajantasaiset, terveelliset ja turvalliset. Oppilaiden itsetunto ja –luottamus ovat

vahvoja. He ovat omatoimisia, sosiaalisia, suvaitsevaisia, kansainvälisiä ja vastuullisia. Haluamme opettaa ja kasvattaa nuorista hyvinvoivia, vastuullisia ja osaaviksi sekä jatko-opiskelukelpoisia. Haluamme ylläpitää kotikuntaamme elävänä.

Toimintaympäristön muutokset ja toiminnan kuvaus

Opiskelijamäärä on vaihdellut vuosien varrella. Ulkomaalaisia opiskelijoita on valittu lukioon ja heitä on kuluvalle lukuvuodella 12. Jatkossa heitä ei voine hakeutua Taivalkosken lukioon, mikäli lukuvuosimaksut ja valtionapujen poistaminen toteutuvat. Lukion opiskelijamäärä vähenee tulevina vuosina.

Tärkeää on tukea kaikkien opiskelijoiden osallisuutta ja hyvinvointia moniammatillisesti. Huolehditaan uusien opiskelijoiden ryhmäytymisestä. Erityisesti ulkomailta tulevat tarvitsevat ohjausta monin tavoin. Jos ulkomaalaisia opiskelijoita tulee lukioon edelleen, pitää varata riittävästi resurssia ohjaamiseen. Järjestetään edelleen ryhmäytävää toimintaa opiskelija-asuntolassa eri tahojen toimesta.

Taivalkosken lukiossa sähköinen tekniikka ja sisällöt ovat olleet hyvällä mallilla vuosia. Lisätään edelleen sähköisten oppimisympäristöjen käyttöä opetuksessa. Huolehditaan opiskelijoiden ja opettajien tietoteknisistä valmiuksista.

Yhteistyö on tärkeä pienessä, taajamista kaukana olevassa lukiossa. Jatketaan yhteistyötä pienten lukioiden verkoston ja Oulun aikuislukion kanssa, jotta opiskelijoiden kurssitarjonta olisi riittävän kattava. Ostetaan palveluja tarvittaessa muualta (esim. Tutorhouse). Osallistutaan aktiivisesti Koillismaan pyöreän pöydän -tapaamisiin, joissa suunnitellaan alueelle erilaisia koulutushankkeita. Kehitetään polkuja korkeakouluihin (esim. Highway-opinnot). Tehdään vierailuja lähikuntien lukioihin.

Uudet opetussuunnitelmat tulivat käyttöön vaiheittain syksystä 2021. Lukiossa haetaan ratkaisuja mm. yliopisto-, yrittäjyys-, kaksois- ja kolmoistutkintoyhteistyölle. Opetussuunnitelmiin tuli päivitys opiskelijatukeen 1.8.2025 ja Taivalkosken lukion opetussuunnitelma päivitettiin kevään 2025 aikana. Otetaan käyttöön Abitti2-ohjelma syksyllä 2026. Valmistaudutaan ylioppilaskirjoitusten uudistuksiin, joita on tulossa runsaasti lähivuosina, esim. taito- ja taideaineiden ylioppilaskirjoitukset.

Markkinoidaan lukiota monipuolisena ja laadukkaana oppilaitoksena, jossa voi suorittaa opintojen ohella erilaisia kursseja mm. liikunnassa ja kulttuurissa. Jos lukioon hakeutuu ulkomaalaisia opiskelijoita, varmistetaan pääsykokeella tai -haastattelulla riittävä kielitaito. Huolehditaan, että lukiolaisten asuntola on laadukas ja viihtyisä.

Kokonaisvaltainen hyvinvointi on tärkeä osa opiskelun etenemisen kannalta. Opiskeluhuollon toimivuus ja sen tarjoamat tukitoimet ovat kiinteä osa Taivalkosken lukion toimintaa. Tehdään yhdessä kuraattorin ja terveydenhoitajan kanssa laadukasta opiskeluhoitoa. Hyödynnetään nuorisotoimen ja muiden kumppaneiden osaamista. Opiskelijat ovat ilmaisseet, että osa lukiossa viihtymistä ovat erilaiset tapahtumat, retket ja vierailut. Siksi toteutetaan esimerkiksi teemapäiviä, järjestetään ulkoilupäiviä ja yö lukiolla -tapahtuma sekä käynti Kärppä-ottelussa.

Baiersbronn-yhteistyö on vanhin yhtäjaksoinen kansainvälisyysshanke saksan kielellä. Pidetään yhteyttä ja järjestetään tapaamisia. Muutakin kansainvälistä toimintaa lisätään.

Lukio tekee yhteistyötä laajasti kuntamme sisällä. Sivistystoimen yhteisissä palaverissa keskustellaan yhdessä ja linjataan yhteisiä käytänteitä sivistystoimen johdon ja sivistystoimen alaisten toimipisteiden kanssa. Koulunjohtajien palaveria on hyvä järjestää. Teknologiatyöryhmässä kehitämme yhdessä kaikkien koulujen teknologisia tarpeita. Teknisen toimen kanssa käydään läpi toimitilojen turvallisuuteen ja terveellisyysliittymiä korjauskohteita.

Kulttuuri-, vapaa-aika- ja nuorisotoimi tarjoavat koulullemme mm. kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia palveluja ja vapaa-aikaan sekä liikuntaan liittyviä palveluja koko lukuvuoden ajalla. Muita paikallisia yhteistyötahoja

ovat mm. seurakunta ja 4H sekä kyläyhteisö.

Yhteistyö huoltajien kanssa on keskeistä. Viestimme Wilman, tekstiviestien, s-postin ja Whatsapp-ryhmien välityksellä. Vanhempainillat, huoltajatapaamiset ja juhlat ovat oleellinen osa yhteistyötä.

Opetussuunnitelmien ja –menetelmien kehittyessä kannattaa järjestää tutustumiskäyntejä naapurikuntiin. Pienten lukioiden verkosto, Oulun aikuislukio ja Tutorhouse täydentävät opintotarjontaa. Kehitetään vaihto-opiskelijaohjelmaa.

Koulutuspäivien sisällöksi valitaan ajankohtaisia sisältöjä. Ohjataan henkilöstöä käymään koulutuksissa vesokoulutuksen lisäksi. Teknologia muuttuu ja tietojen päivittäminen on ajankohtaista. Tekoälykoulutuksissa on jo nyt henkilökuntaa ja tekoälyn käyttöön ohjataan.

Järjestetään virkistysiltoapäiviä, tuetaan yksiköiden hyvinvointiryhmien työskentelyä, osallistutaan kunnan virkistyspäivään. Käydään kehittämiskeskusteluja, joiden perusteella työnkuvia joustavasti säädellään. Tarjotaan mahdollisuus työnohjaukseen. Hyödynnetään ePassin hyvinvointirahaa.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Lukion suunnitelmakauden tavoitetila on seuraava:

- Lukion painopisteiden kirkastaminen ja vetovoimaisuuden vahvistaminen.
- Olemme aktiivisia lukioiden yhteistyöverkostossa.
- Yhteistyö oppilashuollollisissa asioissa.
- Opiskelijoiden hyvinvointiin tapahtumia ja vierailuja.
- Henkilökunnan koulutus.
- Turvalliset, terveelliset ja hyvin varustetut opiskelutilat ja opiskelijoiden asuminen.
- Lukiolaisten määrän lisääminen.
- Teknologia ja tekoäly käyttöön lisääntyvässä määrin

Lukion tavoitteet ja yksityiskohtaiset toimenpiteet mittareineen on kuvattu tavoitetaulukossa.

1. Yhteistyö: Vahva luottamus, osaaminen ja verkostot

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämislusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Strateginen tavoite: Olemme poikkeuksellisen hyvä, aikaansaava ja lisäarvoa tuottava verkostokumppani			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Korkeakouluysteistyön kehittäminen	(Kyllä 1, Ei 0)		Lukio
Tutustuminen lähialueen lukioihin	(Kyllä 1, Ei 0)		Lukio
Strateginen tavoite: Uudistamme osaamista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Liikunta, luonto ja kansainvälisyys osana lukion toimintaa ja sisältöjä	Mahdollisuuksia selvitetty (Kyllä 1, Ei 0)		Lukio
Lukion markkinointi kunnan sisäisesti ja ulkoisesti	(Kyllä 1, Ei 0)		Lukio
Ylioppilaskirjoitusten tulosten ka 4.5	Kirjoitustulokset (Kyllä 1, Ei 0)		Lukio

2. Ihmiset: Kokonaisvaltainen hyvinvointi

Tavoitetila 2027: Taivalkoski on paikka, jossa on helppo elää ja arki on sujuvaa. Ilmapiiri kutsuu kaikenikäiset osallisuuteen. Kynnyksettömät ja monipuoliset osallistumisen keinot ja kanavat. Kulttuuri, aktiiviset yhdistykset ja vapaa kansalaistointiminta ovat voimavaramme. Yhdessä tekeminen hyvinvointialueen kanssa tuo vaikuttavaa hyvinvointia.

Strateginen tavoite: Erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Järjestetään yhteisiä tuokioita ja tapahtumia yhteistyössä opiskelijoiden kanssa	(Kyllä 1, Ei 0)		Lukio

3. Asuminen: Laadukas ja turvallinen arki

Tavoitetila 2027: Taivalkoski tarjoaa nopeasti unelmia toteuttavia, viihtyisiä koteja ja tontteja luonnon keskeltä sekä turvallisen ja laadukkaan kasvu- ja asuinympäristön kaikenikäisille. Luonto alkaa meiltä kotiovelta.

Strateginen tavoite: Vahva arjen turvallisuuden kokemus			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Lukion oppilasasuntolan yhteistoiminnallisuuden ja viihtyvyyden edelleen kehittäminen	(Kyllä 1, Ei 0)		Lukio, Tekninen toimi
Ylioppilaskirjoitustilan siirtäminen	(Kyllä 1, Ei 0)		Lukio, Tekninen toimi

4. Talous: Elinvoimaa rakentava talous

Tavoitetila 2027: Yritystoiminta ja kestävä luonnonvarojen käyttö luovat vahvan perustan Taivalkosken taloudelle. Työllisyydenhoito on kytketty elinvoiman kehittämiseen ja toisen asteen koulutukseen. Talouden resurssit kohdentuvat vaikuttavasti. Edunvalvonnasta siirrytään eduntekemiseen ja tulonmuodostuksen vahvistamiseen. Hankerahoitukset hyödynnetään viisaasti.

Strateginen tavoite: Työllisyyden hoito on kytketty elinvoiman kehittämiseen ja toisen asteen koulutukseen			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Kehitetään painotuksia, joiden avulla saadaan opiskelijoita lukioon	(Kyllä 1, Ei 0)		Lukio

5. Teknologia: Reilu ja rohkeasti hyödyntävä

Tavoitetila 2027: Taivalkoski kumoaa pitkien välimatkojen haasteet erinomaisilla tietoliikenneyhteyksillä. Tänne sijoittuu kasvuhakuisia palveluyrityksiä. Taivalkoski hyödyntää tekoälyä ja tarjoaa eri-ikäisille asukkailleen mahdollisuuden vahvistua moniosaajiksi. Innovatiiviset, digitaaliset palvelut tuovat hyvinvoinnin lähelle, nopeuttavat ja helpottavat palvelujen saantia ajasta ja paikasta riippumatta.

Strateginen tavoite: Digitaalisuus ulottuu kaikkiin palveluihimme			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Osallistutaan koulutuksiin ja viedään malleja käytäntöön	(Kyllä 1, Ei 0)		Lukio
Strateginen tavoite: Digitaitojen nosto kaikenikäisille			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Ohjataan henkilökuntaa koulutuksiin, esim. digipedagogiikka ja tekoäly	(Kyllä 1, Ei 0)		Lukio

Aikuiskoulutus

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	46 531	36 400	0	36 400	36 400	36 400	36 400	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-327 633	-336 495	0	-336 495	-374 007	-370 133	-373 112	11,1 %
TOIMINTAKATE	-281 101	-300 095	0	-300 095	-337 607	-333 733	-336 712	12,5 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toiminnan tavoite ja tarkoitus

Taivalkosken kansalaisopisto on keskeinen osa kunnan elinvoimaa. Se tuo yhteen oppimisen, kulttuurin ja yhteisöllisyyden tarjoten kuntalaisille mahdollisuuksia kasvuun, kohtaamiseen ja osallisuuteen. Taivalkosken kansalaisopisto on elinvoimainen ja innovatiivinen oppimisyhteisö, joka edistää hyvinvointia, elinikäistä oppimista ja sivistyksellistä yhdenvertaisuutta. Opisto tarjoaa monipuolisia mahdollisuuksia osaamisen kehittämiseen ja vahvistaa sosiaalista osallisuutta matalan kynnyksen periaatteella.

Kansalaisopisto järjestää laajan kirjon kursseja, jotka kattavat kuvataiteet, kädentaidot, musiikin, kielet, liikunnan, tanssin, näyttämötaiteet, tieto- ja viestintätekniikan sekä yhteiskunnalliset aineet. Toiminta tukee fyysistä ja henkistä hyvinvointia, aktiivista kansalaisuutta ja tarjoaa merkityksellisiä kohtaamispaikkoja oppimiseen ja harrastamiseen.

Osallistuminen opiston toimintaan auttaa kehittämään uusia taitoja ja tietoja, jotka vahvistavat hyvinvointia sekä kansalais- ja työelämätaitoja. Kurssit tarjoavat mahdollisuuden löytää uusia kiinnostuksen kohteita, toimia aktiivisesti yhteiskunnassa ja luoda sosiaalista yhteenkuuluvuutta. Toiminta on edullista, helposti saavutettavaa ja avointa kaikille.

Toimintaympäristön muutokset ja kehittämiskohteet

Toimintaympäristössä on nähtävissä talouden kiristyminen valtionosuuksien ja -avustusten suhteen. Kurssimaksut pidetään kuitenkin kohtuullisella tasolla sivistyksellisen tasa-arvon turvaamiseksi.

Toiminnassa kohdataan myös väestörakenteen muutokset; ikääntyvän väestön osuus kasvaa, mikä lisää tarvetta seniorikoulutukselle. Ikääntyvien liikkumisesta, toimintakyvystä ja digiosaamisesta on pidettävä huolta.

Opettajien ikääntyminen ja työttömyysturvan muutokset (esim. suojaosan poistuminen 2024) vaikeuttavat rekrytointia. Tuntiopettajien kilometrikorvausten omavastuuosuus on pidettävä pienenä rekrytoinnin helpottamiseksi. Työn tekemisen muodot muuttuvat, esimerkiksi kevytyrittäjyys yleistyy, mikä vaatii uusia ratkaisuja palkkaukseen.

Etäopetuksen ja digitaalisten oppimisympäristöjen merkitys kasvaa. Tämä edellyttää investointeja teknologiaan ja henkilöstön osaamisen kehittämistä.

Ympäristötietoisuus lisääntyy; kestävä kehitys ja elämäntavan korostaminen vaikuttaa opiston toimintaan ja kurssitarjontaan.

Tiiviimpi yhteistyö paikallisten yritysten, yhteisöjen ja oppilaitosten kanssa varmistaa koulutuksen paikallisen relevanssin. Lisäksi yhteistyö kunnan työvoimapalveluiden kanssa korostuu TE-uudistuksen myötä. Kansalaisopiston roolia lisätään lisäksi Taivalkosken kunnan henkilöstökoulutuksessa. Kansalaisopiston roolia tarkastellaan myös kotoutumisessa.

Toiminnan kuvaus

Taivalkosken kansalaisopisto mahdollistaa elinikäisen oppimisen tarjoamalla yleissivistävää koulutusta, kansalaistaitoja ja ammattitaitoa kehittäviä kursseja sekä harrastustoimintaa kaikenikäisille toimialueensa asukkaille. Toiminnan tavoitteena on kannustaa kuntalaisia aktiiviseen itsensä kehittämiseen sekä lisätä kuntalaisten aktiivista kansalaisuutta, yhteisöllisyyttä ja tasa-arvoa yhteiskunnassa. Kansalaisopisto on aktiivisesti mukana alueensa kehittämistyössä tekemällä laaja-alaista yhteistyötä. Opisto on vahva kulttuurinen toimija, joka edistää toiminta-alueensa asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.

Kansalaisopistossa on osa-aikainen rehtori (60 %), osa-aikainen koulutussuunnittelija (50 %) ja osa-aikainen koulusihteeri (20 %). Tuntiopettajia ja luennoitsijoita n. 60 vuosittain. Vuonna 2025 kansalaisopistossa on netto-opiskelijoita (yksi henkilö laskettuna kerran, vaikka opiskelisi useammalla kurssilla) yli tuhat henkilöä. Kansalaisopistossa järjestetään kursseja myös kesällä, toiminta on ympärivuotista.

Kansalaisopiston kurssit suunnitellaan soveltuvin osin osaamisperusteisesti ja opintojen laajuus määritellään opintopisteinä, jotka siirretään Koski-tietovarannon kautta Oma Opintopolku -palveluun. Opintosuoritusmerkintä tekee opiskelijan vapaa-ajalla hankkiman osaamisen entistä näkyvämmäksi ja helpottaa osaamisen hyödyntämistä monin eri tavoin. Opiskelija voi todentaa opistopisteillä osaamisensa esimerkiksi työnhaussa tai sisällyttää niitä tutkintoon johtaviin opintoihinsa.

Kansalaisopisto tekee yhteistyötä muun muassa vapaa-aikapalvelujen, kulttuuripalvelujen, kirjaston ja Päätalo-instituutin kanssa järjestämällä yhteisiä tapahtumia (Akkain humputtelupäivä, Taiteiden viikonloppu, Päätaloviikko, Naperoviikko). Liikuntapalveluleiden kanssa tehdään yhteistyötä suunnittelemalla liikuntakurssit niin, että ei tule päällekkäisyyksiä tarjonnassa. Kansalaisopisto tekee alueellista yhteistyötä Posion, Kuusamon, Pudasjärven ja Ranuan kansalaisopistojen (Koillisopistot), Meri-Pohjolan opistopiirin jäsenopistojen kanssa sekä muiden kansalaisopistojen ja oppilaitosten kanssa. Koillisopistojen kanssa tehdään yhteishankkeita, järjestetään yhteisiä kursseja ja retkiä. Meri-Pohjolan opistopiirin ja sen jäsenopistojen kanssa tehdään hankeyhteistyötä. Kansainvälistä yhteistyötä tehdään Erasmus-hankkeiden puitteissa.

Kansalaisopisto edistää yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä järjestämällä henkilöstölle yhteisiä tapahtumia ja tilaisuuksia, joissa henkilöstö voi verkostoitua ja jakaa osaamistaan. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia osallistua erilaisiin koulutuksiin ja kursseihin, jotka tukevat heidän ammatillista kehittymistään omalla ainealueellaan. Lisäksi koulutetaan halukkaita opettajia uusien opetusteknologioiden ja -menetelmien hallitsemiseksi.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Taivalkosken kansalaisopisto edistää elinikäistä oppimista tarjoamalla yleissivistävää koulutusta, kansalaistaitoja, ammatillista osaamista kehittäviä kursseja sekä monipuolista harrastustoimintaa kaikenikäisille alueen asukkaille. Opisto toimii arjen kohtaamispaikkana viikon jokaisena päivänä – myös sivukylillä – vahvistaen osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia.

Opiston opiskelijamäärää ylläpidetään monipuolisella ja ajankohtaisella kurssitarjonnalla, mukaan lukien verkkokurssit. Laadukas opetus varmistetaan rekrytoimalla ja kouluttamalla päteviä ja innostavia opettajia sekä kuuntelemalla opiskelijoiden toiveita ja palautetta. Yhteistyötä tiivistetään kunnan eri yksiköiden, koulujen, yritysten ja järjestöjen kanssa, mikä tuo esiin uusia koulutustarpeita ja tavoittaa uusia opiskelijoita.

Opiston hyvinvointivaikutuksia tuodaan aktiivisesti esiin tehokkaan viestinnän ja markkinoinnin keinoin – sosiaalisessa mediassa, paikallislehdissä ja tapahtumissa.

Vuonna 2026 painopistealue on lapset ja nuoret, joiden osallistumista kansalaisopiston toimintaan tuetaan HYTE-rahalla (10 000 €) myöntämällä alle 29-vuotiaille lapsille ja nuorille opintopisteen kansalaisopiston kursseille.

Suunnitelmakauden tavoitetila

- Tarjoamme kuntalaisille arjen oppimis- ja kohtaamispaikkoja lähipalveluna.
- Edistämme aktiivisuutta, osallisuutta ja yhteisöllisyyttä.
- Kehitämme toimintaamme ja opetuksen laatua tietopohjaisesti.
- Tuemme kuntalaisten liikkumista ja hyvinvointia.
- Vaalimme kulttuuriperintöä ja kädentaitoja.
- Edistämme kestävää elämäntapaa luonto- ja ympäristöaiheisilla kursseilla.
- Vastaamme toimintaympäristön muutoksiin kehittämällä yhteistyöverkostoja ja hakemalla hankerahoituksia.
- Kehitämme digitaalisia oppimisympäristöjä ja etäopetuksen mahdollisuuksia.
- Teemme opiston toimintaa näkyväksi ja saavutettavaksi kaikille.

Tavoitteet ja yksityiskohtaiset toimenpiteet mittareineen on kuvattu tavoitetaulukossa.

Strateginen tavoite: 2. Ihmiset: Kokonaisvaltainen hyvinvointi			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua.	Palautekysely tehty (kyllä=1, ei= 0)	1	kansalaisopisto
Luomme monipuolisesti kohtaamispaikkoja.	Opetustuntien lukumäärä sivukylillä / kalenterivuosi		kansalaisopisto
	Alle 29-vuotiaiden opiskelijoiden määrä / kalenterivuosi		
	Opetustuntien lukumäärä / kalenterivuosi	4 000	
	Netto-opiskelijamäärä / kalenterivuosi	800	

1. Yhteistyö: Vahva luottamus, osaaminen ja verkostot

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämislusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Strateginen tavoite: Olemme poikkeuksellisen hyvä, aikaansaava ja lisäarvoa tuottava verkostokumppani			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Olemassa olevien kumppanuuksien vahvistaminen ja verkoston laajentaminen.	Haettujen hankkeiden lkm. /vuosi		kansalaisopisto
	Verkostoyhteistyötä tehty (Kyllä 1, Ei 0)	1	

2. Ihmiset: Kokonaisvaltainen hyvinvointi

Tavoitetila 2027: Taivalkoski on paikka, jossa on helppo elää ja arki on sujuvaa. Ilmapiiri kutsuu kaikenikäiset osallisuuteen. Kynnyksettömät ja monipuoliset osallistumisen keinot ja kanavat. Kulttuuri, aktiiviset yhdistykset ja vapaa kansalaistoiminta ovat voimavaramme. Yhdessä tekeminen hyvinvointialueen kanssa tuo vaikuttavaa hyvinvointia.

Strateginen tavoite: Taivalkoskelaiset liikkuvat enemmän ja voivat paremmin			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Liikuntakurssien järjestäminen.	Liikuntakurssien lukumäärä / vuosi		kansalaisopisto

5. Teknologia: Reilu ja rohkeasti hyödyntävä

Tavoitetilä 2027: Taivalkoski kumooa pitkien välimatkojen haasteet erinomaisilla tietoliikenneyhteyksillä. Tänne sijoittuu kasvuhakuisia palveluyrityksiä. Taivalkoski hyödyntää tekoälyä ja tarjoaa eri-ikäisille asukkailleen mahdollisuuden vahvistua moniosaajiksi. Innovatiiviset, digitaaliset palvelut tuovat hyvinvoinnin lähelle, nopeuttavat ja helpottavat palvelujen saantia ajasta ja paikasta riippumatta.

Strateginen tavoite: Digitaalisuus ulottuu kaikkiin palveluihimme			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Kansalaisopiston viestintäsuunnitelman laatiminen.	Suunnitelma tehty (Kyllä 1, Ei 0)	1	kansalaisopisto
Verkkokurssien järjestäminen.	Verkkokurssien lkm. / vuosi		kansalaisopisto

Kirjastopalvelut

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	2 445	2 000	0	2 000	2 000	2 000	2 000	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-203 893	-210 927	0	-210 927	-220 225	-223 319	-224 824	4,4 %
TOIMINTAKATE	-201 448	-208 927	0	-208 927	-218 225	-221 319	-222 824	4,5 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toiminnan tavoite ja tarkoitus

Kirjaston toiminnan tavoitteena on edistää kuntalaisten hyvinvointia ja osallistumismahdollisuuksia sekä tukea lasten, nuorten ja aikuisten luku- ja digitaaitoja. Kirjasto on kaikille avoin kohtaamispaikka, joka tukee yhdessäoloa, opiskelua, työntekeä ja harrastamista. Tuemme toiminnallamme hyvinvointia, yhteisöllisyyttä ja osallisuutta. Edistämme yhdenvertaisuutta ja elinikäistä oppimista tarjoamalla vapaan pääsyn aineistoihin ja tietosisältöihin.

Toimintaympäristön muutokset ja kehittämiskohteet

Kirjastojen toimintaympäristö on jatkuvassa muutoksessa. Teknologinen kehitys ja digitaalisten aineistojen lisääntyminen ovat vaikuttaneet merkittävästi kirjastojen arkeen viime vuosikymmeninä. Asiakkaiden ajankäyttö ja lukutottumukset muuttuvat ja lukutaitovaatimukset kasvavat, jolloin kirjastotyössä vaadittava osaaminen muuttuu ja osaamisen jatkuva kehittäminen korostuu.

Tulevaisuudessa on tarpeen tiivistää kouluyhteistyötä ja kehittää uusia toimintamuotoja lukutaitotyössä. Sovelletaan kansallista lukutaitostrategiaa kirjaston toiminnan kehittämisessä ja luodaan selkeät toimintamallit lukemisen edistämiseksi. Lukutaitotyöstä puhuttaessa on huomioitava kokoelmien kehittäminen, kirjastossa on oltava ajantasainen, uudistuva ja monipuolinen kokoelma. On tärkeää myös osallistaa asiakkaita palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen.

Toiminnan kuvaus

Kirjasto sijaitsee Pääatalo-keskuksessa. Pääkirjaston lisäksi Hutun koululla on vaihtuva n. 2000 niteen kirjakokoelma, jota käydään päivittämässä kaksi kertaa vuodessa. Vakituista henkilöstöä on kolme, kirjastonhoitaja ja kaksi kirjastovirkailijaa.

Kirjaston palveluajat ovat ma, ke, to 10–18 ja ti, pe 10–16. Lehtisali aukeaa arkipäivisin klo 8.30. Omatoimiaukioloajat ovat ma, ke, to 18–21, ti, pe 16–21 ja la–su 9–18. Omatoimiaika mahdollistaa joustavan asioinnin palveluaikojen ulkopuolella, mikä lisää kirjastopalvelujen saavutettavuutta ja tilojen käyttöastetta.

Kirjasto tekee yhteistyötä useiden eri toimijoiden kanssa. Yhteistyötä tehdään erityisesti koulujen, varhaiskasvatuksen, Pääatalo-keskuksen muiden toimijoiden ja kirjastokimpan kanssa. Pääatalo-keskuksen muiden toimijoiden kanssa järjestetään erilaisia kulttuuritapahtumia, kuten Akkain humputtelupäivä, Päätaloviikko ja Naperoviikko. Kirjasto jalkautuu mahdollisuuksien mukaan myös seiänsä ulkopuolelle erilaisiin tapahtumiin pop up -kirjaston merkeissä.

Lukutaitotyön kehittämistä ohjaa kunnan omien tarpeiden lisäksi kansallinen lukutaitostrategia, jonka tavoitteena on pitkäjänteinen lukutaitotyön kehittäminen. Tätä tavoitetta edistetään eri ikäryhmien tarpeet huomioiden. Perheiden ja varhaiskasvatuksen vakiintuneita toimintamuotoja ovat muun muassa satutuokiot, perhekerho, nukke-teatteri ja perhelukupassi. Ikääntyneille ja lukemisesteisille on tarjolla saavutettavuuskirjasto Celian äänikirjoja sekä kotipalvelua. Kirjaston kotipalvelu on tarkoitettu henkilöille, jotka eivät syystä tai toisesta pysty itse asioimaan kirjastossa, jolloin aineisto toimitetaan heille kotiin.

Kouluyhteistyön tukena on kunnan kulttuurikasvatussuunnitelmaan pohjautuva lasten ja nuorten kirjastopolku, josta löytyy omatoimisten käyntien lisäksi kirjaston eri luokka-asteille tarjoamat sisällöt. Kaikilla luokka-asteilla on myös mahdollisuus suorittaa lukudiplomi. Uutena toimintamuotona aloitettiin syksyllä 2025 lukukoiratoiminta, joka jatkuu ensi vuonna.

Kirjaston henkilöstö osallistuu tarpeen mukaan Oulun AKE:n järjestämiin kirjastoalan täydennyskoulutuksiin. Vuoden 2026 koulutusteemana on tilat ja demokratia. Lisäksi osallistutaan muihin ajankohtaisiin koulutuksiin, Pohjoisen alueen kirjastojen yhteisiin tapahtumapäiviin ja Oulussa järjestettäville kirjastopäiville.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Toiminnan tavoitteena on, että kirjaston tarjoamat palvelut ja tapahtumat lisäävät ihmisten hyvinvointia ja osallistumismahdollisuuksia. Perustoiminnan lisäksi keskeisiä toiminnallisia tavoitteita vuonna 2026 ovat lasten ja nuorten lukemisen edistäminen ja kirjaston juhluvuoden tapahtumien toteuttaminen.

Taivalkosken kirjaston perustamisesta tulee kuluneeksi 100 vuotta 30.11.2026. Juhluvuoden aikana nostetaan esiin paikallisia kirjailijoita ja heidän tekstejään, sekä muita kulttuurialan toimijoita. Juhluvuonna kootaan valokuvanäyttely ja historiakatsaus kirjaston merkittävistä vaiheista menneiltä vuosikymmeniltä. Vuoden aikana tullaan järjestämään monipuolisesti erilaista ohjelmaa kaikenikäisille.

Kirjaston suunnitelmakauden tavoitetila on seuraava:

- Kuntalaiset ovat innostuneet lukemisesta entistä enemmän.
- Kirjasto on kuntalaisten olohuone, jonne halutaan tulla lukemaan, viettämään aikaa ja osallistumaan tapahtumiin.
- Kehitämme palveluita ja uusia toimintatapoja asiakaslähtöisesti.
- Teemme toimintaamme näkyvämmäksi.
- Digitaalisten ja digitaalisten toimintaympäristöjen kehittäminen sekä tekoälyn hyödyntäminen työssä.

Kirjaston tavoitteet ja yksityiskohtaiset toimenpiteet mittareineen on kuvattu tavoitetaulukossa.

1. Yhteistyö: Vahva luottamus, osaaminen ja verkostot

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiiressä. Kunta on kehittämisalusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Strateginen tavoite: Uudistamme osaamista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Lasten ja nuorten lukemisen edistäminen	Tilaisuuksien osallistujamäärä		Kirjasto
	Lukemisen edistämiseen liittyvien tilaisuuksien määrä		
Muiden käyttäjäryhmien lukemisen edistäminen	Lainojen määrä	60 000	Kirjasto
	Käyntien määrä	40 000	

2. Ihmiset: Kokonaisvaltainen hyvinvointi

Tavoitetila 2027: Taivalkoski on paikka, jossa on helppo elää ja arki on sujuvaa. Ilmapiiri kutsuu kaikenikäiset osallisuuteen. Kynnyksettömät ja monipuoliset osallistumisen keinot ja kanavat. Kulttuuri, aktiiviset yhdistykset ja vapaa kansalaistoiminta ovat voimavaramme. Yhdessä tekeminen hyvinvointialueen kanssa tuo vaikuttavaa hyvinvointia.

Strateginen tavoite: Erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Osallistamme asiakkaita palvelujen suunnitteluun ja kehittämiseen	Palauttekeskustelut, kyselyt (Kyllä 1, Ei 0)	1	Kirjasto
Strateginen tavoite: Meillä on työtä tarjolla ja houkuttelevia tapahtumia ympäri vuoden			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Tapahtumia kaikenikäisille	Kävijöiden määrä	2 000	Kirjasto
	Tapahtumien määrä	100	

5. Teknologia: Reilu ja rohkeasti hyödyntävä

Tavoitetila 2027: Taivalkoski kumooa pitkien välimatkojen haasteet erinomaisilla tietoliikenneyhteyksillä. Tänne sijoittuu kasvuhakuisia palveluyrityksiä. Taivalkoski hyödyntää tekoälyä ja tarjoaa eri-ikäisille asukkailleen mahdollisuuden vahvistua moniosaajiksi. Innovatiiviset, digitaaliset palvelut tuovat hyvinvoinnin lähelle, nopeuttavat ja helpottavat palvelujen saantia ajasta ja paikasta riippumatta.

Strateginen tavoite: Digitaalisuus ulottuu kaikkiin palveluihimme			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Toiminnan ja tapahtumien aktiivinen viestintä ja markkinointi	Säännölliset julkaisut/päivitykset eri medioissa (Kyllä 1, Ei 0)	1	Kirjasto
Strateginen tavoite: Digitaalojen nosto kaikenikäisille			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Tekoälyn mahdollisuudet ja käyttö	Tekoälyn käyttö (Kyllä 1, Ei 0)	1	Kirjasto
	Koulutukset (Kyllä 1, Ei 0)	1	

Kulttuuripalvelut

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	26 650	8 170	0	8 170	8 870	8 870	8 870	8,6 %
TOIMINTAKULUT	-275 890	-296 161	0	-296 161	-310 240	-311 393	-311 954	4,8 %
TOIMINTAKATE	-249 240	-287 991	0	-287 991	-301 370	-302 523	-303 084	4,6 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toiminnan tavoite ja tarkoitus

Kulttuuritoimessa edistämme ympärivuotisesti Taivalkosken elinvoimaa taiteen ja kulttuurin luomalla vetovoimalla. Vahvistamme läheisen luonnon osuutta kulttuuritoiminnassa. Kulttuuriin investoimalla vaikuttamme positiivisesti niin kuntakehitykseen kuin kuntalaisten hyvinvointiin. Vahvistamme kulttuurista kestävyttä, joka on yksi kestävän kehityksen ulottuvuuksista ja tarkoittaa kulttuuriin liittyvien asioiden kuten kielten, perinteiden ja tapojen arvostamista tulevaisuutta suunniteltaessa. Hyväksymme monimuotoisuuden ja arvostamme ja kunnioitamme kaikkien oikeuksia. Tuemme toiminnallamme yhteisöllisyyttä, sosiaalista ja kulttuurista pääomaa ja kokonaisvaltaista hyvinvointia. Ylläpidämme oman paikkakuntamme kulttuuriperintöä ja vahvistamme kuntalaisten osallisuutta luomalla turvallisen mahdollisuuden tulla osaksi yhteisöä erilaisten tapahtumien ja toimintojen kautta. Pidämme yllä Taivalkosken paikallista ja alueellista saavutettua asemaa vahvana kulttuuripitäjänä.

Toiminnan kuvaus

Yhteistyö Pääatalo-instituutin kanssa jatkuu aiempien vuosien kaltaisena. Kalle Pääatalo -näyttelyn sisällöntuotanto, näyttelyopastukset ja markkinointi ostetaan ostopalveluna Pääatalo-instituutilta. Pääatalo-näyttelyn järjestämisestä vastaa Pääatalo-instituutti. Pääatalo-keskuksen taidenäyttelytilan sisällöntuotanto, näyttelyopastukset ja markkinointi ostetaan ostopalveluna Pääatalo-instituutilta. Taidenäyttelytilan toiminnasta vastaa kulttuuripalvelut.

Vuoden 2026 pääkulttuuritapahtumia ovat Päätaloviikko ja Naperoviikko. Kulttuuripalvelut vastaavat molempien tapahtumaviikkojen ohjelman koordinoinnista, kokonaistoteutuksesta sekä viestinnästä. Tämän lisäksi kulttuuripalvelut tuottavat tapahtumaviikoille myös tapahtumia. Taiteiden viikonloppu -tapahtumaa on tarkoitus jatkaa ja kehittää palvelemaan niin kuntalaisia kuin matkailijoita. Vuonna 2026 olemme aktiivisesti mukana Oulu2026-kulttuuripääkaupunkitoiminnassa järjestäen tapahtumia Taivalkoskella, sekä osallistumalla muilla toiminta-alueen paikkakunnilla järjestettäviin tapahtumiin. Tämän lisäksi kulttuuripalvelut tuottavat monenlaisia kulttuuritapahtumia niin suurelle yleisölle kuin eri ikä- ja kohderyhmille. Uutena tapahtumakokonaisuutena vuonna 2026 tulee nuorille suunnattu Marrasfest-tapahtuma, jonka toteuttamisessa olemme mukana.

Kesällä 2026 kotiseutumuseo pyritään pitämään avoinna kesäkuun lopusta elokuun alkuun. Päätaloviikolla museo on avoinna joka päivä. Kotiseutumuseolla tullaan tekemään korjaustöitä nostamalla navetta-/latorakennuksen toista päätä.

Toteutamme resurssien mukaan myös Pohjois-Pohjanmaan kulttuurin kehittämissuunnitelmaa 2022–2030, joka koostuu alueen yhteisen näkemyksen siitä, millainen kulttuurimaakunta haluamme olla ja millä keinoin sitä kehitämme.

Teemme tiivistä yhteistyötä sivistystoimen muiden yksiköiden kanssa. Yhteistyö on toimintamme perusedellytys. Teknisen toimen kanssa yhteistyötä tehdään paljon eri kulttuurikohteiden toimitilojen osalta, koska toimimme useassa kunnan eri kiinteistössä. Lisäksi teknisen toimen kautta teemme yhteistyötä mm. tapahtumien logistiikan yms. osalta.

Paikalliset yritykset ja yhdistykset ovat merkittäviä yhteistyötahoja. Samoin kuin Taivalkosken seurakunta. Yhteistyössä merkittäväksi osaksi nousevat eri toimijoiden tilat, joissa voimme toteuttaa tapahtumia. Taivalkosken

perinnetoimikunta yhdistää veteraaniperinteen eteen työtä tekeviä toimintatahoja ja sen toiminnassa kulttuurituottajan rooli on merkittävä. Perinnetoimikunta mm. organisoi vuosittain järjestettävät itsenäisyyspäivän sekä kansallisen veteraanipäivän juhlallisuudet.

Teemme yhteistyötä lähikuntien kanssa sekä koko Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun alueella. Alueteatteriyhteistyö Kajaanin kaupunginteatterin kanssa on säännöllistä, samoin kuin Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuoden alueyhteistyö. Kulttuurituottaja toimii näissä molemmissa Taivalkosken kunnan nimeämänä edustajana. Valtakunnallinen yhteistyö kattaa erilaiset kiertävät teatterit ja esiintyjät. Kansainvälistä yhteistyötä teemme mm. Ukrainan kansainvälisen kulttuurikeskuksen kanssa.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Tavoitteiden laadinnassa otamme huomioon toimintaympäristön muutokset. Toimintamme tavoitteena on varmistaa kulttuurin alueellista saavutettavuutta ja osallisuutta. Paitsi että tuomme kulttuurin lähelle ihmisiä, mahdollistamme myös ihmisten siirtymistä lähelle kulttuuria. Kulttuurista kestävyttä edistämme pitämällä yllä omaa kulttuuriperintöämme arvostamalla toiminnassamme paikallista historiaa, tapoja ja perinteitä. Näiden tavoitteiden toteutumista varmistamme tekemällä toiminnastamme vuoden 2026 aikana entistä suunnitellumpaa.

Tavoitteena on vuonna 2026 järjestää monipuolisia tapahtumia erilaisissa tapahtumaympäristöissä ja eri kohde-ryhmät huomioiden. Haluamme edelleen kehittää Palava koski –tapahtuman yhteyteen rakennettua Taiteiden viikonloppu –tapahtumaa ja nostaa kokonaisuuden yhdeksi pääkulttuuritapahtumaksi Päätaloviikon ja Naperoviikon rinnalle. Tapahtuma-alueena kehitämme erityisesti Putaanmutkaa ja Putaansaaren taidepuistoa. Vuonna 2026 panostamme Oulu2026-toimintaan ja aktivoimme paikallisia yhdistyksiä tapahtumantuotantoon. Kehitämme uutta nuorille suunnattua tapahtumaa työnimellä Marrasfestit.

Kulttuuritoimen suunnitelmakauden tavoitetila on seuraava:

- Kulttuuritoiminnan toteuttamien on suunniteltua.
- Tiedämme mitä osaamista tarvitaan ja mistä sitä löytyy.
- Teemme työtämme näkyväksi.
- Edistämme taivalkoskelaisten kulttuurihyvinvointia ja osallisuutta.
- Meillä on houkuttelevia tapahtumia ja tarjoamme monipuolisesti kohtaamispaikkoja.
- Kehitämme uusia, esteettömiä kohtaamispaikkoja kuntalaisille.
- Hyödynnämme hanke-, projekti- ja kehittämisrahoitus-mahdollisuuksia.

Kulttuuritoimen tavoitteet ja yksityiskohtaiset toimenpiteet mittareineen on kuvattu tavoitetaulukossa.

1. Yhteistyö: Vahva luottamus, osaaminen ja verkostot

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämisalusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Strateginen tavoite: Olemme poikkeuksellisen hyvä, aikaansaava ja lisäarvoa tuottava verkostokumppani			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Panostamme varhaiskasvatuksen ja koulujen kulttuurikasvatussuunnitelman toteuttamiseen. Teemme toimintasuunnitelman, jossa vastualueet jaetaan.	Suunnitelma tehty (Kyllä 1, Ei 0)		Kulttuuri-toimi
Strateginen tavoite: Uudistamme osaamista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho

Teemme markkinointisuunnitelman (myös some)	(Kyllä 1, Ei 0)		Kulttuuri-toimi
Teemme suunnitelmat kohteiden sisältöjen, näkyvyyden, saavutettavuuden ja toiminnallisuuden kehittämistä varten.	Suunnitelma (Kyllä 1, Ei 0)		Kulttuuri-toimi
Teemme tarvittavat suunnitelmat palvelujen hankkimista varten (esim. ostopalvelut)	Suunnitelma (Kyllä 1, Ei 0)		Kulttuuri-toimi
Toteutamme kulttuuri- ja luontokohteiden toiminnallisten sisältöjen nykytilankartoitukset	Kartoitus tehty (Kyllä 1, Ei 0)		Kulttuuri-toimi

2. Ihmiset: Kokonaisvaltainen hyvinvointi

Tavoittila 2027: Taivalkoski on paikka, jossa on helppo elää ja arki on sujuvaa. Ilmapiiri kutsuu kaikenikäiset osallisuuteen. Kynnyksettömät ja monipuoliset osallistumisen keinot ja kanavat. Kulttuuri, aktiiviset yhdistykset ja vapaa kansalaistointa ovat voimavaramme. Yhdessä tekeminen hyvinvointialueen kanssa tuo vaikuttavaa hyvinvointia.

Strateginen tavoite: Erinomaiset mahdollisuudet vaikuttaa ja osallistua			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Aktivoimme kohderyhmiä osallistumaan suunnitteluun kertomalla omia toiveitaan.	Palautekeskustelut (Kyllä 1, Ei 0)		Kulttuuri-toimi
Strateginen tavoite: Meillä on työtä tarjolla ja houkuttelevia tapahtumia ympäri vuoden			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Eri tapahtumapaikkojen määrä 15 kpl/vuosi	kpl/vuosi		Kulttuuri-toimi
Kulttuuritilaisuuksiin osallistuneiden määrä yhteensä 12 000 hlö/vuosi	hlö/vuosi		Kulttuuri-toimi
Kulttuuritilaisuuksiin osallistuneiden määrä yhteensä 12 000 hlö/vuosi - Joista erikseen Päätaloviikon tapahtumiin osallistuneet 8 000 hlö/viikko	hlö/viikko		Kulttuuri-toimi
Pidämme pääosan toiminnastamme pääsymaksuttomana	Pääsymaksuttomat tapahtumien määrä tapahtumien kokonaismäärästä lkm.		Kulttuuri-toimi
Päätalo-keskuksen taidenäyttelyiden määrä 11 kpl/vuosi	kpl/vuosi		Kulttuuri-toimi
Päätaloviikon tapahtumat 25 kpl/viikko	kpl/viikko		Kulttuuri-toimi
Tapahtumien määrä 80 kpl/vuosi (Päätaloviikon tapahtumat erikseen)	kpl/vuosi		Kulttuuri-toimi
Toteutamme tapahtumia ja toimintaa eri kohteissa ja eri kohderyhmille.	(Kyllä 1, Ei 0)		Kulttuuri-toimi
Tuomme esille mitä teemme ja lisäämme avoimesti tietoa siitä, miten Taivalkosken kunta panostaa kulttuuriin.	(Kyllä 1, Ei 0)		Kulttuuri-toimi
Strateginen tavoite: Tarjoamme monipuolisesti kohtaamispaikkoja			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Putaanmutkan kehittämistyöhön osallistuminen kulttuurisisältöjen näkökulmasta yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Tapaamisten määrä/vuosi lkm.		Kulttuuri-toimi

Putaanmutkan yhteydessä olevan Putaansaa- ren taidepuiston kehittäminen Taivalkosken Oulu2026 kulttuuripääkaupunkivuoden kärki- hankkeena.	Taideteosten määrä/vuosi lkm.		Kulttuuri- toimi
---	-------------------------------	--	---------------------

4. Talous: Elinvoimaa rakentava talous

Tavoitetila 2027: Yritystoiminta ja kestävä luonnonvarojen käyttö luovat vahvan perustan Taivalkosken taloudelle. Työllisyydenhoito on kytketty elinvoiman kehittämiseen ja toisen asteen koulutukseen. Talouden resurssit kohdentuvat vaikuttavasti. Edunvalvonnasta siirrytään eduntekemiseen ja tulonmuodostuksen vahvistamiseen. Hankerahoitukset hyödynnetään viisaasti.

Strateginen tavoite: Ulkopuolisen hankerahoituksen määrä kasvaa selvästi			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Alueelliset kulttuuripalveluiden hankkeet	kpl/vuosi lkm.		Kulttuuri- toimi

Vapaa-aikapalvelut

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	50 782	95 605	0	95 605	68 500	33 200	33 200	-28,4 %
TOIMINTAKULUT	-378 722	-529 901	0	-529 901	-619 864	-571 094	-574 470	17,0 %
TOIMINTAKATE	-327 940	-434 296	0	-434 296	-551 364	-537 894	-541 270	27,0 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Vapaa-aikatoimi muodostuu nuoriso- ja liikuntatoimen palveluista. Toimintayksiköillä on suunnitelmakaudella merkittävä rooli nuorten hyvinvoinnin edistäjänä. Painopiste on ennaltaehkäisevässä työssä. Liikuntatoimella on myös tärkeä rooli aikuisten terveysliikunnan ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin ohjauksessa ja neuvonnassa sekä ikääntyvien toimintakyvyn säilyttämisessä. Nuoriso- ja liikuntatoimen tarkemmat sisällöt ja painopistealueet on kuvattu yksikkökohtaisissa suunnitelmissa.

Liikuntapalvelut

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	9 542	8 605	0	8 605	3 200	3 200	3 200	-62,8 %
TOIMINTAKULUT	-236 358	-239 813	0	-239 813	-347 795	-350 961	-352 500	45,0 %
TOIMINTAKATE	-226 817	-231 208	0	-231 208	-344 595	-347 761	-349 300	49,0 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toiminnan tavoite ja tarkoitus

Edistämme liikunnallisen elämäntavan muodostumista ja luomme Taivalkoskelaisille kokonaisvaltaista hyvinvointia tarjoamalla tukea ja ohjausta liikkuvaan elämäntapaan, sekä paikkoja liikkua. Meillä on monipuoliset, laadukkaat ja turvalliset liikuntaolosuhteet niin kuntoliikkuville, kuin kilpaurheilijoillekin. Osaamme hyödyntää upean luontomme tarjoamat liikkumismahdollisuudet. Tuemme kuntalaisten hyvinvointia ja paikkakunnan matkailua. Kehitämme olosuhteita jatkuvasti ja asiakaslähtöisesti, kaikki käyttäjäryhmät huomioiden. Hyödynnämme digitalisaation ja teknologisen kehityksen mukanaan tuomia mahdollisuuksia liikuntakulttuurin edistämisessä. Edistämme liikunnallisen elämäntavan muodostumista ja luomme taivalkoskelaisille kokonaisvaltaista hyvinvointia liikunnan keinoin.

Toimintaympäristön muutokset ja kehittämiskohteet

Viimeisen parin vuosikymmenen aikana informaatioteknologia on ottanut huikean harppauksen. Tämä on tuonut mukanaan ison muutoksen ihmisten arkiliikkumistottumuksiin, erityisesti lapsille. Ruudun ääressä käytävä aika on lisääntynyt todella paljon ja se vie ison osan vapaa-ajasta. Tämä on pois muista harrastuksista ja liikkumisesta. Tämä näkyy ihmisten fyysisen kunnon, toimintakyvyn ja motorististen taitojen heikentymisenä, sekä ylipainon lisääntymisenä.

Samaan aikaan väestö ikääntyy ja se tuo mukanaan omat haasteensa. Yleinen talouden matalasuhdanne on heikentänyt ihmisten ostovoimaa ja on oletettavaa, että myös Taivalkoskella joudutaan säästämään harrastuskustannuksista. Kiristyvän kuntatalouden mukanaan tuomat muutokset asettavat omat haasteensa myös liikuntapalveluille.

Liikuntatottumusten muutoksessa keskeisessä asemassa ovat perheet. Liikunnallisen elämäntavan omaksuminen alkaa varhaislapsuudesta. Varhaiskasvatus ja koulut voivat omalta osaltaan lisätä lasten ja nuorten liikunta-aktiivisuutta, mutta ilman vapaa-ajalla tapahtuvaa liikkumista liikunnan määrä jää liian alhaiseksi. Meidän tulee löytää keinoja liikunnan saamiseksi osaksi perheiden arkea. Enemmän yhteistä aktiiviaikaa, vähemmän aikaa ruutujen ääressä.

Työikäisten ja ikäihmisten liikkumisen tavoite on terveyden edistäminen ja toimintakyvyn ylläpito. Meillä on joukko aktiivisia ja riittävästi liikkuvia Taivalkoskelaisia. Haasteena on tavoittaa ne, jotka eivät liiku terveystensä kannalta riittävästi.

Toiminnan kuvaus

Taivalkosken liikuntatoimi tuottaa, mahdollistaa ja kehittää kunnan liikuntapalveluja. Tuemme liikuntapalvelujen tuottamista ja teemme yhteistyötä liikuntapalveluja tuottavien tahojen kanssa. Taivalkoskella liikuntatoimella on myös voimakkaasti matkailua tukevaa toimintaa. Liikuntatoimen henkilöstöltä vaaditaan varsin laaja-alaista erityisosaamista ja jatkuvaa kouluttautumista osaamisen kehittämiseksi. Liikuntatoimen tehtäväsektoriin kuuluu myös erilaisten kilpailujen ja tapahtumien järjestäminen. Nämä vievätkin vuositasolla merkittävän osan liikunnanohjajan työajasta.

Toimimme tiiviissä yhteistyössä koulujen ja varhaiskasvatuksen kanssa. Varhaiskasvatukselle järjestetään ohjattuja liikuntatunteja. Kouluille järjestetään kilpailuja ja muita liikuntatapahtumia, sekä annetaan ohjausta ja opetusta eri liikuntalajeissa. Teknisentoimen kanssa teemme yhteistyötä liikuntaolosuhteiden ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi. Kunnan hallinto on apuna palvelujen markkinoinnissa.

Taivalkoskella liikuntapalveluja tarjoavat kunnan lisäksi mm. urheiluseurat ja yksityiset tahot. Yhteistyö erityisesti seurojen kanssa on toiminnan riittävän laajuuden kannalta erityisen tärkeää. Seurat ovat yhteistyökumppaneitamme kerhojen, tapahtumien ja kilpailujen järjestämisessä. Teemme yhteistyötä Kuusamon, Pudasjärven ja Posion kanssa. Yhteistyön keskeisin asia on Koillismaan koululaisten mestaruuskisojen järjestäminen. Pohjois-Pohjanmaan liikunnan kanssa tehtävä yhteistyö kohdistuu erityisesti terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseen.

Kilpaurheilun saralla yhteistyökumppaneitamme ovat kansalliset ja kansainväliset lajiliitot. Tämän yhteistyön kautta mahdollistamme kansallisten ja kansainvälisten leirien, sekä kilpailujen järjestämisen Taivalkoskella.

Liikunta-alalla työssäjaksamisen edellytyksenä on hyvä fyysinen kunto ja terveys. Työntekijöiden työkyvyn ja terveyden ongelmiin on syytä puuttua mahdollisimman nopeasti. Työnantajan tulee tukea ja kannustaa henkilöstöä työkykyä ylläpitäviin toimiin. Koulutuksen osalta kartoitetaan tarpeita ja laaditaan koulutussuunnitelma.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Vuonna 2026 yleisellä tasolla tavoitteenamme on, että Taivalkoskelaiset liikkuvat mahdollisimman paljon, saavat iloa liikunnasta ja osaavat hyödyntää paikkakunnan rakennettua liikuntaympäristöä, sekä luonnon tarjoamia mahdollisuuksia. Perheet lisäävät yhdessä liikkumista ja mahdollisimman moni löytää itselleen mieleisen harrastuksen. Liikunnan kautta lisäämme yhteisöllisyyttä ja kuntalaisten hyvinvointia. Liikunnan aloittamisen kynnyks tulee saada riittävän alas. Meillä on tarjolla paljon vaihtoehtoja ilmaiseen ja edulliseen liikkumiseen. Parannamme liikuntapaikkojen saavutettavuutta. Meillä on myös esteettömiä liikuntapaikkoja.

Etsimme keinoja terveytensä kannalta liian vähän liikkuvien aktivoimiseksi. Kehitämme liikunta- ja elintapaneuvontaa niin, että se on laadukasta ja meillä on resursseja sen toteuttamiseen. Taivalkoskelaiset tietävät kuntamme liikuntamahdollisuuksista ja osaavat etsiä niistä lisätietoa. Informaation tarjoamisessa hyödyimme digitaalisia mahdollisuuksia.

Liikuntatoimen suunnitelmakauden tavoitetila on seuraava:

- Taivalkosken liikuntapalveluja tuotetaan laaja-alaisella yhteistyöllä.
- Hyödynnämme työntekijä- / talkoolaispankkia, jonka avulla saamme apua toiminnan toteuttamiseen, erityisesti tapahtumat.
- Työntekijämme viihtyvät työssään ja työhyvinvointi on hyvällä tasolla.
- Taivalkoskelaiset liikkuvat terveytensä kannalta riittävästi ja liikunta tuottaa hyvinvointia sekä iloa.
- Osallistamme Taivalkoskelaisia liikuntapalvelujen suunnittelussa.
- Osaamme hyödyntää rakennetut ja luonnon tarjoamat liikuntamahdollisuudet, joista moni löytyy heti kodin nurkalta.
- Kehitämme Taivalkosken liikuntaolosuhteita.
- Ennakoiva toiminta, prosessien tunnistaminen sekä tarvittavien resurssien arviointi ja kohdentaminen.
- Toimintaympäristön muutoksiin vastaaminen yhteistyöverkostoja kehittämällä ja hankerahoituksia hakemalla.
- Kaikista liikuntapaikoistamme löytyy lyhyt esittelyvideo.
- Kaikki ohjatut harrastusryhmät ja tapahtumat löytyvät yhdestä mobiilisovelluksesta.

Liikuntatoimen tavoitteet ja yksityiskohtaiset toimenpiteet mittareineen on kuvattu tavoitetaulukossa.

1. Yhteistyö: Vahva luottamus, osaaminen ja verkostot

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämislusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Strateginen tavoite: Olemme poikkeuksellisen hyvä, aikaansaava ja lisäarvoa tuottava verkostokumppani			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Olemassa olevien kumppanuuksien vahvistaminen ja verkoston laajentaminen	Sidosryhmä ja kumppaniverkosto analyysi tehty (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi
	Verkostoyhteistyötä tehty (Kyllä 1, Ei 0)		
Taivalkosken liikuntapalveluja tuotetaan laaja-alaisella yhteistyöllä. Vähintään kaksi yhteistyöpalaveria vuodessa.	Pidettyjen palaverien määrä		Liikuntatoimi
Strateginen tavoite: Työn imussa ja työhyvinvoinnissa olemme kuntien parhaimmista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Työtehtävät on mitoitettu henkilöstöresurssien mukaisesti	Mitoitus tehty (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi

Strateginen tavoite: Uudistamme osaamista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Kartoitetaan toimintojen järjestämiseen tarvittava työvoimatarve	Kartoitus tehty (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi
Liikuntatoimen keskeisten prosessien tunnistaminen, arviointi ja kehittäminen	Kehittämistarpeet arvioitu (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi
	Kehittämissuunnitelma ja toimenpiteet tehty (Kyllä 1, Ei 0)		
	Keskeiset prosessit tunnistettu (Kyllä 1, Ei 0)		
Palvelukokonaisuuksien resurssitarpeen määrittely ja toiminnan kehittäminen sen pohjalta	Toimenpiteet määritelty (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi
	Resurssitarpeet määritelty (Kyllä 1, Ei 0)		

2. Ihmiset: Kokonaisvaltainen hyvinvointi

Tavoitetila 2027: Taivalkoski on paikka, jossa on helppo elää ja arki on sujuvaa. Ilmapiiri kutsuu kaikenikäiset osallisuuteen. Kynnyksettömät ja monipuoliset osallistumisen keinot ja kanavat. Kulttuuri, aktiiviset yhdistykset ja vapaa kansalaistoiminta ovat voimavaramme. Yhdessä tekeminen hyvinvointialueen kanssa tuo vaikuttavaa hyvinvointia.

Strateginen tavoite: Meillä on työtä tarjolla ja houkuttelevia tapahtumia ympäri vuoden			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Liikuntamahdollisuuksien esittely ohjattujen tapahtumien kautta	Toteutuneet esittelytapahtumat (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi
Strateginen tavoite: Taivalkoskelaiset liikkuvat enemmän ja voivat paremmin			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Liikuntamahdollisuuksien esiintuonti	Markkinointia tehostettu (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi
Löytää keinoja terveysliikunnan lisäämiseksi	Toteutunut (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi
Putaanmutkan liikunnallisten toimintojen kehittäminen yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa	Toteutunut (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi, Tekninen toimi
Vuosittaiset liikuntakyselyt	Kysely tehty (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi

4. Talous: Elinvoimaa rakentava talous

Tavoitetila 2027: Yritystoiminta ja kestävä luonnonvarojen käyttö luovat vahvan perustan Taivalkosken taloudelle. Työllisyydenhoito on kytketty elinvoiman kehittämiseen ja toisen asteen koulutukseen. Talouden resurssit kohdentuvat vaikuttavasti. Edunvalvonnasta siirrytään eduntekemiseen ja tulonmuodostuksen vahvistamiseen. Hankerahoitukset hyödynnetään viisaasti.

Strateginen tavoite: Ulkopuolisen hankerahoituksen määrä kasvaa selvästi			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Hankehakujen seuraaminen ja rahoitusten hakeminen	Haetut hankkeet (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi

5. Teknologia: Reilu ja rohkeasti hyödyntävä

Tavoitetilä 2027: Taivalkoski kumooa pitkien välimatkojen haasteet erinomaisilla tietoliikenneyhteyksillä. Tänne sijoittuu kasvuhakuisia palveluyrityksiä. Taivalkoski hyödyntää tekoälyä ja tarjoaa eri-ikäisille asukkaalleen mahdollisuuden vahvistua moniosaajiksi. Innovatiiviset, digitaaliset palvelut tuovat hyvinvoinnin lähelle, nopeuttavat ja helpottavat palvelujen saantia ajasta ja paikasta riippumatta.

Strateginen tavoite: Digitaalisuus ulottuu kaikkiin palveluihimme			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
HOP IN sovelluksen käytön laajentaminen	Sovelluksen käyttöä laajennettu (Kyllä 1, Ei 0)		Liikuntatoimi
Liikuntapaikkojen esittelyvideot, kuvausten jatkaminen	Esittelyvideoiden määrä kpl		Liikuntatoimi

Nuorisopalvelut

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	41 241	87 000	0	87 000	65 300	30 000	30 000	-24,9 %
TOIMINTAKULUT	-142 364	-290 088	0	-290 088	-272 069	-220 133	-221 970	-6,2 %
TOIMINTAKATE	-101 123	-203 088	0	-203 088	-206 769	-190 133	-191 970	1,8 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toiminnan tavoite ja tarkoitus

Nuorisotoimen tavoite on, että meillä on modernit ja mukautettavat nuorisotilat monitoimitalon tiloissa, jossa on toimivat ja nykyaikaiset laitteet. Luonto on kiinteä osa työtämme ja toimintaympäristöämme. Nuorisotyötä tehdään monipuolisesti yhteistyössä eri sidosryhmien kanssa. Toiminnassa on mukana iloisia ja hyvinvoivia lapsia ja nuoria, jotka itse ovat mukana kehittämässä palveluja ja osallistuvat aktiivisesti toimintaan. Meille halutaan töihin ja toimintaan osallistumiseen jonotetaan. Olemme edistämässä ja tukemassa taivalkoskelaisten lasten ja nuorten kasvua, osallisuutta, hyvinvointia ja toimintakykyä. Omien palveluiden ja toimintojen avulla taataan kaikille riittävän hyvä ja turvallinen lapsuus ja nuoruus.

Toimintaympäristön muutokset ja kehittämiskohteet

Taivalkoskella on 15–18-vuotiaita noin 400 henkilöä ja määrä tulee vähenemään tulevana vuosina. Vaikka nuoria on vähemmän, on nuorten ongelmat moninaisia ja usein ongelmat kasautuvat samoille nuorille. Nuorten mielen-terveysongelmat ovat yleisiä ja kun elämä on monin tavoin solmussa, nuoren voimaantumisen ja oman polun löytäminen vie enemmän aikaa ja nuorten tukemiseen tarvitaan tiiviitä ja yksilöityjä toimintatapoja ja -malleja.

Nuorten vapaa-aika on siirtynyt vauhdilla digitaaliseen maailmaan, jolloin nuorisotyön on pystyttävä vastaamaan tarpeisiin ja kohdattava nuoria siellä missä he ovat. Tähän tarvitaan asianmukaiset laitteet ja työntekijöiden ammatillista osaamista sekä asiantuntijuutta toiminnan käynnistämiseen. Nuorten kohtaaminen verkossa tai kasvokain tulee nähdä yhtä arvokkaana.

Vuonna 2023 Harrastamisen Suomen malli lisättiin nuorisolakiin. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle mieluisa ja maksuton harrastus koulupäivän yhteydessä. Tämä on tullut uutena toimintana nuorisotyön kenttään ja vaatii vielä kehittämistä.

Nuorten ADHD-diagnoosit ovat merkittävästi lisääntyneet Suomessa ja Nepsy (neuropsykiatriset) häiriöt ja oirehdinta ovat näkyneet enemmän myös nuorisotyössä ja erilaisissa nuorten kohtaamisissa.

Hallituksen sosiaaliturvaleikkausten vaikutukset osuvat voimakkaasti nuoriin. Hallituksen säästötoimet, hintojen

nousu ja vähävaraisuus vaikuttavat voimakkaasti myös lapsiperheisiin ja heidän mahdollisuuksiinsa tukea lapsia ja nuoria. Nuorisotyössä on tullut esille, ettei nuoret voi aina osallistua toisten nuorten kanssa tapahtumiin tai yhteisiin tapaamisiin useimmiten siitä syystä, että heillä ei ole rahaa.

Työllisyydenhoito siirtyi kuntien vastuulle vuoden 2025 alusta. Tällä on vaikutusta myös nuorisotyöhön ja vaatii edelleen toimintojen ja yhteistyön suunnittelua ja uudistamista yhteistyössä.

Nuorisotyöntekijöiden työnkuvat ovat hajanaiset ja sirpaloituneet useisiin tehtäväalueisiin ja prosentteihin. Nuorisotyön kokonaisuuden kehittämistä ja työjärjestelyjen uudistamista jatketaan. Kehittämisessä huomioidaan ja varmistetaan työntekijöiden osaaminen ja resurssit suhteessa palveluihin, vastuisiin, työnkuviin ja työtehtäviin.

Toiminnan kuvaus

Nuorisotyötä halutaan ajanmukaistaa, uudistaa ja kehittää mm. työntekijöiden työnkuvien järkevöittämisellä sekä tarvittavien resurssien varmistamisella sekä työntekijöiden kouluttamisella. Ajankohtaisia koulutusaiheita yleisesti ovat mielenterveyden tukeminen, neuropsykiatriset ongelmat ja digitaalisuus nuorisotyössä. Nuorisotyötä järjestetään tarjoamalla nuorille erilaista toimintaa, johon osallistuminen on vapaaehtoista ja jossa nuorten on turvallista olla ja kohdata muita nuoria sekä turvallisia aikuisia.

Nuorisotyössä tuetaan nuoria osaksi erilaisia yhteisöjä. Erityisesti pyritään vahvistamaan nuorten suhteita itselleen läheisiin ihmisiin, palveluihin, yhteisöihin ja maailmaan. Nuorisotyö on suhteita rakentavaa pedagogiikkaa, jossa pyritään vahvistamaan nuoren toimijuutta heille itselleen tärkeissä yhteisöissä sekä tuetaan nuoria osallistumaan yhteiskunnan ja lähiyhteisön toimintaan.

Vuoden 2026 aikana jatketaan koulunuorisotyötä ja sen kehittämistä, ja selvitetään digitaalisen nuorisotyön menetelmiä ja mahdollisuuksia Taivalkoskella. Yhteistyötä vahvistetaan eri toimijoiden kesken ja erityisesti keskitytään oppilaitosyhteistyön sekä työllisyyspalvelujen ja nuorisotyön välisen yhteistyön kehittämiseen.

Tavoitteet ja toimenpiteet

Nuorisotyön suunnitelmakauden tavoitetila on seuraava:

- Nuorten hyvinvointia tukeva yhteistyö eri toimijoiden kesken toimii hyvin ja se on tiivistä.
- Nuorten mielenterveys on parantunut, he ovat fyysisesti aktiivisia ja heillä on terveelliset elämäntavat.
- Ennakoiva toiminta, prosessien tunnistaminen sekä tarvittavien resurssien arviointi ja kohdentaminen. Erityisesti Nuorisopalveluiden organisoituminen ja resurssien jakautuminen TE-muutoksen jälkeen.
- Digitaalinen nuorisotyö on luonteva osa nuorisotyön toimintamuotoja.

Nuorisotyön tavoitteiden toteuttamisen lähtökohtia ovat yhteisvastuu, kulttuurien moninaisuus ja kansainvälisyys, kestävä kehitys, terveet elämäntavat sekä ympäristön ja elämän kunnioittaminen ja monialainen yhteistyö.

Osallisuuden ja vaikutusmahdollisuuksien edistäminen

Nuorisovaltuuston toimintaa kehitetään ja lisätään yhteistyötä koulujen oppilas- ja opiskelijakuntien kesken. Nuorisotilojen omaa Nuokkaritiimiä (nuorisotilakävijöiden oma vaikuttamisen ryhmä) kehitetään yhdessä nuorten kanssa.

Nuorten työpajalla mahdollistetaan nuorten osallistuminen päivien sisältöjen suunnitteluun sekä toiminnan kehittämiseen.

Lasten ja nuorten palveluverkostossa kootaan tietoa nuorten tilanteesta ja esiin tulleista ilmiöistä. Ja näitä tietoja viedään eteenpäin tiedoksi mm. hyvinvoinnin edistämistyöhön ja kunnan yksiköihin.

Kasvun, itsenäistymisen ja yhteisöllisyyden tukeminen

Nuorille järjestetään mahdollisuuksia kokoontua yhdessä eri teemojen ja toimintojen ympärille. Heidän omien toiveiden mukaan järjestetään esimerkiksi peli- ja elokuvailtoja sekä muuta yhteistä toimintaa huomioiden eri ikäisten nuorten tarpeet. Nuorisotyöntekijät ohjaavat, neuvovat ja kannustavat nuoria heidän sosiaalisissa suhteissaan ja omalta osaltaan kasvattavat lapsia ja nuoria, tarjoamalla heille turvallisia kohtaamisia aikuisen sekä muiden nuorten kanssa.

Yhteistyössä seurakunnan kanssa järjestetään nuorille retkiä ja toiminnallisia nuorisotilailtoja.

Harrastamisen ja toiminnan tukeminen

Nuorisotoimi hakee rahoitusta Harrastamisen Suomen mallin kerhojen organisointiin, koordinointiin sekä toteuttamiseen.

Toiminta-avustuksia jaetaan yhdistyksille anomuksesta nuorille järjestettävään toimintaan määrärahojen puitteissa.

Yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen

Työntekijöitä koulutetaan edistämään yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa. Toiminnassa huolehditaan siitä, että toimintaa toteutetaan huomioiden turvallisen tilan periaatteet.

Nuorten osallistamista lisätään systemaattisesti toimintaa kehittämällä siihen suuntaan, että nuoret ovat myös itse edistämässä tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta.

Kasvu- ja elinolojen parantaminen

- Monialainen yhteistyö aktiivisesti eri työryhmissä.
- Neuvonta- ja tukipalveluiden tarjoaminen nuorille.
- Tutkimustiedon hyödyntäminen toiminnan suunnittelussa ja kehittämisessä.
- Ilmiöiden seuraaminen ja tarvittavien muutosten tekeminen toimintaan.

Nuorisotyön tavoitteet ja toimenpiteet mittareineen on kuvattu tavoitetaulukossa.

1. Yhteistyö: Vahva luottamus, osaaminen ja verkostot

Tavoitetilä 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämälusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Strateginen tavoite: Olemme poikkeuksellisen hyvä, aikaansaava ja lisäarvoa tuottava verkostokumppani			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Yhteistyöverkostojen määrittelemistä jatketaan ja rooleja selvennetään.	(Kyllä 1, Ei 0)		Nuorisotoimi
Strateginen tavoite: Työn imussa ja työhyvinvoinnissa olemme kuntien parhaimmistoa			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Työnkuvien laatimista resurssien mukaisiksi jatketaan.	(Kyllä 1, Ei 0)		Nuorisotoimi
Strateginen tavoite: Uudistamme osaamista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Nuorisopalveluiden organisoituminen ja resurssien jakautuminen muutosten jälkeen	Suunnitelma (Kyllä 1, Ei 0)		Nuorisotoimi

	Toteutus (Kyllä 1, Ei 0)		
--	--------------------------	--	--

2. Ihmiset: Kokonaisvaltainen hyvinvointi

Tavoitetila 2027: Taivalkoski on paikka, jossa on helppo elää ja arki on sujuvaa. Ilmapiiri kutsuu kaikenikäiset osallisuuteen. Kynnyksettömät ja monipuoliset osallistumisen keinot ja kanavat. Kulttuuri, aktiiviset yhdistykset ja vapaa kansalaistointiminta ovat voimavaramme. Yhdessä tekeminen hyvinvointialueen kanssa tuo vaikuttavaa hyvinvointia.

Strateginen tavoite: Tarjoamme monipuolisesti kohtaamispaikkoja			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Laaditaan ja noudatetaan turvallisen tilan sääntöjä	(Kyllä 1, Ei 0)		Nuorisotoimi

5. Teknologia: Reilu ja rohkeasti hyödyntävä

Tavoitetila 2027: Taivalkoski kumooa pitkien välimatkojen haasteet erinomaisilla tietoliikenneyhteyksillä. Tänne sijoittuu kasvuhakuisia palveluyrityksiä. Taivalkoski hyödyntää tekoälyä ja tarjoaa eri-ikäisille asukkaalleen mahdollisuuden vahvistua moniosaajiksi. Innovatiiviset, digitaaliset palvelut tuovat hyvinvoinnin lähelle, nopeuttavat ja helpottavat palvelujen saantia ajasta ja paikasta riippumatta.

Strateginen tavoite: Digitaitojen nosto kaikenikäisille			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Digitaalisiin mahdollisuuksiin tutustuminen nuorisotyössä	(Kyllä 1, Ei 0)		Nuorisotoimi

Varhaiskasvatus

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTA- TUOTOT	17 972	60	0	60	0	0	0	-100,0 %
TOIMINTA- KULUT	-1 791 271	-2 022 257	0	-2 022 257	-1 983 433	-2 016 915	-2 033 193	-1,9 %
TOIMINTA- KATE	-1 773 299	-2 022 197	0	-2 022 197	-1 983 433	-2 016 915	-2 033 193	-1,9 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toiminnan tavoite ja tarkoitus

Varhaiskasvatuksen tavoite on olla yhden katon alla toimiva fyysisesti, psyykkisesti ja sosiaalisesti terveellinen ja turvallinen ympäristö lasten kasvaa, kehittyä ja oppia, sekä aikuiselle turvallinen ympäristö työskennellä ja kehittää osaamistaan. Varhaiskasvatus on oppiva organisaatio, joka muovautuu vuoropuhelussa sidosryhmien kanssa. Ilmapiiri on positiivinen. Olemme syy perheille muuttaa paikkakunnalle ja pysyä täällä. Varhaiskasvatuksen tehtävä on tasa-arvoistaa lapsen kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja hyvinvointia yhteistyössä kotien kanssa. Lasten kasvatus, ohjaus ja oppimisvalmiuksien herätteleminen elinikäisiksi oppijoiksi. Olemme olemassa lapsia ja perheitä varten. Mahdollistamme huoltajien työssä käymisen sekä tuemme huoltajia kasvatustyössä vanhemmuuden taitoja vahvistaen.

Toimintaympäristön muutokset ja kehittämiskohteet

Valtakunnallisina muutoksina ovat varhaiskasvatuslain muutokset henkilöstön osalta vuoteen 2030, väestöraken-

teen muutos ja koulutuksen eriytyminen. Nykyisen hallituksen tekemät mietinnöt velvoittavien asiakirjojen poistamisesta; paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman sekä tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelman poistaminen tarkoituksenaan helpottaa varhaiskasvatuksen työmäärää. Näiden lisäksi varhaiskasvatuksen pedagogiikkapainotteisuus on entistä vahvempaa. Tavoitteena on jatkossakin tehdä paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma, jotta paikalliset erityisyydet sekä toimintamallit saadaan näkyviin suunnittelussa ja toiminnoissa. Uusi valtakunnallinen Varhaiskasvatuksen suunnitelman perusteet tulee voimaan tammikuussa 2026 ja se otetaan sellaisenaan käyttöön, kunnes on mahdollista sen pohjalta valmistella uusi paikallinen Taivalkosken varhaiskasvatussuunnitelma. Kevään 2026 aikana on uuteen varhaiskasvatussuunnitelmaan liittyen valtakunnallisia infowebinaareja ja saatavilla erilaista oheismateriaalia.

Paikallisesti suurimpana muutoksena on varhaiskasvatuksen organisaatiomuutos, jossa siirrytään ryhmäperhepäivähoidosta päiväkotimalliin. Organisaatiomuutoksen lisäksi on rakenteilla uusi päiväkotirakennus, jossa päiväkotimuotoinen toiminta aloitetaan elokuussa 2026.

Varhaiskasvatuksen organisoitumisen muuttuessa varhaiskasvatuksen hallinnon rakenne uudistetaan. Uutena tehtävänä tulee olemaan varhaiskasvatuksen johtaja, jolle valmistellaan työnkuva ja tehtävä pyritään täyttämään hyvissä ajoin ennen päiväkotimuotoiseen toimintaan siirtymistä. Myös nykyisen päivähoidon ohjaajan ja vastuuvarhaiskasvatuksen opettajan nimikkeet ja työnkuvat päivitetään ajantasaisiksi ja rakennetaan vahva, jatkossa tarvittaessa muuntuva hallinto varhaiskasvatukselle. Tämän lisäksi varhaiskasvatuksen henkilöstön rakenne uudistuu päiväkodin osalta ja työnkuvat päiväkodissa oleville varhaiskasvatuksen opettajalle, sosionomille ja lastenhoitajalle joko päivitetään tai tehdään uudet. Ryhmäperhepäiväkotien lastenhoitajan ja ryhmäperhepäivähoitajan työnkuvat päivitetään myös ajantasaisiksi. Samalla kartoitetaan tarve koulutuksen osalta, jotta pedagogista osaamista saadaan parannettua ja huomioitua myös yli 3-vuotiaiden lasten ryhmien suhdeluvun muutos (nyt 4:1, tuossa 7:1). Päiväkotiryhmien vuorosunnitteluun ja sijaisjärjestelyihin mietittävä hallinnon työnkuvia uudistettaessa toimivat ratkaisut ja varajärjestelyt.

Päiväkodissa tulee olemaan enintään seitsemän ryhmää: kolme alle kolmivuotiaiden ryhmää, joista yksi on vuororyhmä ja neljä yli kolmevuotiaiden ryhmää, joista yksi on vuororyhmä. Ryhmätilat ovat muunneltavissa, mikäli lapsiryhmien ikäjakauma ei tällaisenaan toteutuisi, kuitenkin niin, että lapsia on enintään 120. Lasten määrän ennustettavuus haasteellista kunnan syntyvyyden laskun ja muuttoliikenteen vuoksi ja päiväkodin ryhmätilojen muunneltavuus on erittäin tarpeellista.

Pienten eli alle kolmivuotiaiden ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja, sosionomi ja lastenhoitaja. Lapsimäärä pienten ryhmässä on 12 eli niissä suhdeluku pysyy samana kuin ryhmiksissä. Yli kolmevuotiaiden eli isojen ryhmässä työskentelee varhaiskasvatuksen opettaja, sosionomi ja lastenhoitaja. Lapsimäärä isojen ryhmässä on enintään 21. Vuororyhmissä työskentelee edellä mainittujen työntekijöiden lisäksi vielä yksi lastenhoitaja. Vuoteen 2030 asti voi sosionomin tilalla työskennellä lastenhoitaja ja olemmekin aluksi suunnitelleet täytettäväksi kaksi sosionomin paikkaa, jolloin viidessä ryhmässä sosionomin tilalla työskentelee lastenhoitaja. Sosionomeja lisätään vähitellen siten, että viimeistään vuonna 2030 jokaisessa ryhmässä työskentelee sosionomi. Huttun ryhmis jatkaa edelleen ryhmismuotoisena, mutta saa entistä vahvemman pedagogisen ohjauksen.

Päiväkotimuutosta varten on tehtävä myös suunnitelma digitaitojen ja digitaalisten toimintaympäristöjen kehittämiselle sekä selvitettävä sopiva tietojärjestelmä, joka on tarkoituksenmukainen sekä hallinnon käyttöön että pedagogiseen toimintaan. Työhyvinvointia ajatellen lisätään ennakoitua ja tiedottamista sekä avoimuutta tulevaisuuden tapahtumista.

Kaiken muutoksen keskellä varhaiskasvatuksen hyvin tärkeänä tehtävänä on luoda pohja lasten terveyttä ja hyvinvointia arvostavalle sekä fyysistä aktiivisuutta edistävälle elämäntavalle yhdessä huoltajien kanssa. Liikuntaan kannustaminen ja ohjaaminen on olennainen osa varhaiskasvatusta. Riittävän fyysisen aktiivisuuden avulla tuetaan lapsen kehitystä ja kasvua. Varhaiskasvatuksessa tapahtuvan liikkumisen lisäksi tärkeänä tehtävänä on innostaa lapsia ja perheitä liikkumaan myös vapaa-ajalla. Varhaiskasvatuksessa edistetään lasten luontosuhteen muo-

dostumista, lasten kanssa retkeillään säännöllisesti ja luonto on muutenkin luonteva osa toimintaa. Tulevan päiväkodin pihasuunnittelu tukee luonnon tärkeää merkitystä varhaiskasvatuksen toiminnassa, sillä yhdeksi ulkoilualueeksi on tulossa metsäpiha, jossa on myös oma laavupaikka. Oma pieni liikuntasali helpottaa myös liikunnan lisäämistä, sillä siellä on mahdollista liikkua päivittäin ilman aikaa vieviä siirtymiä.

Sivistystoimen eri toimijoiden välillä on entistä tiiviimpää yhteistyötä. Liikuntatoimen tekemän liikunnan vuosikelloon liittyvät liikuntakasvatuksen asiat. Näiden lisäksi varhaiskasvatuksen ryhmät saavat kuukausittain sähköpostilla yhdessä lasten kanssa tehtäviä liikunnallisia tehtäviä ja eri vuoden aikoihin liittyvää liikunnallista toimintaa. Nuorisotoimi on omalta osaltaan mukana varhaiskasvatuksen toiminnassa järjestämällä erilaisia pieniä tapahtumia. Kirjasto järjestää kaikille ryhmille satutunteja ja edistää monilukutaitoa. Naperoviikoilla on myös kirjaston järjestämää toimintaa. Kansalaisopiston kautta on mahdollista henkilöstön kouluttaminen. Ensiapukurssit ym. vastaavat lisäkoulutukset on mahdollista järjestää yhteistyössä. Kulttuuripalvelut järjestävät yhteistyössä varhaiskasvatuksen kanssa kulttuurikasvatussuunnitelman mukaisia toimintoja. Taivalkosken kulttuuriset oppimisympäristöt ovat paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman mukainen, tärkeä oppimisympäristö.

Peruskoulun ja varhaiskasvatuksen yhteistyö pitää sisällään mm. kehittämistyötä nivelvaiheiden sekä esikoulun täydentävän varhaiskasvatuksen osalta. Teknisen toimen kanssa tehtävä yhteistyö päiväkodin rakentamiseen liittyen. Kunnan hallinnon kanssa tehtävä yhteistyö ICT-asiantuntijan kanssa digitaalisten laitteiden ja toimintaympäristöjen osalta. Pohteen kanssa tehtävä yhteistyö on laaja-alaista lapsen kasvuun ja kehityksen tukemiseen liittyvää. Aiemmin ollut Lape-yhteistyö on muuttumassa perhekeskus yhteistyöksi, jota ollaan kehittämässä koko Pohteen alueella. Tavoitteena on olla mukana säännönmukaisissa paikallistason tapaamisissa niiden käynnistyessä. Loisto-Tindra verkosto, opetushallituksen koordinoima varhaiskasvatuksen kehittämisverkosto, joka toimii alueellisella tasolla. Taivalkosken varhaiskasvatus on ollut mukana vuodesta 2017 alkaen Loisto-Tindra verkostossa.

Henkilöstön hyvinvointia kehitetään kuntaan laaditun työkyvyn hallinnan, seurannan ja varhaisen tuen mallin mukaisesti. Esihenkilö käy vastavuoroista vuoropuhelua henkilöstön kanssa koko varhaiskasvatusta sekä varhaiskasvatuksen yksiköitä koskevista asioista ja yksittäisen työntekijän kanssa. Uudet työntekijät perehdytetään perehdytystä varten laaditun lomakkeen mukaisesti. Perehdytys on jaettu esihenkilön perehdytettäviin asioihin sekä yksiköissä perehdytettäviin asioihin. Kehityskeskusteluissa nostetaan esiin henkilöstön koulutustarpeita ja tarpeita.

Koulutustarpeisiin liittyen on varhaiskasvatuksen henkilöstölle jo aloitettu muutosvalmennus, jonka tarkoituksena on paitsi valmentaa työntekijöitä tulevaan muutokseen, myös osallistaa heitä uuden päiväkodin toiminnan suunnitteluun ja valmistelutyöhön. Valmennuksella on todella suuri merkitys rakennemuutoksessa myös työhyvinvoinnin näkökulmasta. Muutosvalmennuksessa on sekä yhteistapaamisia että henkilökohtaisia ohjauskeskusteluita, joissa nousseiden asioiden pohjalta suunnitellaan yhteispalavereiden sisältöjä. Muutosvalmennus toteutetaan yhteistyössä Sanna Virtanen/Happia Oy kanssa. Valmennuksen suunnittelussa ja toteutuksessa ovat tiivisti mukana sivistystoimenjohtaja sekä vastaava varhaiskasvatuksen opettaja.

Uuteen päiväkotirakennukseen muutettaessa tehdään koko henkilöstön kanssa katselmus, jossa käydään läpi tilojen turvallisuusasiat. Varsinainen turvallisuuskoulutus, joka räätälöidään varhaiskasvatuksen henkilöstölle uusiin tiloihin, järjestetään syksyllä päiväkotimuotoisen toiminnan alkaessa koko henkilökunnalle

Tavoitteet ja toimenpiteet

Varhaiskasvatuksen suunnitelmakauden tavoitetila on seuraava:

- Yhteistyö Pohteen kanssa on sujuvaa ja tarkoituksenmukaista.
- Varhaiskasvatuksen työntekijät viihtyvät hyvin ja jaksavat työssään.
- Varhaiskasvatuksessa olevat lapset kokevat liikunnan iloa.
- Päiväkotirakennus on valmiina ja päiväkotimuotoinen toiminta on alkanut.

- Päiväkotimuotoiseen toimintaan valmistautuminen ja siirtyminen.
- Varhaiskasvatuksen digisuunnitelma on käytössä.

Varhaiskasvatuksen tavoitteet ja yksityiskohtaiset toimenpiteet mittareineen on kuvattu tavoitetaulukossa.

1. Yhteistyö: Vahva luottamus, osaaminen ja verkostot

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämälusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Strateginen tavoite: Olemme poikkeuksellisen hyvä, aikaansaava ja lisäarvoa tuottava verkostokumppani			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Perhekeskus -malliin osallistuminen varhaiskasvatuksen roolissa	Palaverit paikallisella tasolla (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus
Strateginen tavoite: Uudistamme osaamista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Henkilöstön koulutuksen ja muutosvalmennuksen toteutus	Talousarviossa huomioitu (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus
	Koulutusten lkm.		
Henkilöstön koulutustarpeen kartoitus	Kysely ja kehityskeskustelut (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus
Henkilöstöresurssoinnin uudistaminen siirryttäessä päiväkotimalliin	Riittävästi koulutettua henkilöstöä päiväkodissa (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus
	Riittävästi koulutettua henkilöstöä ryhmäperhepäiväkodissa (Kyllä 1, Ei 0)		
Resurssin suunnittelu: henkilömäärä ja osaaminen	Talousarviossa huomioitu asianmukainen ja riittävä henkilöstö päiväkotiin 1.8.2026 alkaen (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus
Sijaisjärjestelyiden kehittäminen	Lain vaatima määrä henkilöstöä päiväkodissa (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus
	Lain vaatima määrä henkilöstöä ryhmäperhepäivähoidossa (Kyllä 1, Ei 0)		
Varhaisen tuen polun toimintamalli	Yhteinen toimintamalli (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus
Verkostopalaverit	Oikeat henkilöt paikalla (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus

2. Ihmiset: Kokonaisvaltainen hyvinvointi

Tavoitetila 2027: Taivalkoski on paikka, jossa on helppo elää ja arki on sujuvaa. Ilmapiiri kutsuu kaikenikäiset osallisuuteen. Kynnyksettömät ja monipuoliset osallistumisen keinot ja kanavat. Kulttuuri, aktiiviset yhdistykset ja vapaa kansalaistoiminta ovat voimavaramme. Yhdessä tekeminen hyvinvointialueen kanssa tuo vaikuttavaa hyvinvointia.

Strateginen tavoite: Taivalkoskelaiset liikkuvat enemmän ja voivat paremmin			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Liikuntaan kannustetaan eri vuodenaikoina sekä luodaan mahdollisuuksia liikkua omaehtoisesti sisällä ja ulkona	Säännölliset liikuntasalivuorot ja liikunnan vuosikellon noudattaminen (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus, Liikuntatoimi

3. Asuminen: Laadukas ja turvallinen arki

Tavoitetila 2027: Taivalkoski tarjoaa nopeasti unelmia toteuttavia, viihtyisiä koteja ja tontteja luonnon keskeltä sekä turvallisen ja laadukkaan kasvu- ja asuinympäristön kaikenikäisille. Luonto alkaa meiltä kotiovelta.

Strateginen tavoite: Varhaiskasvatuksessa on erinomaiset tilat ja ympäristöt			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Henkilökuntaa, lapsia ja vanhempia osallistava toiminnan suunnittelu	Tapaamiset, tiedonkeruu (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus
Lelujen ja leikkivälineiden kartoitus yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelman mukaisesti	Talousarviossa huomioitu (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus
Uuden päiväkodin suunnittelutyön edistäminen yhteistyössä teknisen toimen kanssa	Säännölliset kokoontumiset, työmaapalaverit (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus, Tekninen toimi
	Sisustusarkkitehdin kanssa tehtävä yhteistyö (Kyllä 1, Ei 0)		

5. Teknologia: Reilu ja rohkeasti hyödyntävä

Tavoitetila 2027: Taivalkoski kumoo pitkien välimatkojen haasteet erinomaisilla tietoliikenneyhteyksillä. Tänne sijoittuu kasvuhakuisia palveluyrityksiä. Taivalkoski hyödyntää tekoälyä ja tarjoaa eri-ikäisille asukkailleen mahdollisuuden vahvistua moniosaajiksi. Innovatiiviset, digitaaliset palvelut tuovat hyvinvoinnin lähelle, nopeuttavat ja helpottavat palvelujen saantia ajasta ja paikasta riippumatta.

Strateginen tavoite: Digitaalisuus ulottuu kaikkiin palveluihimme			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Varhaiskasvatuksen digisuunnitelman laatiminen	Suunnitelma valmis (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus
Varhaiskasvatuksen digitaalisiin ratkaisuihin tutustuminen (pedagoginen hyödyntäminen, muussa toiminnassa hyödyntäminen)	Uuden toiminnanohjausjärjestelmän käyttöönotto		Varhaiskasvatus
Strateginen tavoite: Digitaalojen nosto kaikenikäisille			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Työntekijöiden digitaalojen kartoitus	Päiväkodin henkilöstön digitaalojen kartoitus (Kyllä 1, Ei 0)		Varhaiskasvatus

4.7 Tekninen lautakunta

Talous

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTA- TUOTOT	5 062 126	4 816 320	0	4 816 320	2 677 510	2 677 510	2 677 510	-44,4 %
TOIMINTA- KULUT	-6 072 647	-6 542 691	0	-6 542 691	-5 436 921	-5 460 167	-5 471 469	-16,9 %
TOIMINTA- KATE	-964 716	-1 726 371	0	-1 726 371	-2 759 411	-2 782 657	-2 793 959	59,8 %

Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Teknisen toimen tehtävänä on järjestää laadukkaat yhdyskuntatekniset palvelut sekä ylläpitää kunnan kiinteistöt ja toimitilat taloudellisesti ja tarkoituksenmukaisesti sekä edistää hyvää rakennustapaa ja terveellisen, turvallisen ja viihtyisän elinympäristön toteuttamista.

Lautakunnan alaista toimintaa:

- kunnan kiinteistöjen ylläpito
- kunnan maa- ja metsätilojen hoito
- toimitilapalvelut: kiinteistöhoito ja kunnossapito sekä toiminnan kehittäminen (huomioidaan konserni-kiinteistöt)
- kunnan omistamien toimitilojen vuokrauksen, hyvinvointialueelle ja inhouse-yhtiölle sekä yrityksille ja yhteisöille
- kiinteistöpalvelun tuottaminen kunnan omistamalle yhtiölle palvelusopimuksin
- kaukolämpölaitostoiminta: kunnan jakeluverkosto ja varalämpökeskus sekä yhteistyö Taivalkosken Voima Oy:n kanssa
- taajaman vesi- ja viemärlaitostoiminta ja kunnan alueen vesihuollon kehittäminen - jätehuollon järjestäminen ja kehittäminen
- kaavateiden hoito ja yksityistieasioiden koordinointi ja opastus (yksityistiet hoitosopimuksin) - kunnan asuntoviranomaisasiat
- puistojen, yleisten alueiden ja ympäristön hoito
- maankäytön suunnittelu/kaavoituksen valmistelut
- liikuntapaikat ja reitistö
- väestönsuojelun osatehtävät (valmiussuunnittelu/varautuminen häiriö- ja poikkeusolosuhteisiin)
- kunnan investointitoiminnan koordinointi ja toteutus siltä osin, kun investoinnit kuuluvat toimialan toimivaltaan
- konsernitehtävät: toimintasektorinsa osalta konsernin osatehtävissä ja osassa hallintoja
- mukanaolo toimialaan liittyvissä elinkeinoelämän ja muiden sidosryhmien kehittämistehtävissä ja yhteistyöhankkeissa

Lautakunta toimii myös rakennusvalvontaviranomaisena: (Rakennusvalvontaviranomainen hoitaa eri laeissa kunnalle tai sen toimielimille määrätty rakennusvalvontaan liittyvät tehtävät ja tuottaa kuntalaisille rakennus- ja maankäyttö-lainsäädännön vaatimat palvelut)

- valvoo yleisen edun kannalta rakennustoimintaa sekä osaltaan huolehtii, että rakentamisessa noudatetaan, mitä laissa tai sen nojalla säädetään ja määrätään,
- huolehtii kunnassa tarvittavasta rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta, toteutetaan osittain ostopalveluna Pudasjärven kaupungilta (lupapäätökset ja katselmukset, jotka vaativat rakennustarkastajan pätevyyttä)

- ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu (ml. maa-ainesten ottamistoiminta) toteutetaan ostopalveluna Kuusamon kaupungilta
-

Sosiaali- ja terveystalouden siirtyminen hyvinvointialueelle vuoden 2023 alusta alkaen on vaikuttanut merkittävästi myös teknisen toimialan toimintaan. Hyvinvointialue Pohde on vuokrannut toimitilat Taivalkosken kunnalta. Inhouse-yhtiö PPP-Köökki Oy tuottaa siivouspalvelut Taivalkosken kunnalle sekä Pohteelle. Vuoden 2025 aikana on selvitetty Pohteelle vuokrattujen kiinteistöjen yhtiöittämistä. Vuoden 2026 alusta sosiaali- ja pelastustoiminnan rakennukset siirtyvät kunnan omistamaan kunnan tytäryhtiöön ja kyseinen yhtiö vuokraa tilat edelleen Hyvinvointialue Pohteelle. Tekninen toimiala tulee tuottamaan kiinteistöhoitopalvelut kyseiselle kunnan tytäryhtiölle.

Tekninen toimiala tuottaa merkittävässä määrin kunnan sisäisiä tukipalveluja toisten hallintokuntien käyttöön. Tästä esimerkkinä kiinteistöhoito. Toimitilojen siivous ostetaan inhouse-yhtiö PPP-Köökki Oy:ltä. Toisena selkeänä palvelukokonaisuutena ovat liikelaitostyyppiset palvelut (lämpö, vesi, jätehuolto), joiden kustannukset kokonaisuudessaan katetaan asiakasmaksuin. Kolmantena kokonaisuutena ovat pääosin verorahoituksella tuotetut/ostetut palvelut kuten kaavoitus, tienpito, puistot, yleiset alueet, liikuntapaikat ja reitistöt.

Teknisten palveluiden toimintaympäristön muutoksina ennakoidaan edelleen kunnan väkimäärän hienoista pienemistä. Uusitun kuntastrategian mukaan kunnan yhtenä tavoitteena on kääntää väestömäärä hienoiseen kasvuun tulevina vuosina. Näin ollen on edelleen tärkeää varautua myös mahdollisiin paikkakunnalle muuttaviin asukkaisiin sekä uusiin yrityksiin sekä näiden tarpeisiin.

Viime vuosien maailman poliittinen tilanne on monella tapaa heijastanut myös Suomen taloudelliseen tilanteeseen. Tällä on luonnollisesti vaikutuksia myös kuntatalouteen. Kustannusten nousu on jonkin verran tasaantunut, mutta vaikuttaa edelleen myös teknisen toimen toimintaan.

Kunnan teknistä toimialaa on edelleen tärkeää kehittää kuntalaisia palvelemaan palvelukeskustyyppiseen toimintaan. Kuntasuunnitelmaan kirjatut toimialan painopisteet ja tavoitteet tukevat strategiassa linjattuja konsernin painopistealueita. Toiminnan kehittämiseksi, kustannusten toimintayksikkölähtöisellä kohdentamisella ja seurannalla kyetään ja pystytään palvelutuotanto sopeuttamaan kysyntään ja resursseihin. Tärkeää on myös ennakoita sektorin tulevaisuuteen vaikuttavat asiakkuudet ja niissä tapahtuvat muutokset.

Digitalisaation eteneminen on myös teknisten kuntapalveluiden osalta huomioitu. Henkilön osaamisen jatkuva kehittäminen, vaihtuvuuden ennakointi ja rekrytoinneissa onnistuminen luovat toimintavarmuutta muutoksissa. Toiminnan uudelleen järjestelyitä toteutetaan muun muassa uusien henkilöitä rekrytoitaessa. Myös palvelujen hankintaa ostopalveluina kustannustehokkaasti ja asianmukaisina kokonaisuuksina tullaan tarkastelemaan edelleen. Myös kuntayhteistyötä tullaan jatkamaan. Kunnan lakisääteisten palvelujen varmentaminen tulee olla keskeinen osa toimintaa tiukkenevassa taloustilanteessa.

Muuttuvassa toimintaympäristössä on tärkeää jatkuvasti tarkastella myös kunnan sisäisiä organisaatioita, palveluita ja mahdollisia toimintojen ja palvelujen yhdistämisä. Palvelukeskustyyppisen toiminnan tavoitteena on muun muassa tuottaa asiakkaalle mahdollisimman joustavasti saatavat palvelut ns. yhden luukun periaatteella.

Kunnan investointitarpeet suuntautuvat pääosin rakennetun kunnallistekniikan ja rakennuskannan saneeraus- ja uusinvestointien alueelle. Aiempina vuosina Taivalkosken kunta on omarahoitteisesti hoitanut investointitarpeita. Kunta on ottanut myös merkittävää vastuuta alempiasteisen tieverkon ylläpidon rahoituksesta.

Taivalkosken kunnan toimitilaohjelma on hyväksytty valtuustossa. Toimitilaohjelman tavoitteena on ollut hallita kiinteistöomaisuutta ammattimaisesti ja samalla tuottaa kunnan päätöksentekoa varten vuosittain päivitettävä kiinteistönpidon pitkän tähtäimen suunnitelma.

Tavoitteena on lisäksi selvittää erilaisia hankerahoituksia yleishyödyllisiin sekä elinkeinopoliittisin perustein toteutettuihin hankkeisiin. Näitä selvityksiä tullaan jatkamaan yhteistyössä kunnan eri organisaatioiden ja yhteistyökumppaneiden muun muassa Koillis-Suomen kehitysyhtiö Naturpolis Oy:n kanssa.

Rakennusvalvonnan osalta kuntayhteistyö Pudasjärven kaupungin kanssa on ollut toimivaa. Tavoitteena on edelleen ostaa sopimuksella rakennusvalvonnan viranomaispäätöksenteko ja katselmukset Pudasjärven kaupungin rakennusvalvonnalta. Uusi rakentamislaki astuu voimaan asteittain 1.1.2025 ja 1.1.2026. Rakentamislain tavoitteena on vähentää hallinnollista taakkaa erityisesti pienissä rakentamishankkeissa sekä selkeyttää lakia. Kunnan rooli rakentamisen asiantuntijuudessa, opastamisessa ja neuvonnassa tulee olemaan keskeistä.

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun alueellinen valvontayksikkö tuottaa yhteistyössä Kuusamon kaupungin, Posion ja Taivalkosken kuntien ympäristöterveyden huollon ja ympäristönsuojelun palvelut. Taivalkosken kunnan osalta laskutus kulkee teknisen toimen kautta. Valvontayksikön toimipaikka on Kuusamo.

Liikelaitostyyppisillä toiminnoilla (kaukolämpö- ja vesilaitos) toimintaperiaatteena on kustannusvastaavuus, toimintavarmuus ja kohtuullisen koron tuottaminen omistajan sijoittamalle pääomalle. Tuotteiden hintaan kohdennetaan kaikki kustannusten osatekijät tariffilaskennassa. Lisäksi tariffeissa otetaan huomioon laitosten investointitarpeet, joten laitosten investointiohjelmat katetaan kuluttajamaksuista eivätkä laitokset näin ollen rasita kunnan taloutta. Liikelaitosten osalta yksi suunnittelukauden painopiste on valmiussuunnittelun pitäminen ajan tasalla ja tehokas varautuminen arjen poikkeustilanteisiin. Lisäksi kaukolämmön ja vesilaitoksen kuluttajien mittaukset uusitaan etäluettaviksi muutamana tulevana vuotena.

Kaukolämmön markkina-asema on ollut viime vuosina hyvä. Kunnassa on tehty vuosittain lämpöverkoston saneeraustöitä ja pääosa runkolinjoista ja osa talolinjoista on uudistettu eli niin sanottua ”korjausvelkaa” ei ole merkittävässä määrin. Varautumisen osalta linjaston varrella oleva LK1 (6 MW) on varmistettu 2013 omalla sähkögeneraattorilla ja Taivalkosken Voima Oy on rakentanut vuoden 2017 aikana generaattorilla toimivaa varautumistehoa myös teollisuusalueen päävoimalaan.

Kunnan lämpölaitos tekee tiivistä yhteistyötä yhtiöitetyn lämmöntuotannon (Taivalkosken Voima Oy) kanssa. Yhtiö on kasvanut ja kehittänyt toimintaansa.

Vallitsevan maailmantilanteen takia tulevaisuudessa on entistä tärkeämpää huolehtia kunnan varautumisesta häiriö- ja poikkeusolosuhteissa sekä kriittisen infran (vesi-, lämpö- yms.) ylläpitämisessä. Tässä teknisellä toimialalla on merkittävä osuus koko kunnan varautumisessa.

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Hyvinvoinnin edistäminen

Taivalkosken kunta ylläpitää ja edistää toimia, joilla lisätään kaikenikäisten kuntalaisten hyvinvointia ja sosiaalista osallisuutta sekä terveyttä ja toimintakykyä. Tavoitteena on, että hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen otetaan huomioon kaikissa päätöksissä ja toimissa.

Elinympäristön ja elinvoiman kehittäminen

Yritystoiminnan aloittamisen tukeminen ja tarvittavan infran tarjoaminen. Elinvoimapolitiittisista investoinneista huolehtiminen. Elinvoimaan vaikuttavat tekijät huomioidaan kunnan toiminnassa. Kunnan asuntopoliittinen ohjelma tullaan laatimaan. Esteettömyyden edistämistä tullaan toteuttamaan muun muassa päivittämällä kunnan esteettömyyssuunnitelma.

Talous- ja omistajapolitiikka

Kuntakonsernin talous on tasapainossa ja omaisuutta hallinnoidaan suunnitelmallisesti.

Henkilöstöpolitiikka

Henkilöstön hyvinvoinnista huolehtiminen ja osaamisen varmistaminen.

Palveluiden järjestäminen ja palvelutavoitteet

Palvelut tuotetaan asiakaskeskeisesti kunnan omana työnä, kuntayhteistyöllä tai ostopalveluna. Kunnan palveluiden tuotantomarkkinat avataan kilpailulle siten, että se on läpinäkyvää, ja hyödynnetään yksityistä ja kolmatta sektoria

Kuntalaisten osallistumismahdollisuuksien kehittäminen

Tavoitteena on olla yhteisöllisempi kunta, jossa toisista välitetään. Kunnan hyvinvointiryhmään pyritään jatkossa ottamaan mukaan edustajia myös kuntaorganisaation ulkopuolelta. Toiminnassa kehitetään sähköistä palautejärjestelmää ja nuoret halutaan mukaan vaikuttamaan yhteiskunnallisiin asioihin.

Investoinnit

Laaditaan tarpeelliset työohjelmat ja toteutetaan kunnan investointiohjelman mukaisten hankkeiden suunnittelut urakkakilpailutukset ja toteutukset sekä mahdolliset hankkeisiin liittyvät rahoitusanomukset/-tilitykset.

Teknisten palveluiden hallinto

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	33 609	2 000	0	2 000	0	0	0	-100,0 %
TOIMINTAKULUT	-443 929	-353 862	0	-353 862	-335 400	-341 710	-344 778	-5,2 %
TOIMINTAKATE	-410 320	-351 862	0	-351 862	-335 400	-341 710	-344 778	-4,7 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toimintaa toteutetaan hyvän hallintotavan mukaisesti.

Investointien osalta laaditaan tarpeelliset työohjelmat ja toteutetaan kunnan investointiohjelman mukaisten hankkeiden suunnittelut urakkakilpailutukset ja toteutukset sekä mahdolliset hankkeisiin liittyvät rahoitusanomukset/-tilitykset.

1. Yhteistyö: Vahva luottamus, osaaminen ja verkostot

Tavoitetila 2027: Tulevaisuustaitoinen valtuusto johtaa rohkeasti, näyttää suunnan ja mahdollistaa. Arvostusta ja työn iloa kokeva henkilöstö tekee merkityksellistä työtä luottamuksen ilmapiirissä. Kunta on kehittämislusta, joka yhdistää ja saa verkoston vahvistumaan.

Strateginen tavoite: Työn imussa ja työhyvinvoinnissa olemme kuntien parhaimmista			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Osaava, motivoitunut ja muutوسkykyinen henkilöstö	Työhyvinvointikysely toteutettu	1	Varpu Paa-kinaho-Heik-kinen

Liikenneväylät ja yleiset alue

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTA-TUOTOT	21 004	5 700	0	5 700	5 700	5 700	5 700	0,0 %
TOIMINTA-KULUT	-1 156 625	-1 291 863	0	-1 291 863	-1 148 702	-1 152 227	-1 153 940	-11,1 %
TOIMINTA-KATE	-1 117 933	-1 286 163	0	-1 286 163	-1 143 002	-1 146 527	-1 148 240	-10,9 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Vuosikellon mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen. Liikuntapaikkojen ja reitistöjen osalta liikuntastrategian mukainen toiminta.

2. Ihmiset: Kokonaisvaltainen hyvinvointi

Tavoitetila 2027: Taivalkoski on paikka, jossa on helppo elää ja arki on sujuvaa. Ilmapiiri kutsuu kaikenikäiset osallisuuteen. Kynnyksettömät ja monipuoliset osallistumisen keinot ja kanavat. Kulttuuri, aktiiviset yhdistykset ja vapaa kansalaistoiminta ovat voimavaramme. Yhdessä tekeminen hyvinvointialueen kanssa tuo vaikuttavaa hyvinvointia.

Strateginen tavoite: Taivalkoskelaiset liikkuvat enemmän ja voivat paremmin			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuutaho
Liikkuva ja urheileva Taivalkoski	Yhteistyöpalaverit vuodessa	2	Juha Tasala (Yhdyskunta- tekniikan päällikkö)

Kiinteistöt

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTA-TUOTOT	2 546 275	2 509 720	0	2 509 720	819 610	819 610	819 610	-67,3 %
TOIMINTA-KULUT	-2 294 654	-2 842 693	0	-2 842 693	-1 808 741	-1 815 138	-1 818 247	-36,4 %
TOIMINTA-KATE	279 738	-332 973	0	-332 973	-989 131	-995 528	-998 637	197,1 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toimitilaohjelman toteuttaminen päätöksenteon mukaisesti. Kiinteistöomaisuus on käyttötarkoituksen mukaista.

Taivalkosken uuden päiväkotihankkeen loppuun saattaminen sekä mahdollisen uuden kunnantalon suunnittelun ja rakentamisen aloittaminen.

Toimitilaohjelman mukaisesti tarpeettomista rakennuksista luopuminen.

Osa kunnan rakennuskannasta on vanhentunutta ja tulevana vuosina on varauduttava kasvaviin purkukustannuksiin sekä korjausvelan vähentämiseen.

3. Asuminen: Laadukas ja turvallinen arki

Tavoitetila 2027: Taivalkoski tarjoaa nopeasti unelmia toteuttavia, viihtyisiä koteja ja tontteja luonnon keskeltä sekä turvallisen ja laadukkaan kasvu- ja asuinympäristön kaikenikäisille. Luonto alkaa meiltä kotiovelta.

Strateginen tavoite: Toimitilaohjelma toteutettu			
Sitova tavoite 2026	Strategiassa määritetty mittari	Tavoite	Vastuu-taho
Taivalkosken kunnan toimitilaohjelman mukainen toiminta	Toimitilaohjelmaa toteutetaan (Kyllä 1, Ei 0)	1	Varpu Paa-kinaho-Heikkinen

Muut tekniset palvelut, kaavoitus ja mittaus

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	721 532	545 000	0	545 000	95 000	95 000	95 000	-82,6 %
TOIMINTAKULUT	-58 292	-67 500	0	-67 500	-153 900	-153 900	-153 900	128,0 %
TOIMINTAKATE	663 240	477 500	0	477 500	-58 900	-58 900	-58 900	-112,3 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Kaavat valmistellaan vuorovaikutuksessa niiden kanssa, joiden oloihin tai etuihin ne vaikuttavat. Kunta tiedottaa ajankohtaisista kaavahankkeista internet-sivuillaan, sanomalehdissä ja kaavoituskatsauksissa. Kaavoituksesta tiedottamisella varmistetaan, että osallisilla on mahdollisuus seurata kaavoitusta ja vaikuttaa siihen.

Rakennus ja ympäristöterveys

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTATUOTOT	18 444	20 000	0	20 000	20 000	20 000	20 000	0,0 %
TOIMINTAKULUT	-173 778	-207 629	0	-207 629	-201 939	-202 875	-203 329	-2,7 %
TOIMINTAKATE	-155 334	-187 629	0	-187 629	-181 939	-182 875	-183 329	-3,0 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Rakennusvalvonnan neuvontapalvelut on helposti saatavilla. Rakennuslupahakemukset käsitellään 1–5 viikkoa hakemuksen jättämisestä.

Liikelaitokset

	TP 2024	TA 2025	Muutokset	TA+M 2025	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Muutos TA 2025- 2026
TOIMINTA-TUOTOT	1 721 263	1 733 900	0	1 733 900	1 737 200	1 737 200	1 737 200	0,2 %
TOIMINTA-KULUT	-1 945 368	-1 779 142	0	-1 779 142	-1 788 236	-1 794 315	-1 797 271	0,5 %
TOIMINTA-KATE	-224 105	-45 242	0	-45 242	-51 036	-57 115	-60 071	12,8 %

Toiminnan painopistealueet 2026–2028 ja toiminnalliset tavoitteet vuonna 2026

Toimialan valmiussuunnittelun pitäminen ajan tasalla ja varautuminen arjen poikkeustilanteisiin. Liikelaitostyyppisillä toiminnoilla (kaukolämpö- ja vesihuoltolaitos) toimintaperiaatteena on kustannusvastaavuus, toimintavarmuus ja kohtuullisen koron tuottaminen omistajan sijoittamalle pääomalle.

Julmaharjun varavedenottamon lopullinen käyttöönotto. Etäluettavat vesimittarit ja kaukolämpömittarit otetaan käyttöön kaikissa niissä kohteissa, missä mahdollista.

5 TULOSLASKELMAOSA

5.1 Kunnan tuloslaskelma

TULOSLASKELMA ULKOINEN	TP2024	TA2025	TA2025 + muutokset	TA2026	TS 2027	TS 2028
					1000 eur	1000 eur
TOIMINTATUOTOT						
Myyntituotot	2 668 646	2 784 868	2 784 868	2 187 194	2 183	2 183
Maksutuotot	70 560	66 400	66 400	63 500	64	64
Tuet ja avustukset	348 806	243 359	243 359	143 700	116	108
Vuokratuotot	2 200 845	2 113 495	2 113 495	549 490	549	549
Muut toimintatuotot	2 528 803	8 130	8 130	4 620	5	5
TOIMINTATUOTOT YHTEENSÄ	5 616 815	5 216 252	5 216 252	2 948 504	2 916	2 909
Valmisteverastojen muutos						
Valmistus omaan käyttöön	46 861					
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-6 743 281	-7 222 715	-7 222 715	-7 015 078	-7 134	-7 205
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 424 372	-1 511 428	-1 511 428	-1 421 825	-1 447	-1 461
Muut henkilösivukulut	-145 579	-220 643	-220 643	-211 075	-215	-217
Henkilöstökulut yhteensä	-8 313 232	-8 954 786	-8 954 786	-8 647 977	-8 795	-8 883
Palvelujen ostot	-5 925 913	-7 026 802	-7 102 230	-6 572 037	-6 513	-6 452
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 328 806	-2 520 680	-2 520 680	-2 184 756	-2 178	-2 177
Avustukset	-520 787	-854 961	-854 961	-897 862	-733	-733
Vuokrat	-855 664	-847 618	-847 618	-457 037	-459	-458
Muut toimintakulut	-912 237	-115 693	-115 693	-136 500	-116	-116
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-18 000 975	-20 320 539	-20 395 967	-18 896 169	-18 793	-18 817
TOIMINTAKATE	-12 337 299	-15 104 287	-15 179 715	-15 947 665	-15 877	-15 908
Verotulot	7 202 320	7 170 000	7 170 000	7 661 000	7 825	8 023
Valtionosuudet	8 607 376	9 164 709	9 164 709	8 749 955	8 933	8 933
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	8 477	7 632	7 632	6 922	6	5
Muut rahoitustuotot	202 468	117 131	117 131	111 392	108	104
Korkokulut	-21 249	-136 861	-136 861	-175 627	-428	-551
Muut rahoituskulut	-280 864	-62 500	-62 500	-59 700	-60	-60
VUOSIKATE	3 381 228	1 155 824	1 080 396	346 277	507	546
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-1 823 067	-2 149 511	-2 159 711	-2 088 376	-2 251	-2 222
TILIKAUDEN TULOS	1 558 162	-993 687	-1 079 315	-1 742 099	-1 744	-1 675
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	10 633	10 633	10 633	10 633	11	11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ)	1 568 794	-983 054	-1 068 682	-1 731 466	-1 733	-1 665

Toimintatuotot / toimintakulut	31,2 %	25,7 %	25,6 %	15,6 %
Vuosikate / poistot	-185,5 %	-53,8 %	-50,0 %	-16,6 %
Vuosikate € / asukas	924	322	301	97

TULOSLASKELMA (ULK + SIS)	TP2024	TA2025	TA2025 + muutokset	TA2026	TS 2027 1000 eur	TS 2028 1000 eur
TOIMINTA TUOTOT						
Myyntituotot	3 520 870	3 236 358	3 236 358	2 637 614	2 634	2 634
Maksutuotot	70 560	66 400	66 400	63 500	64	64
Tuet ja avustukset	348 806	243 359	243 359	143 700	116	108
Vuokratuotot	3 362 878	3 015 425	3 015 425	1 548 620	1 549	1 549
Muut toimintatuotot	3 690 836	8 130	8 130	4 620	5	5
TOIMINTA TUOTOT YHTEENSÄ	7 631 071	6 569 672	6 569 672	4 398 054	4 366	4 359
Valmisteverastojen muutos						
Valmistus omaan käyttöön	46 861					
TOIMINTAKULUT						
Palkat ja palkkiot	-6 743 281	-7 222 715	-7 222 715	-7 015 078	-7 134	-7 205
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 424 372	-1 511 428	-1 511 428	-1 421 825	-1 447	-1 461
Muut henkilösivukulut	-145 579	-220 643	-220 643	-211 075	-214	-217
Henkilöstökulut yhteensä	-8 313 232	-8 954 786	-8 954 786	-8 647 977	-8 794	-8 883
Palvelujen ostot	-6 234 180	-7 026 802	-7 102 230	-6 671 557	-6 613	-6 551
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 870 023	-2 972 170	-2 972 170	-2 535 656	-2 528	-2 528
Avustukset	-520 787	-854 961	-854 961	-897 862	-733	-733
Vuokrat	-2 020 437	-1 749 548	-1 749 548	-1 456 167	-1 458	-1 457
Muut toimintakulut	-2 077 010	-115 693	-115 693	-136 500	-116	-116
TOIMINTAKULUT YHTEENSÄ	-20 015 231	-21 673 959	-21 749 387	-20 345 719	-20 242	-20 267
TOIMINTAKATE	-12 337 299	-15 104 287	-15 179 715	-15 947 665	-15 877	-15 908
Verotulot	7 202 320	7 170 000	7 170 000	7 661 000	7 825	8 023
Valtionosuudet	8 607 376	9 164 709	9 164 709	8 749 955	8 933	8 933
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	8 477	7 632	7 632	6 922	6	5
Muut rahoitustuotot	202 468	117 131	117 131	111 392	108	104
Korkokulut	-21 249	-136 861	-136 861	-175 627	-428	-551
Muut rahoituskulut	-280 864	-62 500	-62 500	-59 700	-60	-60
VUOSIKATE	3 381 228	1 155 824	1 080 396	346 277	507	546
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunn.mukaiset poistot	-1 823 067	-2 149 511	-2 159 711	-2 088 376	-2 251	-2 222
TILIKAUDEN TULOS	1 558 162	-993 687	-1 079 315	-1 742 099	-1 744	-1 675
Poistoeron lis.(-) tai väh.(+)	10 633	10 633	10 633	10 633	11	11
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	1 568 794	-983 054	-1 068 682	-1 731 466	-1 733	-1 665

6 Investointiosa

MAA-ALUEET	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä	Inv. tulo 2026	Inv. tulo 2027	Inv. tulo 2028
MAA-ALUEET							
Strategian mukainen maa-alueiden hankinta	100 000	100 000	100 000	300 000			
MAA-ALUEET YHTEENSÄ	100 000	100 000	100 000	300 000			

KIINTEISTÖT							
SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI YHTEENSÄ							
	0	0	0	0	0	0	0
SIVISTYSTOIMI							
Hutun koulun vesikaton uusinta v.2026	200 000			200 000			
Lukion asuntolan vesikaton saneeraus	250 000			250 000			
Koulukeskuksen piha-alueet, yläkoulun piha-alueen aktiveettivälineet	30 000			30 000			
Ala-asteen piha-alueen aitaaminen, leikki- ja pelialueelle		50 000		50 000			
Uuden päiväkodin rakentaminen	1 500 000			1 500 000			
SIVISTYSTOIMI YHTEENSÄ	1 980 000	50 000	0	2 030 000	0	0	0
MUUT KIINTEISTÖT							
Energiätehokkuushankkeet (siirtimet, automaatiot yms.)	20 000			20 000			
Sähköautojen latauspisteet	20 000	20 000		40 000			
IloQ avainjärjestelmä (kunnan kiinteistöihin)	75 000	75 000	100 000	250 000			
Kunnan yleisten tilojen esteettömyyden edistäminen, kartoitus	50 000			50 000			
Huoltorakennus / pukuhuone kaukalolle	250 000			250 000			
Keskusvaraston peruskorjaus/kehittäminen	40 000	20 000	20 000	80 000			
Monitoimihalli		2 500 000	2 000 000	4 500 000			
Uudet työtilat, hallintorakennus (keskushallinto, sivistys, tekninen)	2 000 000	2 500 000		4 500 000			
MUUT KIINTEISTÖT YHTEENSÄ	2 455 000	5 115 000	2 120 000	9 690 000	0	0	0
MUUT KOHTEET							
OSAO:n vuosittaiset peruskorjaukset	80 000	80 000		160 000			
MUUT KOHTEET YHTEENSÄ	80 000	80 000	0	160 000	0	0	0
KIINTEISTÖT YHTEENSÄ	4 515 000	5 245 000	2 120 000	11 880 000	0	0	0

KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET							
LIIKENNEVÄYLÄT	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä	Inv. tulo 2026	Inv. tulo 2027	Inv. tulo 2028
Liikenneväylien rakentaminen / päällystäminen	150 000	150 000	150 000	450 000			
Taajaman tievalaistuksen rakentaminen	50 000	50 000	50 000	150 000			
Kävely- ja pyöräilyn edistämishjelman mukaiset toimenpiteet	30 000			30 000			
Koulukeskuksen liikennejärjestelyjen rakentaminen	150 000	100 000	100 000	350 000			
Kunnan kiinteät led-valotaulut VT20 varten	45 000	45 000		90 000			
Kunnan infotaulut / Digitaulut VT 20 varten (mahdollisesti myös Posion, Jokijärven ja Metsäkylän teiden varten)	15 000			15 000			

Yksityistiet sorastukset ja perusparannukset	100 000	100 000	100 000	300 000			
LIIKENNEVÄYLÄT YHTEENSÄ	540 000	445 000	400 000	1 385 000	0	0	0
PUISTOT JA YLEISET ALUEET	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä	Inv. tulo 2026	Inv. tulo 2027	Inv. tulo 2028
Keskustan valaistuksen parantaminen (jouluvalot)	10 000	10 000		20 000			
Koirien ulkoilutusalueen maatyöt ja aitaaminen Taivavaara	10 000			10 000			
Moottorikelkkaurien rakentaminen/kunnostaminen	40 000	30 000	20 000	90 000	20 000		
Putansaaren yleissuunnitelman mukaisten reittien rakentaminen ja melontakeskuksen alueen maatyöt	200 000			200 000			
Putansaaren-keskustan-melontakeskuksen alueen kehittäminen		50 000	50 000	100 000			
Putansaaren taidepuiston kehittäminen (teoshankinnat)	11 000	11 000	11 000	33 000			
PUISTOT JA YLEISET ALUEET YHTEENSÄ	271 000	101 000	81 000	453 000	20 000	0	0
URHEILU-, LIIKUNTA JA VIRKISTYSPAIKAT	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä	Inv. tulo 2026	Inv. tulo 2027	Inv. tulo 2028
Pyörä- ja retkeilyreittien kunnostaminen Taivalkoski-Syöte-Kylmäluoma reiteillä	30 000			30 000			
Pyörä- ja retkeilyreitteen kunnostaminen		30 000	30 000	60 000			
Siikalammen uimarannan parantaminen, kalustohankinnat	10 000			10 000			
Senioripuisto/ ulkokuntosali (osana Putaanmutkan alueellista kehittämistä)	20 000			20 000			
URHEILU-, LIIKUNTA JA VIRKISTYSPAIKAT YHTEENSÄ	60 000	30 000	30 000	120 000	0	0	0
KIINTEÄT RAKENTEET JA LAITTEET YHTEENSÄ	871 000	576 000	511 000	1 958 000	20 000	0	0

LIIKELAITOKSET							
VESIHUOLTOLAITOS	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä	Inv. tulo 2026	Inv. tulo 2027	Inv. tulo 2028
Verkoston laajennukset, uudet kaava-alueet mm. Hirsikangas	50 000	100 000		150 000			
Suoperän alueen vesijohdon saneerausurakka 4. vaihe	280 000	250 000	250 000	780 000			
Pumppaamosaneeraukset	20 000	20 000		40 000			
Etäluettavat vesimittarit, Luenta / laskutusjärjestelmä	30 000	20 000		50 000			
UV-lampun hankinta Julmaharjun vedenottamalle	20 000			20 000			
Puhdistamon lammikoiden saneeraus	30 000			30 000			
Puhdistamon laitesaneeraukset		20 000		20 000			
Vesihuolto yhteensä	430 000	410 000	250 000	1 090 000	0	0	0
KAUKOLÄMPÖLAITOS	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä	Inv. tulo 2026	Inv. tulo 2027	Inv. tulo 2028
Kaukolämpö, verkostosaneeraukset - (Kangastie, Kelotie, Honkatie)	190 000	150 000	150 000	490 000			
Etäluettavat mittarit, luenta- ja laskutusjärjestelmä	30 000			30 000			
Verkostolaajennukset uudet kaava-alueet, sekä niiden alueiden selvitykset, joille kaukolämpöverkon laajennukset on mahdollisia	40 000	20 000	20 000	80 000			
Kaukolämpölaitos yhteensä	260 000	170 000	170 000	600 000	0	0	0
JÄTEHUOLTO	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä	Inv. tulo 2026	Inv. tulo 2027	Inv. tulo 2028

Jäteaseman investoinnit (kalusto ja tilat)	25 000	10 000	10 000	45 000			
Jätehuolto yhteensä	25 000	10 000	10 000	45 000	0	0	0
LIIKELAITOKSET YHTEENSÄ	715 000	590 000	430 000	1 735 000	0	0	0

IRTAIMISTON HANKINTA JA PITKÄVAIKUTTEISET MENOT							
KESKUSHALLINTO	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä	Inv. tulo 2026	Inv. tulo 2027	Inv. tulo 2028
				0			
KESKUSHALLINTO YHTEENSÄ	0	0	0	0	0	0	0

SIVISTYSPALVELUT	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä	Inv. tulo 2026	Inv. tulo 2027	Inv. tulo 2028
Kalusteiden uusiminen: koulujen luokkien kalustus, uudistettu yo-tila, nuorisotila, tsto- ja kokoustilat	36 000			36 000			
Digitaalisten ohjaus- ja opetusympäristöjen kehittäminen (laitteistot ja ohjelmistot: ohjelmallinen ajattelu ja digitaalinen valmistaminen, diginuorisotyö, perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen digipedagogiikka)	32 600			32 600			
Varhaiskasvatuksen toiminnanohjausjärjestelmä	55 000			55 000			
Päiväkodin ruokailuastiaston ja tarjoiluvaunun uusiminen vastaamaan muuttuneita tarpeita	40 000			40 000			
uuden päiväkodin irtokalusteet (eivät kuulu rakennusurakkaan)	85 000			85 000			
Liikuntapaikkojen välineistön kehittäminen	10 000			10 000			
Taivalvaaran välineistö (myynnin oikaisu)				0		25 500	
SIVISTYSPALVELUT YHTEENSÄ	258 600	0	0	258 600	0	25 500	0

TEKNISET PALVELUT	TA 2026	TS 2027	TS 2028	Yhteensä	Inv. tulo 2026	Inv. tulo 2027	Inv. tulo 2028
Teknisten kalustohankinnat	40 000	30 000	30 000	100 000			
TEKNISET PALVELUT YHTEENSÄ	40 000	30 000	30 000	100 000	0	0	0

KAIKKI YHTEENSÄ	6 499 600	6 541 000	3 191 000	16 231 600	20 000	25 500	0
INVESTOINNIT YHTEENSÄ NETTO	6 479 600	6 515 500	3 191 000	16 186 100			

7 Rahoitusosa

RAHOITUSLASKELMA	TP2024	TA2025	TA2025 + muutokset	TA2026	TS 2027 1000 eur	TS 2028 1000 eur
Toiminnan ja investointien rahavirta						
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	3 381 228,26	1 155 824	1 080 396	346 277	507	546
Satunnaiset erät						
Tulorahoituksen korjauserät	-295 346,89					
Muut korjauserät	0,00					
Tulorahoituksen korjauserät	0,00					
Toiminnan rahavirta	3 085 881,37	1 155 824	1 080 396	346 277	507	546
Investointien rahavirta						
Investointimenot	-2 233 952,17	-6 592 000	-6 757 500	-6 499 600	-6 541	-3 191
Rahoitusosuudet investointimenoihin	40 185,27	287 000	287 000	20 000	26	0
Pysyvien vastaavien luovutustulot	175 000,00					
Investointien rahavirta	-2 018 766,90	-6 305 000	-6 470 500	-6 479 600	-6 516	-3 191
Toiminnan ja investointien rahavirta	1 067 114,47	-5 149 176	-5 390 104	-6 133 323	-6 008	-2 645
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset	0,00	0	0	0	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	200 336,38	336	336	0	0	0
Antolainauksen muutokset	200 336,38	336	336	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys *)	0,00	6 800 000	6 800 000	11 400 000	7 800	4 800
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-816 274,00	-1 079 352	-1 079 352	-1 232 428	-1 517	-1 978
Lyhytaikaisten lainojen vähennys				-3 500 000		
Lainakannan muutokset	-816 274,00	5 720 648	5 720 648	6 667 572	6 283	2 822
Oman pääoman muutokset	0,00					
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset	49 843,18					
Vaihto-omaisuuden muutos	-2 929,29					
Saamisten muutos **)	284 773,24			103 348	103	103
Korottomien velkojen muutos	328 624,66					
Muut maksuvalmiuden muutokset	660 311,79					
Rahoituksen rahavirta	44 374,17	5 720 984	5 720 984	6 667 572	6 283	2 823
Rahavarojen muutos	1 111 488,64	571 808	330 880	534 249	275	178
Rahavarat 31.12.	2 255 948,78	2 827 757	2 586 829			
Rahavarat 1.1.	1 144 460,14	2 255 949	2 255 949			
Rahavarojen muutos	1 111 488,64	571 808	330 880			
*) Lainanotto voidaan toteuttaa kokonaan pitkäaikaisena tai yhdistellen pitkäaikaista lainaa ja kuntatodistuksia. **) Yhdistysten väliaikaisrahoitukseen on varattu vuosittain 50 000 € valtuuston päätöksellä 30.6.2022. Kunnanhallitus päättää väliaikaisrahoituksen myöntämisestä talousarvioon varatun määrärahan puitteissa.						

Toiminnan ja investointien rahavirran

kertymä 5 vuodelta	-3 965	-2 290	-8 878
Investointien tulorahoitus - %	154,1	16,7	5,3
Lainanhoitokate	4,1	1,4	0,4

8 KUNNAN KONSERNIYHTIÖIDEN TOIMINTA JA TALOUS

Tytäryhteisöt	Kunnan omistusosuus
Kiinteistö Oy Siikataival	100 %
Kiinteistö Oy Koillismaakeskus	100 %
Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit	84,02 %

8.1 Kiinteistö Oy Siikataival

Perustehtävä

Yhtiö omistaa ja hallitsee kiinteistöjä sekä pitää yllä kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja Taivalkoskella.

Toiminnalliset tavoitteet

Yhtiö on linjannut jo useamman vuoden ajan, että asunnot pidetään asuttavassa kunnossa ja huoneistoihin tehdään huoltokorjauksia asukasvaihdon yhteydessä. Lähes kaikissa kiinteistöissä on huomattava määrä korjausvelkaa eikä yhtiö pysty ylläpitämään kaikkia niitä.

Kaikkien kiinteistöjen osalle on laadittu kuntoarviot vuonna 2025 sekä vesikaton kuntoarviot Lummetie 11B, Lummetie 14C, Petäjätie 9, Petäjätie 11 sekä Honkatie 1. Kuntoarvioiden mukaisia korjauksia tullaan toteuttamaan tulevana vuosina mahdollisuuksien mukaan. Tulevat korjaukset tulevat nostamaan vuokrien määrää.

Vuonna 2025 on tehty kaksi suurta huoneistoremonttia Urheilutie 3 B 7 sekä Urheilutie 2 C 7. Urheilutie 2 kohteen piharemontti on saatu päätökseen, jossa piha kunnostettiin ja uusittiin hulevesijärjestelmä, pihavalot sekä autopaikkojen lämmitystolpat. Autopaikkojen lämmitystolpissa on hidaslataus mahdollisuus sekä käyttöön perustuva sähkön mittaus.

Lummetie 11 A-kohteen peruskorjaus sekä huoneistojen muutoksien urakkakilpailutus tehtiin kesällä 2025 ja urakoitsijat valittiin. Kunnanhallitus päätti kuitenkin olla myöntämättä kunnan 100 % takausta Kuntarahoituksen lainaan, joten urakka jouduttiin keskeyttämään. Kiinteistön ollessa sen verran huonossa kunnossa päätettiin siitä luopua tulevana vuosina.

Vuodelle 2026 suunnitellaan vesikaton saneerauksia Kelohonka 1, Petäjätie 9 sekä Petäjätie 11 kohteisiin. Piharemontti on suunnitteilla Petäjätie 14 kohteeseen. Viemärikuvaukset on suunnitelmissa sellaisiin kohteisiin, joissa on valurautaviemärit eli ainakin Lummetie 11B, Lummetie 14C, Kaislatie 3 sekä Hirsipolku 1.

Vuosille 2027 – 2028 on suunniteltu seuraavia korjauksia:

- Lummetie 14C, Lummetie 11B sekä Palvelutalon vesikaton saneeraukset
- Petäjätie 9, Petäjätie 11 sekä Petäjätie 14 käyttövesiputkien saneeraukset
- Tarpeelliset viemäreiden saneeraukset
- Hirsipolku 1 vesikaton saneeraus
- Honkatie 1 sekä Urheilutie 2 käyttövesiputkiston saneeraus sekä kaikkien huoneistojen peruskorjaukset sisältäen ikkunoiden ja ovien uusimiset

Talouden tunnusluvut

	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Liikevaihto t€	12 642	13 297	12 692		
Liikevoitto t€	89	156	0		
Tilikauden voitto/tappio t€	7	0			
Taseen loppusumma t€	55 392	0			
Omavaraisuusaste %		0			
Lainakanta t€	2 085	2 086	1 652		
Investoinnit t€		0			

Talousarvioluvut ovat alustavia, yhtiön hallitus käsittelee talousarvion 11.12.2025.

8.2 Kiinteistö Oy Koillismaakeskus
Perustehtävä

Yhtiö omistaa monitoimirakennuksen, jossa sijaitsevat hotelli- ja ravintolatilat sekä alakerrassa uima-allastilat. Yhtiöjärjestyksen ja osakepääoman omistuksen nojalla tiloja hallitsee Taivalkosken kunta. Vuoden 2025 aikana tai viimeistään vuoden 2026 alusta hotellikiinteistö on tarkoitus myydä. Yhtiöjärjestys muutetaan takaisin normaali kiinteistöosakeyhtiöksi ja yhtiöllä on tarkoitus jatkossa hallinnoida 2026 vuoden alusta sote- ja pelastus sekä teollisuus kiinteistöjä. Yhtiön nimi myös muutetaan Kiinteistö Oy Taivaltilat, jos vain ko. nimi on käytettävissä.

Toiminnalliset tavoitteet

Vuoden 2025 -2026 tavoitteena on myydä hotelli kiinteistö. Sote- ja pelastuskiinteistöjen tavoitteena on hallinnoida kiinteistöjä taloudellisesti kannattavasti, ylläpitää kiinteistöjen kuntoa sekä asiakastytyväisyyttä. Lisäksi kiinteistöjen käytössä pyritään mahdollisuuksien mukaan huomioimaan kestävä kehitys (mm. kierrätys, energian säästö) ja riskien hallinta (mm. vakuutukset ja varautuminen vahinkoihin).

Talouden tunnusluvut

	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Liikevaihto t€		280	1 175	1 200	1 250
Liikevoitto t€		1	430	430	430
Tilikauden voitto/tappio t€		1	0	0	0
Taseen loppusumma t€		2 400	5 368	5 100	4 800
Omavaraisuusaste %		90	90	90	90
Lainakanta t€		410	380	350	320
Investoinnit t€		0	0	0	0

8.4 Kiinteistö Oy Taivalkosken Hallit

Perustehtävä

Yhtiö omistaa kiinteistön rakennuksineen. Tilat on vuokrattu Atlantia Works Oy:lle.

Toiminnalliset tavoitteet

Tavoitteena on edesauttaa vuokralaisen liiketoimintaa tarjoamalla toimivat, turvalliset ja kohtuuhintaiset tilat (kiinteistö) vuokralaisen käyttöön.

Talouden tunnusluvut

	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Liikevaihto t€	390	366	359	360	360
Liikevoitto t€	97	79	69	70	70
Tilikauden voitto/tappio t€	35	39	29	30	30
Taseen loppusumma t€	3 096	2 900	2 700	2 500	2 300
Omavaraisuusaste %	65	70	75	82	90
Lainakanta t€	1 020	850	680	510	370
Investoinnit t€	17	50	0	0	0

Liitteet

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

KUNNANHALLITUS	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Kunnanjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Hallintojohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Asianhallintasihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00
Hallintosihteeri	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00
Palveluneuvoja	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00
Palvelu- ja HR-toiminnan hallintosihteeri	0,50	1,00	1,00	1,00	1,00
Taluspäällikkö	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
ICT-asiantuntija	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Viestinnän asiantuntija	0,00	0,75	1,00	1,00	1,00
Hallinnon palveluohjaaja	0,51	0,60	0,60	1,00	1,00
Määräaikainen projektityöntekijä (arkiston siirto)	0,28	0,08	0,00	0,00	0,00
Uraohjaaja (hanketyö)	0,00	1,00	0,00	0,00	0,00
Uraohjaaja hanketyö ja työllisyyspalvelut	0,00	0,50	0,50	0,50	0,50
Työllisyyspäällikkö	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Työllisyysohjaaja	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Työllisyysohjaaja	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Työllisyysohjaaja	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri (talous)	0,10	0,00	0,00	0,00	0,00
Kesätyöntekijät (työllistyvät eri toimialoille)	1,12	1,00	1,00	1,00	1,00
Kunnanhallitus yhteensä	9,01	14,93	14,10	14,00	14,50

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

SIVISTYSLAUTAKUNTA	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Hallinto					
Sivistystoimenjohtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Toimialasihteeri 1.8.2026 lähtien	0,00	0,00	0,40	1,00	1,00
Palvelusihteeri	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Hallinto yhteensä	2,00	2,00	2,40	3,00	3,00
Perusopetus					
Rehtori	0,87	0,90	0,90	0,90	0,90
Lehtorit	7,50	7,50	7,50	7,50	7,50
Luokanopettaja	12,00	13,00	15,00	15,00	15,00
Erityisluokanopettaja	4,60	3,00	4,00	4,00	4,00

Erityisopettaja	2,50	2,00	2,00	2,00	2,00
Tuntioopettaja	11,60	8,20	9,60	9,60	9,60
Koulusihteeri 31.7.2026 saakka	1,40	1,40	0,80	0,00	0,00
Koulusihteeri 1.8.2026 alkaen	0,00	0,00	0,40	1,00	1,00
Palvelu-/koulusihteeri	1,00	1,00	0,60	0,60	0,60
Koulunkäynninohjaaja/iltaopettajan ohjaaja	13,00	15,30	15,70	15,70	15,70
Luokanopettaja, apulaisrehtori	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Perusopetus yhteensä	55,47	53,30	57,50	57,30	57,30
Lukio*					
Rehtori	0,13	0,10	0,10	0,10	0,10
Lehtorit	5,00	4,50	5,10	5,10	5,10
Koulusihteeri 31.7.2026 saakka	0,60	0,50	0,30	0,00	0,00
Opintosihteeri 1.8.2026 lähtien	0,00	0,00	0,20	0,40	0,40
Lukio yhteensä	5,73	5,10	5,70	5,60	5,60
Kansalaisopisto**					
Rehtori	0,60	0,60	0,60	0,60	0,60
Koulusihteeri 31.7.2026 saakka	0,20	0,20	0,10	0,00	0,00
Opintosihteeri 1.8.2026 lähtien	0,00	0,00	0,20	0,50	0,50
Koulutussuunnittelija	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Kansalaisopisto yhteensä	1,30	1,30	1,40	1,60	1,60
Varhaiskasvatus					
Varhaiskasvatuksen johtaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Päivähoidon ohjaaja (sis. varhaiskasvatuksen sihteerin tehtävät 1.8.2025 lähtien)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Vastaava varhaiskasvatuksen opettaja	0,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Palveluohjaaja (ent. kuraattori 2022 saakka)	1,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Varhaiskasvatuksen opettaja	2,00	1,80	4,20	6,00	6,00
Varhaiskasvatuksen erityisopettaja	0,00	1,00	0,80	1,00	1,00
Varhaiskasvatuksen sosionomi	0,00	0,00	0,80	2,00	4,00
Varhaiskasvatuksen lastenhoitaja	3,80	8,00	10,60	13,00	13,00
Ryhmäperhepäivähoitaja	28,29	23,30	14,60	2,00	2,00
Perhepäivähoitaja	1,50	0,00	0,00	0,00	0,00
Henkilökohtainen avustaja	0,90	0,00	0,00	0,00	0,00
Päiväkotiapulainen	1,20	2,00	2,00	2,00	2,00
Koulusihteeri 31.7.2026 saakka	0,40	0,50	0,30	0,00	0,00
Varhaiskasvatus yhteensä	41,09	39,60	36,30	29,00	31,00
Kirjasto					
Kirjastonhoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kirjastovirkailija	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Kirjastotoimi yhteensä	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Kulttuuritoimi					
Kulttuurituottaja	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Järjestelyapulaiset/museotyöntekijä/hanketyöntekijät	0,75	0,00	0,00	0,00	0,00
Kulttuuritoimi yhteensä	1,75	1,00	1,00	1,00	1,00
Liikuntatoimi					
Liikunnanohjaaja (sis. koordin.)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Vapaa-aika-/liikunnanohjaaja (sis. uintiopetus)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Vapaa-aikaohjaaja	0,70	0,70	0,70	0,70	0,70
Liikuntatoimi yhteensä	2,70	2,70	2,70	2,70	2,70

Nuorisotoimi					
Vapaa-aikaohjaaja	0,30	0,30	0,30	0,30	0,30
Nuoriso-ohjaaja (nuorisotyö, oppisop.)	1,50	1,00	1,00	1,00	1,00
Erityisnuorisotyöntekijä (etsivä nuorisotyö)	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Koulunuorisotyöntekijä	0,00	0,50	0,50	0,50	0,50
Palveluohjaaja	0,00	0,00	0,50	0,50	0,50
Nuorisotoimi yhteensä	2,30	2,30	2,80	2,80	2,80
Työllistämisyksikkö					
Palveluohjaaja-starttipajaohjaaja (ent. -kuraattori)	0,40	0,00	0,00	0,00	0,00
Työvalmentaja-työnohjaaja	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00
Nuoriso-ohjaaja (työnohjaaja)	0,50	0,00	0,00	0,00	0,00
Työllistetyt	9,20	0,00	0,00	0,00	0,00
Työllistämisyksikkö yhteensä	10,60	0,00	0,00	0,00	0,00
Työpaja					
Nuoriso-ohjaaja (starttipajan ohjaaja)	0,50	0,50	0,00	0,00	0,00
Erityisnuorisotyöntekijä (yksilöohjaaja)	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Palveluohjaaja-starttipajaohjaaja	0,60	1,00	0,50	0,50	0,50
Työpaja yhteensä	1,60	2,00	1,00	1,00	1,00
Sivistyslautakunta yhteensä	127,54	112,30	113,80	107,00	109,00

* Lukion tuntiopettajat peruskoulun kanssa yhteisiä, sis. perusopetuksen lukuihin.

** Kansalaisopiston sivutoimisten tuntiopettajien tuntimääräksi on arvioitu 4 500 tuntia, mikä vastaa 2,8 HTV:tä. Yhteiset opettajat sis. perusopetuksen lukuihin.

Henkilöstösuunnitelma sisältää pysyväisluonteiset työtehtävät.

Henkilöstösuunnitelma ei sisällä erillisrahoitteisia projekteja ja niihin liittyvää henkilöstöresursointia.

Sihteeripalveluiden uudelleen muotoilusta johtuvat perehdytyskuukaudet eivät sisälly lukuihin.

HENKILÖSTÖSUUNNITELMA

TEKNINEN LAUTAKUNTA	TP2024	TA2025	TA2026	TS2027	TS2028
Hallinto, kaavoitus ja mittaus					
Tekninen johtaja (virka)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Toimialasihteeri (virka) 1.1.2025 alk. toimi	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Palvelusihteeri (virka)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Tekninen avustaja	1,00	0,25	0,40	0,40	0,40
Rakennusmestari 1.5.2025 alkaen	0,00	0,25	0,50	0,50	0,50
Hallinto, kaavoitus ja mittaus yhteensä	4,00	3,50	3,90	3,90	3,90
Liikenne- ja yleiset alueet					
Yhdyskuntatekniikan päällikkö (virka)	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kunnossapitotyönjohtaja 1.8.2025 alk.			0,40	0,40	0,40
Yhdyskuntatekniikan suunnittelija	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Rinne-/liikuntapaikkatyöntekijä	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Liikuntapaikkatyöntekijä	0,80	0,00	0,00	0,00	0,00
Liikenne- ja yleiset alueet yhteensä	3,30	2,50	2,90	2,90	2,90
Liikelaikokset					
Kunnossapito- ja kiinteistöpalvelut					
Käyttöpäällikkö	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Kunnossapitotyönjohtaja 1.8.2025 alk.			0,20	0,20	0,20

Vesi- ja viemärlaitoksen hoitaja	1,00	1,00	1,00	1,00	0,00
Varastonhoitaja	0,50	0,50	0,00	0,00	0,00
Kunnallistekniikan ammattihenkilö	3,00	3,00	3,00	3,00	3,00
Kunnallistekniikan työntekijä, kausityö	0,50	0,50	0,50	0,50	0,50
Kunnossapito- ja kiinteistöpalvelut yhteensä	6,00	6,00	5,70	5,70	4,70
Rakennukset					
Kunnossapitotyönjohtaja 1.8.2025 alk.	1,00	1,00	0,40	0,40	0,40
Tekninen avustaja	1,00	1,00	0,40	0,40	0,40
Kirvesmies	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
Kiinteistönhoitaja	4,00	3,50	4,00	4,00	4,00
Kiinteistönhoitaja	1,00	1,00	0,00	0,00	0,00
Rakennukset yhteensä	9,00	8,50	6,80	6,80	6,80
Rakennusvalvonta					
Toimistorakennusmestari	0,25	0,25	0,00	0,00	0,00
Tekninen avustaja			0,40	0,40	0,40
Rakennusmestari	0,00	0,50	0,50	0,50	0,50
Rakennusvalvonta yhteensä	0,25	0,75	0,90	0,90	0,90
Tekninen lautakunta yhteensä	22,55	21,25	20,20	20,20	19,20

KOULUTUSSUUNNITELMA

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman laadintaa ohjaavat laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (449/2007, myöh. kunnallinen YTL), laki taloudellisesta tuetusta ammatillisesta osaamisen kehittämisestä (1136/2013) sekä laki koulutuksen korvaamisesta (1140/2013). Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman sisältö ja laajuus voivat vaihdella yrityksen koon, toiminnan, henkilöstömäärän, koulutustarpeen ja -asteen, alan kehityksen, työvoiman saatavuuden sekä muiden tarpeiden mukaan. Kunta voi hakea koulutuskorvausta työllisyysrahastosta koulutussuunnitelman toteutuman perustella vuoden 2025 loppuun saakka. Koulutuskorvauksen vähennyksen enimmäismääräksi hyväksytään kolme koulutuspäivää/ työntekijä/vuosi. Koulutuspäivä on kyseessä, kun koulutus on kestänyt kuusi tuntia. Koulutuspäivä (6 tuntia) voi koostua useasta koulutusjaksosta, jotka ovat kestäneet vähintään tunnin. Tavoite on, että jokainen työntekijä osallistuu koulutukseen 3 työpäivän verran. Koulutukset merkitään OSS-järjestelmään.

Kunnallisen YTL 4 a §:n mukaan kunnassa on laadittava yhteistoimintamenettelyssä vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, jonka sisällön työnantaja lopuksi vahvistaa. Lailla taloudellisesti tuetusta ammatillisen osaamisen kehittämisestä edistetään työntekijöiden ammatillisen osaamisen kasvua. Tässä yhteydessä ammatillisen osaamisen kehittämisellä tarkoitetaan työntekijöille tarjottavaa suunnitelmallista koulutusta, joka on tarpeen työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja kehittämiseksi vastaamaan työn ja työtehtävien asettamia vaatimuksia ja ennakoitavissa olevia muuttuvia osaamistarpeita. Lailla koulutuksen korvaamisesta puolestaan tuetaan työnantajan taloudellisia mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen heidän ammatillista osaamistaan kehittävää koulutusta.

Organisaation tuottavuus perustuu henkilöstön osaamiseen ja työhyvinvointiin, toiminnan palvelulähtöisyyteen sekä tiedon ja taidon hallintaan ja tietoteknologian tehokkaaseen hyödyntämiseen. Tuottavuuteen voidaan vaikuttaa lisäämällä henkilöstön mahdollisuuksia parantaa osaamistaan suunnitelmallisesti niin, että kunnan visiot ja strategiat sekä työyksiköiden tavoitteet ja perustehtävä ohjaavat henkilöstön osaamistarpeiden määrittämistä ja koulutusta.

Vuodelle 2026 henkilöstön käytössä on edelleen virtuaalinen oppimisolusta, joka sisältää tietoturvakoulutukset sekä laajasti kunnan muita toimintoihin liittyviä kokonaisuuksia. Esihenkilö voi määrätä kokonaisuuksia suoritettavaksi ja käydyt koulutukset merkitään OSS-järjestelmään. Yhteisien koulutuksien lisäksi toimialat kouluttavat henkilöstöä tarpeidensa mukaisesti.

Vuonna 2026 uudistetaan henkilöstön työtyytyväisyyskyselyä ja QWL-kyselyä luovutaan. Säännöllisiä esihenkilöpalavereita jatketaan ja henkilöstökokous järjestetään kaksi kertaa. Lisäksi jatketaan vuonna 2025 aloitettua henkilöstön aamukahvilaisuutta, joka järjestetään kuukausittain. Koko kunnan yhteinen työpäivä järjestetään myös vuonna 2026.

KESKUSHALLINTO

Keskushallinnon osalta lakisääteistä kouluttautumisvelvollisuutta ei ole vaan koulutusta varten varatut määrärahat käytetään sellaiseen ajankohtaiseen koulutukseen, joka on tarpeen toimintaympäristössä tapahtuvien muutosten (muuttuva lainsäädäntö, uudet tai muuttuvat tietojärjestelmät) vuoksi. Koulutusten kesto vaihtelee 1–2 päivää ja ne ovat sisällöltään henkilöstön työtehtäviin liittyviä ajankohtaiskoulutuksia. Koulutuksista tehdään erilliset päätökset esimiehen tai muun vastaavan päätösviranomaisen toimesta. Koulutuksiin osallistuminen pyritään toteuttamaan aina kun on se mahdollista etäyhteyden avulla.

Ajankohtaisia koulutustarpeita vuonna 2026 koulutusta tarvitaan edelleen työllisyydenhoidon tehtävien hoitamiseen. Koulutuksia suoritetaan virtuaalisen oppimisolustan kautta, jossa on laajasti kokonaisuuksia tietoturvaan, tekoälyyn, valmisteluun, asiakirjahallintaan liittyviä kokonaisuuksia. Esihenkilö voi määrätä oppimisolustan kautta koulutuksen suoritettavaksi.

SIVISTYSPALVELUT

Sivistystoimen toimintasuunnitelma vuosille 2026–2028 perustuu osaavaan ja työssään viihtyvään henkilöstöön. Osaamisen kehittäminen ja henkilöstön oppimisen ohjaaminen perustuvat tunnistettuihin kehittämistarpeisiin ja niiden pohjalta määriteltyihin tavoitteisiin. Toimintaympäristön muutokset ja toimintayksikötason kehittäminen edellyttävät ennakkointia ja kouluttautumista. Muutokset edellyttävät henkilöstöltä muutoskyvykkyyttä ja uuden oppimista. Tätä vahvistamme työyhteisön osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevilla toimintatavoilla, kouluttautumisella ja osaamisen kehittämisellä. Suunnitelmakaudella tullaan keskittymään erityisesti työyhteisön sisäisiin koulutuksiin, joiden avulla valmistaudutaan tuleviin muutoksiin, sitoudutaan yhteisiin tavoitteisiin ja luodaan tiimityöskentelyyn perustuvaa toimintakulttuuria. Sivistystoimea koskeva sivistyspalvelujen henkilöstön työhyvinvointi- ja täydennyskoulutussuunnitelma päivitetään suunnitelmakauden aikana ja sen pohjalta linjataan tarkemmat toimintamallit, sisällöt ja tavoitteet.

Taivalkosken kunnalla on mahdollisuus käyttää myös vuonna 2026 Eduhousen koulutuksia. Niitä tullaan hyödyntämään osana koulutussuunnitelmaa. Henkilökuntaa ohjataan tutustumaan Eduhousen koulutustarjontaan ja osallistumaan oman työnsä kehittämistarpeiden mukaan koulutuksiin. Sen lisäksi palvelun tarjonnasta poimitaan koko sivistystoimen ja toimintayksiköiden osaamisen kehittämistarpeiden näkökulmasta yhteisiä koulutuskokonaisuuksia, joita huomioidaan henkilöstön sisäisessä koulutuksessa. Lisäksi osaamisen kehittämiseen ja kouluttautumiseen liittyvissä toimintamalleissa huomioidaan kunnassa käytössä oleva OSS-järjestelmä osana kehityskeskusteluja ja kouluttautumista.

Koulutusten järjestämisessä hyödynnetään myös alueellisia ja valtakunnallisia verkostoja. Toimintayksiköt osallistuvat oman alansa vuotuisiin kehittämis- ja koulutuspäiviin osana verkostoyhteistyötä ja ajankohtaistiedon ylläpitämistä. Lisäksi toimintayksiköistä osallistutaan harkinnan mukaan strategisia tavoitteita tukeviin teemallisiin seminaareihin ja konferensseihin. Sivistystoimen osalta koulutuksiin liittyvä merkittävä muutos on valtionhallinnon päätös lakkauttaa AVI:n ja OPH:n järjestämät kasvatus- ja opetusalan ilmaiset koulutukset. Tämä vaikuttaa sivistystoimen toimialalla koulutustarjontaan ja mahdollisuuteen osallistua koulutuksiin, minkä vuoksi määrärahoja kouluttautumiseen ja osaamisen kehittämiseen on lisätty.

Kaikki toimintayksiköt toteuttavat kouluttautumista sivistystoimen yhteisten tavoitteiden mukaisesti. Alla kuvattuna toimintayksikkötason painotukset yhteisten tavoitteiden, toimintojen ja sisältöjen lisäksi.

Varhaiskasvatus

Kehityskeskusteluissa nostetaan esiin henkilöstön koulutustarpeita ja tarpeita. Suunnitelmakaudella kouluttautuminen kohdentuu päiväkotimalliin siirtymiseen (muutosvalmennus), digitaitojen kehittämiseen (toimintaa tukevat järjestelmät ja pedagoginen toiminta) sekä yhteisten toimintamallien/ prosessien sujuvoittamiseen jatkuvasti muuttuvassa toimintaympäristössä.

Perusopetus

Koulutuspäivien sisällöiksi valitaan ajankohtaisia sisältöjä, esim. opettajien nepsy-koulutus. Ohjataan henkilöstöä käymään koulutuksissa VESO-koulutuksen lisäksi. Erityisopettajakoulutusta tarvitaan. Henkilöstön digitaitoja syvennetään, erityisesti tekoäly ja STEAM-pedagogiikka.

Lukio

Koulutuspäivien sisällöiksi valitaan ajankohtaisia sisältöjä, esim. opettajien nepsy-koulutus. Ohjataan henkilöstöä käymään koulutuksissa veso-koulutuksen lisäksi. Henkilöstön digitaitoja syvennetään, erityisesti tekoäly ja STEAM-pedagogiikka. Lisäksi syvennetään henkilöstön kansainvälisyyteen liittyvää osaamista osana lukio-opetuksen toimintaympäristöä.

Vapaa-aikatoimi

Kartoitetaan tarpeita ja laaditaan koulutussuunnitelma osana sivistystoimen koulutussuunnitelmaa.

Kirjasto

Kirjaston henkilökunta osallistuu tarpeen mukaan Oulun AKE:n järjestämiin kirjastoalan täydennyskoulutuksiin. Tulevien vuosien koulutusteemoina ovat vuonna 2026 tilat ja demokratia sekä vuonna 2027 tietopalvelu ja kulttuurisällöt, joiden tiimoilta järjestetään etä- ja lähikoulutuksia. Lisäksi osallistutaan muihin ajankohtaisiin ammattitaitoa ylläpitäviin ja kehittäviin koulutuksiin sekä Kainuun - ja Pohjois-Pohjanmaan kirjastojen yhteisiin tapahtumapäiviin.

Kansalaisopisto

Kansalaisopisto edistää yhteisöllisyyttä ja yhteistyötä järjestämällä henkilöstölle yhteisiä tapahtumia ja tilaisuuksia, joissa henkilöstö voi verkostoitua ja jakaa osaamistaan. Henkilöstölle tarjotaan mahdollisuuksia osallistua erilaisiin koulutuksiin ja kursseihin, jotka tukevat heidän ammatillista kehittymistään omalla ainealueellaan. Lisäksi koulutetaan halukkaita opettajia uusien opetusteknologioiden ja -menetelmien hallitsemiseksi.

Kulttuuritoimi

Kulttuuritoimen sisältöjen toteuttamista, viestintää ja markkinointia edistäviin ohjelmistoihin ja sovelluksiin perehtyminen. Muun koulutuksen osalta kartoitetaan tarpeita ja laaditaan koulutussuunnitelma osana sivistystoimen koulutussuunnitelmaa.

TEKNISET PALVELUT

Toimialan henkilöstö osallistuu koko kunnan yhteiseen henkilöstökyselyyn, joka toteutetaan kaksi kertaa vuodessa.

Toimiala käyttää koulutusresurssit toimintaympäristön muutoksiin liittyviin ajankohtaisiin koulutustilaisuuksiin, säädösmuutosten aiheuttamiin koulutustarpeisiin ja työturvallisuus-/työmenetelmäkoulutuksiin. Lisäksi käyttösuunnitelman puitteissa voidaan vuoden kuluessa tarkastella muutostilanteessa olevien toimintayksikköiden lisäkoulutustarvetta.

Lautakunta osallistuu omilla päätöksillään toimialansa tarpeelliseksi katsomaansa koulutukseen.

Toimistohenkilöstö

Ajankohtaisia toimintaympäristön muutoksiin ja säädösmuutoksiin keskittyviä työntekijäkohtaisia koulutuksia tarpeen mukaan esimiehen päätöksellä 1–5 pv/v

Toimintayksiköiden esimiehet (tekninen henkilöstö) ja rakennusvalvonta

Ajankohtaisia toimintaympäristön muutoksiin ja säädösmuutoksiin keskittyviä työntekijäkohtaisia koulutuksia tarpeen mukaan esimiehen päätöksellä 1–5 pv/v

Kirvesmiehet, kiinteistöhoitajat ja kunnallistekniikan ammattihenkilöt

Ajankohtaisia toimintaympäristön muutoksiin ja säädösmuutoksiin keskittyviä työntekijäkohtaisia koulutuksia tarpeen mukaan erillisellä esimiehen päätöksellä 1–5 pv/v.

Erilaiset ammattikohtaiset koulutukset (korttikoulutukset), kuten esim. tieturva-, työturvallisuus-, tulityö-, hätäensiapukoulutus

Oppisopimuskoulutusta toteutetaan soveltuvilta osin.